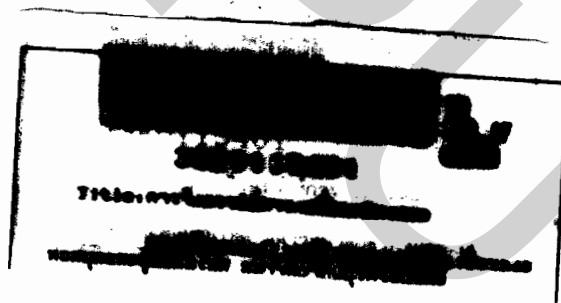

การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของ
ธนาคารพาณิชย์ไทย

นางสาวนันทิกร อภิชาติบุตร

ภาคินพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2538

ISBN 974 - 281 - 035 - 4

An Analysis of Change and Distribution Trend of the
Commercial Banks' Credit Lending

MISS NUNTIKORN APITCHARTIBOOT

000 000 000

A Term Paper Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School Dhurakijpundit University

1995

ISBN 974 - 281 - 035 - 4

ใบรับรองภาคนิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อภาคนิพนธ์ การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย

โดย น.ส.นันทิกร อภิชาติบุตร

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ดร.พิมล จิตต์หมั่น)

.....กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
(ดร.ชัยวัฒน์ กนจริง)

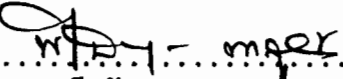
.....กรรมการ ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
(รศ.ดร.ณรงค์ศักดิ์ อนิวิตัยชัย)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ)

.....กรรมการ

.....กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.พิรพันธุ์ พาลุสุข)

๒๘ / ๖.๑. / ๒๕๖๘

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขภาคนิพนธ์ อาจารย์ดร. ชัยวัฒน์ คนจริง รศ.ดร. ไพโรจน์ วงศ์วิมานนท์และรศ.ดร.ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย อาจารย์ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย อาจารย์ดร.พิมล จิตต์หมั่น คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้ภาคนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ ด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้หากภาคนิพนธ์นี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจ ผู้เขียนขอมอบแต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องใดๆ ที่บังจะเกิดจากภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

นันทิกร อภิชาติบุตร

กรกฎาคม 2538

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
สภาพและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
วิธีการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
2. แนวคิดและรูปแบบของทฤษฎี.....	5
ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ยืม.....	5
ทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสูงสุด.....	8
ทฤษฎีการจัดสรรหลักทรัพย์.....	11
การตรวจสอบเอกสาร.....	12
3. ลักษณะโดยทั่วไปของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.....	16
ประวัติความเป็นมาของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย.....	16
หน้าที่ของธนาคารพาณิชย์.....	26
แหล่งที่มาของเงินทุนและการใช้เงินทุนของธนาคารพาณิชย์.....	30
ความหมายและประเภทของสินเชื่อ.....	33
หลักเกณฑ์การพิจารณาการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์.....	39
4. บทวิเคราะห์.....	48

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์.....	48
การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของประเภทสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยของ สินเชื่อแต่ละประเภท.....	60
ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงในการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อ ภาวะเศรษฐกิจ.....	70
แนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย.....	76
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุป.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ประวัติผู้เขียน.....	85

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1. แสดงสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อของสถาบันการเงินในระหว่างปี 2532-2536...	2
2. แสดงรายชื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนในระหว่างปี พ.ศ. 2431-2484.....	19
3. แสดงรายชื่อธนาคารในประเทศไทยที่จดทะเบียนระหว่าง ปี พ.ศ. 2485- 2503.....	23
4. แสดงรายชื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนในระหว่างปี พ.ศ. 2505-2521.....	24
5. แสดงปริมาณเงินฝากและเงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2526 -พ.ศ. 2537.....	29
6. แสดงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินทุนดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ไทย ปี พ.ศ. 2537.....	32
7. แสดงอัตราการขยายตัวในผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ในระหว่าง ปี 2526-2537.....	59
8. แสดงสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของการให้สินเชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบ ธนาคารพาณิชย์ในระหว่างปี 2526-2537.....	66
9. แสดงอัตราการขยายตัวของการให้สินเชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคาร พาณิชย์ในระหว่างปี 2526-2537.....	68
10. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจกับอัตราการขยายตัว ของการให้สินเชื่อในระหว่างปี 2526-2537.....	75

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แผนภาพแสดงลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้.....	6
2. แผนภาพแสดงลักษณะของเส้นอุปทานของเงินให้กู้.....	7
3. แผนภาพแสดงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของการให้กู้.....	7
4. แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจกับอัตรา การขยายตัวของสินเชื่อ.....	75

หัวข้อภาคนิพนธ์ การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการกระจายตัวของ การให้สินเชื่อของ
ธนาคารพาณิชย์ไทย

ชื่อนักศึกษา นางสาวนันทิกร อภิชาติบุตร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ นิลพัฒนศิริ

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์

ปีการศึกษา 2538

บทคัดย่อ

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่นับว่ามีบทบาทสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในการให้สินเชื่อ
แก่หน่วยธุรกิจต่างๆที่ขาดแคลนเงินทุนทำให้เกิดการลงทุนในการผลิต การจ้างงาน รายได้ของ
ประเทศเพิ่มขึ้นและเกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ การที่ธนาคารพาณิชย์
ไทยจะให้สินเชื่อเป็นปริมาณเท่าใด จึงจำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการ
กระจายตัวของ การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ ก็เพื่อศึกษาถึงการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้ม
การกระจายตัวของ การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และอาศัย
ข้อมูลทุติยภูมิที่รวบรวมมาจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในช่วงระหว่างปี 2526-
2537

การศึกษาพบว่า การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงปีพ.ศ. 2526-2537 ได้
เปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากสินเชื่อภาคเศรษฐกิจหลัก คือ สินเชื่อภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจค้าส่ง
และค้าปลีกเป็นสินเชื่อภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ มากขึ้น เช่น ภาคธุรกิจบริการและสินเชื่อเพื่อการอุปโภค
และบริโภคส่วนบุคคลมากขึ้น แต่สัดส่วนเฉลี่ยของสินเชื่อที่สูงที่สุดยังคงอยู่ในภาคอุตสาหกรรมและสัดส่วน
เฉลี่ยของสินเชื่อที่ต่ำสุดจะอยู่ในภาคธุรกิจเหมืองแร่และเหมืองหิน ส่วนทางด้านอัตราการเติบโต
โดยเฉลี่ยของสินเชื่อที่สูงที่สุดก็คือสินเชื่อภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ย
ของสินเชื่อที่ต่ำสุดก็คือ สินเชื่อภาคธุรกิจการนำเข้า นอกจากนั้นแล้วยังพบว่าอัตราการขยายตัว
ของเศรษฐกิจโดยรวมและอัตราการขยายตัวของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ต่างก็เปลี่ยนแปลงไปในทิศทาง
เดียวกัน

จากการที่สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ
ดังนั้น รัฐบาลจึงควรกำหนดนโยบายและมาตรการที่จะเร่งรัดให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อแก่สา
ขาเศรษฐกิจที่สำคัญให้มากยิ่งขึ้นเพื่อเร่งการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เกิดความเจริญเติบโต
อย่างทั่วถึง

DPU

Term Paper Title   An Analysis of Change and Distribution Trend of the
Commercial Banks'Credit Lending

Name   Miss Nuntikorn Apitchartiboot

Advisor   Dr.Chucheep Piputsitee

Department   Economics

Academic Year   1995

ABSTRACT

The Thai Commercial Banks have played a major role in granting credits to all businesses facing a shortage of capitals, the result of which is an increase in investment, employment, income and overall economic expansion. Therefore, it is important that trends in credit granting of the Commercial Banks in Thailand be analyzed and investigated in order to estimate how much each group of the Thai Commercial Banks can provide credits.

The Objective of this study is to analysis the change and trend of credit lending of the Thai Commercial Banks. The methodology employed includes the qualitative analysis of changes in the structure and trend of credit lending using time series data collected from both private and public sectors during the period of 1983-1994.

In 1983-1994 the result of this study showed that the credit lending structure of the Commercial Banks in Thailand has changed from priority Industrial and wholesale and retail trade and construction credits, to services and personal consumption credit. However Sector with highest credit volume was industrial sector while that with lowest credit volume was mining . Real estate business credit had a highest growth rate while that of imports

was lowest. In addition ,the growth of credits granted has been found closely associated with the national economic growth rate.

Due to the aforementioned importance of Commercial Banks' credit, the government should pursue the policies and strategies to serve as an incentive for greater credits allocation to economic sectors which exhibited a high growth rate.

D
P
U

สภาพและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยปัจจุบันนั้นธนาคารพาณิชย์มีบทบาทสำคัญต่อภาวะการลงทุนภาวะการผลิตและการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ การบริการ ฯลฯ ยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายทางด้านเงินทุน ซึ่งมีความสำคัญต่อการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ และปัญหาที่ประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ที่ประสบอยู่ คือ การขาดแคลนเงินทุนในการประกอบธุรกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งแหล่งเงินทุนที่สำคัญอันดับหนึ่งก็คือ ธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารพาณิชย์จะให้สินเชื่อทั้งภาคเอกชน และภาครัฐบาล ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 1 สัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีถึง ร้อยละ 70.76 ของสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อรวมของสถาบันการเงินทั้งระบบในปี พ.ศ. 2536 โดยที่ธนาคารพาณิชย์จะเป็นสถาบันที่ระดมเงินออมและเงินกู้ยืมจากภายในประเทศและต่างประเทศแล้วนำมาจัดสรรให้แก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งในรูปเงินกู้เบิกเงินเกินบัญชี เงินกู้ การซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน ฯลฯ ซึ่งเงินที่ให้กู้ยืมดังกล่าวจะถูกนำไปใช้เป็นเงินทุนในการประกอบการผลิต ซึ่งจะมีผลกระทบต่อภาวะการลงทุน การผลิต การจ้างงาน และการบริโภค ตลอดจนจนถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ อันจะมีผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์นับว่าเป็นแหล่งสำคัญที่ให้สินเชื่อ ซึ่งที่ผ่านมามีการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันความต้องการสินเชื่อก็สูงขึ้นด้วย อันจะก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน การใช้ทรัพยากร การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ ตลอดจน

ส่งผลเชื่อมโยงให้เกิดความเจริญเติบโตแก่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ จึงสนใจที่จะวิเคราะห์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย อันจะนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยต่อไป

ตารางที่ 1 แสดงสัดส่วนปริมาณเงินให้สินเชื่อของสถาบันการเงินในระหว่างปี 2532-2536

(หน่วย: ร้อยละ)

สถาบันการเงิน	2532	2533	2534	2535	2536
ธนาคารพาณิชย์	75.48	74.90	73.73	72.12	70.76
บริษัทเงินทุน	14.97	15.64	16.73	18.27	19.43
บริษัทประกันชีวิต	0.77	0.83	0.78	0.66	0.56
สหกรณ์การเกษตร	0.53	0.51	0.50	0.48	0.48
สหกรณ์ออมทรัพย์	2.73	2.50	2.47	2.35	2.34
โรงรับจำนำ	0.40	0.35	0.30	0.28	0.23
บริษัทเครดิตฟองซิเอร์	0.19	0.16	0.15	0.17	0.16
ธนาคารออมสิน	0.41	0.58	0.62	0.62	0.83
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	2.03	1.96	2.00	2.07	2.06
บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	1.02	1.07	1.09	1.20	1.23
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	1.47	1.50	1.63	1.79	1.91
สำนักงานธนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาภาคินพนธ์เรื่องนี้มุ่งจะศึกษาวิเคราะห์โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อและแหล่งเงินทุนสำหรับการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย กับภาวะทางเศรษฐกิจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะและประเภทของสินเชื่อ รวมทั้งประวัติความเป็นมาและลักษณะการดำเนินงานการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
2. ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย
3. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการให้สินเชื่อเพื่อให้เกิดผลต่อการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อ

เชื้อของธนาคารพาณิชย์ไทยในระหว่างปี 2526-2537 มีวิธีการศึกษาดังนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการศึกษาจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวได้รวบรวมมาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง อาทิ
เช่น

- รายงานจากฝ่ายวิจัยธนาคารพาณิชย์ต่างๆ
- รายงานจากฝ่ายวิจัยธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาถึงการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยจะทำการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยอธิบายถึงผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ และการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของประเภทสินเชื่อและอัตราการขยายตัวของสินเชื่อแต่ละประเภท รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงสินเชื่อ ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ และแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องนี้จะทำการศึกษาเฉพาะการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยจะให้ข้อมูลระหว่างปี 2526-2537 ของธนาคารพาณิชย์ไทย

แนวคิดและรูปแบบของทฤษฎี

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์นั้น ได้นำแนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่สำคัญ 3 ทฤษฎีเข้ามาใช้ในการศึกษา คือ ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (loanable fund theory) และทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสูงสุด (profit maximization theory) และทฤษฎีการจัดสรรหลักทรัพย์ (portfolio management theory approach) ดังมีรายละเอียดดังนี้

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้ (loanable fund theory) (พิกุล, 2533 : 192-194)

ทฤษฎีปริมาณเงินให้กู้^{1/} ได้มีการพัฒนาแนวคิดมาจากทฤษฎีของสำนักคลาสสิกโดยนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของระบบเศรษฐกิจมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และได้มีความเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยโดยแท้จริงแล้วไม่ได้จ่ายเพื่อการออมแต่เป็นการจ่ายสำหรับการให้กู้ ดังนั้นอัตราดอกเบี้ย^{1/} จึงถูกกำหนดโดยอุปสงค์ต่อเงินกู้ (demand for-loanable funds) และอุปทานของเงินให้กู้ (supply of loanable funds)

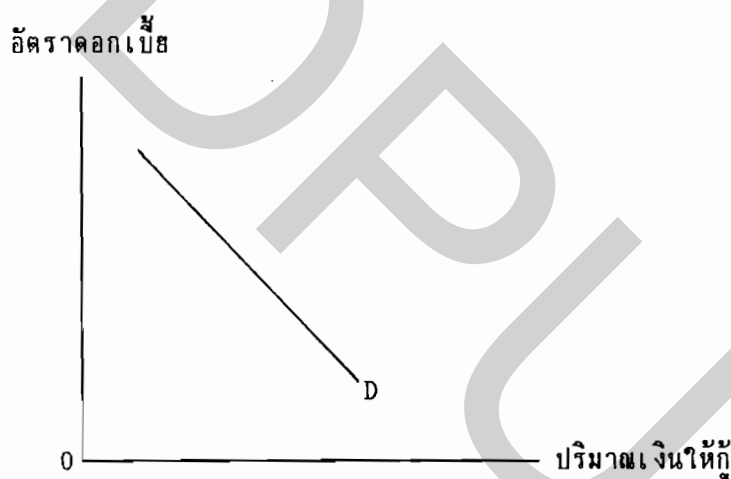
---

^{1/} ตามทฤษฎีเงินให้กู้^{1/} ได้ให้ความหมายของดอกเบี้ยว่า ดอกเบี้ยคือราคาของเงินทุนที่ให้กู้ และถูกกำหนดโดยปริมาณเงินที่จะมีให้กู้ (supply of loanable funds) ความต้องการของกู้ (demand for loanable funds) ซึ่งปริมาณเงินที่จะให้กู้นั้นได้มาจากหลายแหล่ง เช่นจากการออม การให้สินเชื่อ ส่วนความต้องการการชื้อนั้นเกิดจากการลงทุนและการใช้จ่ายที่เกินรายได้

ในด้านอุปสงค์ต่อเงินกู้ที่สำคัญ ได้แก่ การลงทุน และการถือเงินไว้เฉยๆ ซึ่งการถือเงินชนิดนี้อาจจะมีค่าเป็นลบ โดยทั่วไปแล้วผู้ขอกู้มักจะพอใจที่จะกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ดังนั้นเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้จะลาดลงจากซ้ายมาขวา เมื่อกำหนดให้แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย และแกนนอนแสดงจำนวนเงินที่ขอกู้แสดงว่า ณ ระดับอัตราดอกเบี้ยสูง ความต้องการเงินกู้จะมีน้อย และเมื่ออัตราดอกเบี้ยลดต่ำลงความต้องการเงินกู้จะมีมาก ซึ่งสามารถแสดงเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้ได้ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1

แผนภาพแสดงลักษณะของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้

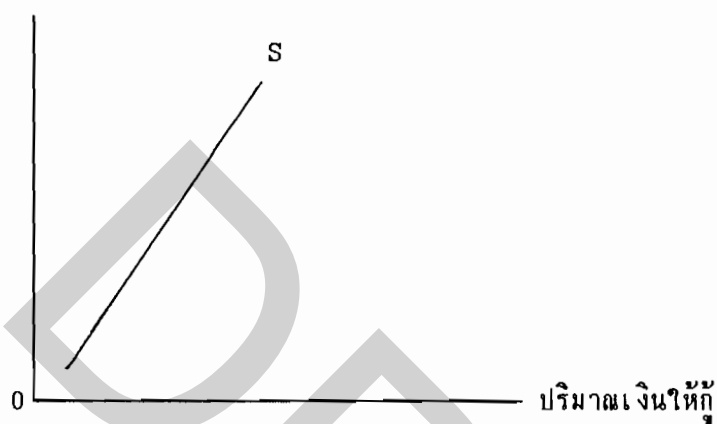

ส่วนทางด้านอุปทานของเงินให้กู้นั้น หมายถึง เงินให้กู้ทั้งหมดในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งแก่ผู้บริโภค รัฐบาลและองค์การธุรกิจ ปกติถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำความต้องการให้กู้จะมีน้อยและถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงความต้องการให้กู้จะมีมาก เส้นอุปทานของเงินให้กู้จะมีลักษณะลาดลงจากขวาไปซ้ายคล้ายกับเส้นอุปทานของสินค้าและบริการ (ภาพที่ 2) โดยกำหนดให้แกนตั้งแสดงอัตราดอกเบี้ย และแกนนอนแสดงอุปทานของเงินให้กู้

ภาพที่ 2

แผนภาพแสดงลักษณะของเส้นอุปทานของเงินให้กู้

อัตราดอกเบี้ย

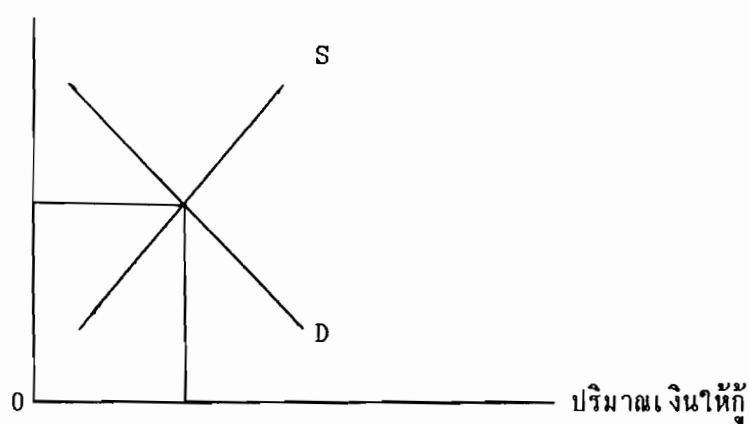

อุปสงค์และอุปทานของเงินให้กู้จะมีจุดกำหนดระดับอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพโดยจะเกิดขึ้น ณ จุดตัดกันของเส้นอุปสงค์ต่อเงินกู้และอุปทานของเงินให้กู้ และอัตราดอกเบี้ยนี้จะเป็นอัตราที่เหมาะสมที่เกิดจากการให้กู้ช่วงเวลาหนึ่งซึ่ง ณ จุดนี้จะแสดงถึงปริมาณอุปสงค์เท่ากับปริมาณอุปทานดังแสดงได้ในภาพที่ 3

ภาพที่ 3

แผนภาพแสดงการกำหนดอัตราดอกเบี้ยดุลยภาพของการให้กู้

อัตราดอกเบี้ย

แต่อย่างไรก็ตามอัตราดอกเบี้ยคลุยสภาพในตลาดแต่ละแห่งอาจมีความแตกต่างกัน เช่น สภาพการแข่งขัน ลักษณะของอุปทานเงินกู้และระยะเวลาในการให้กู้ไม่เท่ากัน เป็นต้น ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยคลุยสภาพของแต่ละประเภทการกู้ก็อาจแตกต่างกันและมีได้หลายอัตรา ซึ่งอัตราดอกเบี้ยในตลาดต่างๆเหล่านี้ต้องปรับตัวเข้าสู่คลุยภาพตรงที่อุปทานของเงินกู้ในตลาดนั้นๆเท่ากันพอดี ถ้ามีอัตราดอกเบี้ยที่ผิดไปจากอัตราดอกเบี้ยคลุยภาพดังกล่าวก็จะมีกาเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทานของเงินกู้จนกระทั่งอัตราเงินกลับเข้าสู่คลุยภาพได้

ทฤษฎีแห่งการแสวงหากำไรสูงสุด (profit maximization theory)

ทฤษฎีมีความเห็นว่าการศึกษาระดับจุลภาพของการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นหน่วยเศรษฐกิจที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด (maximize profit) เช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ ซึ่งการถือสินทรัพย์และหนี้สินที่เหมาะสมเพื่อให้ได้กำไรสูงสุดนั้นจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขต่างๆ เช่น สินทรัพย์ที่ธนาคารพาณิชย์ถืออยู่ ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (วเรศ, 2535 : 160-162)

- สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (earning assets) ได้แก่ เงินให้กู้ยืมและการลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ

- สินทรัพย์ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (non-earning assets) ได้แก่ เงินสดสำรองตามกฎหมาย (required reserve) และเงินสดสำรองส่วนเกิน (excess reserve) โดยธนาคารพาณิชย์จะพยายามดำรงเงินสดสำรองให้ได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งจะมีเงินสดสำรองส่วนเกินอยู่เพียงเล็กน้อย

การศึกษากฎติกรรมในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารนั้น มักจะมีข้อสมมติที่ว่าธนาคารพาณิชย์จะต้องมีการปรับตัวในการถือครองสินทรัพย์ และหนี้สินให้มีความเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น อัตราดอกเบี้ยอุปสงค์ของเงินกู้และนโยบายการเงินที่ใช้โดยธนาคารกลาง เป็นต้น ในกรณีที่ธนาคารกลางใช้มาตรการทางการเงิน

เงินด้วยการซื้อหลักทรัพย์ในตลาด อันมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินสดสำรองทั้งหมด (total reserve) ของตนเพิ่มขึ้นตลอดจนสัดส่วนของสินทรัพย์ประเภทที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้สูงเกินไป ซึ่งมีผลทำให้ธนาคารพาณิชย์ขยายการให้สินเชื่อและนอกจากนี้ในการจัดสรรสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์นั้นยังขึ้นอยู่กับต้นทุนของการให้กู้และผลตอบแทนของสินทรัพย์นั้น ๆ ด้วย ซึ่งก็คือเป็นการจัดสรรสินทรัพย์ใหม่เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรสูงสุด ส่วนการจัดการหนี้สินก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน

เพื่อให้มีความเข้าใจในสภาพและฐานะการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ได้ดียิ่งขึ้นสามารถพิจารณาได้จากบัญชีงบดุลของธนาคารพาณิชย์ เพราะงบดุลจะแสดงฐานะของหนี้สินอันเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงาน และแสดงลักษณะของสินทรัพย์อันเกิดจากการดำเนินงานของธนาคาร

องค์ประกอบของบัญชีงบดุล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (ตามตารางที่ 2)

1. ด้านสินทรัพย์ จะแสดงถึงชนิดและมูลค่าของสินทรัพย์ต่างๆที่ธุรกิจนั้นมีกรรมสิทธิ์แห่งความเป็นเจ้าของ ตลอดจนสิทธิเรียกร้องต่างๆที่พึงมีของธุรกิจนั้นๆซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น

- 1.1 เงินสดและเงินฝากในธนาคารอื่น (cash and deposits with other banks)
- 1.2 หลักทรัพย์ลงทุน (investment)
- 1.3 การให้กู้ยืมและให้เครดิต (loan, overdraft and discount)
- 1.4 สินทรัพย์อื่น ๆ (other assets)

รูปแบบบัญชีงบดุลของธนาคารพาณิชย์ (ว.เรศ, 2535:162)

สินทรัพย์	หนี้สินและทุน
เงินสดและเงินฝากในธนาคารอื่น	เงินฝาก
หลักทรัพย์ลงทุน	เงินกู้ยืม
การให้กู้ยืมและให้เครดิต	หนี้สินอื่น ๆ
สินทรัพย์อื่น ๆ	บัญชีเงินกองทุน

2. ด้านหนี้สินและทุน แสดงถึง ชนิดและปริมาณของสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้และ/หรือ ผู้เป็นเจ้าของกิจการที่มีต่อสินทรัพย์ของธุรกิจ แบ่งออกเป็น

- 2.1 เงินฝาก (deposits)
- 2.2 เงินกู้ยืม (borrowing)
- 2.3 หนี้สินอื่น ๆ (other liabilities)
- 2.4 บัญชีเงินกองทุน (capital account)

จากงบดุลของธนาคารพาณิชย์ทางด้านทรัพย์สินจะประกอบด้วยรายการที่สำคัญ 4 รายการโดยเฉพะอย่างยิ่งเงินสดในมือ และเงินฝากในธนาคารอื่นนั้นเป็นรายการที่รวมถึง เงินสดสำรองตามกฎหมายที่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย ซึ่งเงินในส่วนนี้ธนาคารจะไม่ได้รับดอกผลจากการฝากเงิน ทางด้านการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์นั้นเป็นการให้กู้ในลักษณะของเงินเบิกเกินบัญชี เงินให้กู้ และรับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งใช้เงินทุนธนาคารพาณิชย์ได้รับผลตอบแทนสูง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงเช่นเดียวกันส่วนหลักทรัพย์ลงทุนของธนาคารพาณิชย์นั้นจะเป็นการลงทุนในหลักทรัพย์ต่างๆ เช่นหลักทรัพย์รัฐบาล หลักทรัพย์ของภาคเอกชน ซึ่งโดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์จะลงทุนในหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากหลักทรัพย์รัฐบาลมีความเสี่ยงต่อการลงทุนต่ำ

สำหรับด้านหนี้สินนั้น มีรายการสำคัญคือ เงินฝาก ซึ่งประกอบด้วย เงินฝากกระแสร

รายวัน เงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ โดยเงินฝากแต่ละประเภทมีอัตราการหมุนเวียนของเงินฝากแตกต่างกัน ยิ่งอัตราการหมุนเวียนของเงินฝากมากเท่าใดก็จะทำให้เงินฝากนั้นมีผลต่อปริมาณการให้สินเชื่อในทางลบ อีกรายการหนึ่งก็คือ เงินกู้ยืมธนาคารพาณิชย์สามารถกู้ยืมได้จากสถาบันการเงินอื่นในประเทศ โดยกู้ยืมจากเงินสดสำรองส่วนเกินของธนาคารอื่น ตลอดจนกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย และนอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ยังมีการติดต่อขอกู้ยืมจากต่างประเทศ เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดต่างประเทศมีอัตราต่ำกว่าในประเทศ ดังนั้นธนาคารจึงมักแสวงหาสินเชื่อจากต่างประเทศเพื่อนำเข้ามาขยายเครดิตในประเทศ ฉะนั้นการกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศ และต่างประเทศจึงมีผลทำให้การขยายตัวของการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น ส่วนบัญชีเงินกองทุนก็เป็นรายการสำคัญรายการหนึ่ง เนื่องจากเงินกองทุนนี้จะเป็นจำนวนเงินที่ประกันความปลอดภัยให้แก่ผู้ฝาก ซึ่งในประเทศไทยได้มีการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงเงินกองทุนเป็นสัดส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงในอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 และไม่เกินร้อยละ 15 ซึ่งในปัจจุบันได้กำหนดไว้ร้อยละ 8 ของสินทรัพย์เสี่ยง ดังนั้น ถ้าธนาคารพาณิชย์มีสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงสูง ธนาคารพาณิชย์ก็สามารถที่จะปล่อยสินเชื่อที่เป็นสินทรัพย์เสี่ยงได้มากขึ้น ซึ่งรายการทั้งสามรายการทางด้านหนึ่งนี้ นับว่าเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

ทฤษฎีการจัดสรรหลักทรัพย์ (portfolio management theory approach)

แนวความคิดนี้เริ่มมีขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1958 โดย Markowitz และหลังจากนั้นก็ได้มีการศึกษาค้นคว้าหลายท่านที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งตามทฤษฎีนี้ถือว่าเงินเป็นสินทรัพย์ทางการเงินชนิดหนึ่งที่เอกชนสามารถเลือกถือได้ โดยการเลือกถือสินทรัพย์ต่างๆของเอกชนนั้นจะขึ้นอยู่กับผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นๆเมื่อเทียบกับผลตอบแทนของสินทรัพย์อื่น ๆ แต่เขาจะเลือกถือสินทรัพย์เกินกว่าจำนวนความมั่งคั่งทั้งหมด (total wealth) ที่เขามีอยู่ไม่ได้ ดังนั้น ในการเลือกของเอกชนจึงมีสินทรัพย์ทั้งสิ้นผลตอบแทนและจำนวนความมั่งคั่งทั้งหมดจะเป็น

ตัวกำหนดในการถือสินทรัพย์ของเอกชน และนอกจากนี้ในการเลือกถือสินทรัพย์นี้ยังได้นำแนวความคิดของ Tobin มาอธิบาย ซึ่งแนวคิดนี้ได้มีความเกี่ยวข้องกับแนวความคิดของเคนส์อยู่บ้าง ซึ่งทฤษฎีของเคนส์ที่สำคัญมี 2 ประการ คือ (พิบูล, 2533 : 179)

1. การออมของบุคคลที่กันออกมาจากบัญชีการรับจ่ายและดำเนินงาน
2. การจัดสรรเงินออกไปยังทางเลือกของ การจัดสรรความมั่งคั่งต่างๆที่มีอยู่ในระบบเศรษฐกิจนั้น ซึ่งก็คือการเลือกลงทุนในช่องทางต่างๆ

จากทฤษฎีของเคนส์ในข้อสองนี้มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดของ Tobin คือ การเลือกจัดสรรบัญชีเงินทุน (capital account) ไปยังหลักทรัพย์ในรูปแบบต่างๆกันออกไป ซึ่งได้พยายามมองถึงชนิดของทรัพย์สินที่เลือกลงทุนในทฤษฎีที่กว้างขวางมากขึ้น และมีบทบาทต่อการเลือกสรรของสังคม และ ณ จุดนี้จะแสดงถึงความเกี่ยวพันระหว่างภาคการเงินและภาคการผลิต ซึ่งการเลือกจัดสรรบัญชีทุนนั้นขึ้นอยู่กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ กล่าวคือ ถ้าผลตอบแทนของสินทรัพย์เหล่านั้นสูงก็อาจเลือกจัดสรรความมั่งคั่งนั้นมากขึ้น

เมื่อนักเศรษฐกิจใดมีเงินออมและเกิดการลงทุน ย่อมแสดงว่าหน่วยเศรษฐกิจนั้นได้เลือกจัดสรรบัญชีทุนแล้ว ซึ่งหน่วยเศรษฐกิจนั้นอาจกู้ยืมเงินจากการออมของบุคคลอื่นมาลงทุนหรือลงทุนเฉพาะเงินออมของตน โดยอาจเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่แท้จริง (real asset) ทั้งโดยตรง (direct investment) หรือลงทุนโดยทางอ้อม (indirect investment) โดยผ่านตัวกลางทางการเงิน (financial intermediary)

สมมติว่าระบบเศรษฐกิจหนึ่งแบ่งออกเป็น n ภาค และในแต่ละภาคมีสินทรัพย์อยู่ทั้งหมด n ชนิด ซึ่งหน่วยเศรษฐกิจในระบบจะต้องเลือกตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์นั้นๆ โดยคำนึงถึงผลได้และอัตราดอกเบี้ยที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนนั้น ๆ เช่น ถ้าผลได้ของทรัพย์สินทางการเงินนั้นมากขึ้นเรื่อย ๆ ในทางตรงกันข้ามถ้าผลได้จากทรัพย์สินทางการเงินลดลงคนจะไม่มีการลงทุนในทรัพย์สินนั้น ๆ หรือ มีการลงทุนน้อยลง

ในการสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ พบว่ามีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสินเชื่อในด้านต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ไชยยง ประวิณฑรานนท์ (2527) ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั้งในรูปแบบของเงินให้กู้ยืมรวม การซื้อลดตั๋วเงิน และการให้สินเชื่อในรูปทรัสต์รีซีท รวมทั้งการให้กู้ยืมโดยแบ่งเป็นภาคเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย ภาครัฐบาล ภาคครัวเรือน ภาคธุรกิจนิติบุคคล ภาคธนาคารพาณิชย์ ภาคสถาบันการเงินอื่น และภาคองค์กรระหว่างประเทศโดยใช้ profit maximization principle เป็นพื้นฐานในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรในแบบจำลอง เพื่ออธิบายพฤติกรรมการให้กู้ยืม และนอกจากนี้ในการศึกษาความเร็วในการปรับตัวของการให้สินเชื่อจะอาศัย partial adjustment hypothesis ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ตามฤดูกาลได้ใช้ตัวแปรดัมมี่ในแบบจำลอง ซึ่งผลการศึกษาสรุปได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีที่พิจารณาการให้กู้ยืมในรูปของเงินกู้ให้กู้ยืมรวม การซื้อลดตั๋วเงิน และการให้สินเชื่อในรูปทรัสต์รีซีทนั้น พบว่าธนาคารพาณิชย์จัดสรรเงินทุนไปในการให้กู้ยืมประเภท เงินกู้เบิกเกินบัญชี และเงินกู้มีกำหนดเวลามีปริมาณสูงสุด ส่วนความเร็วในการปรับตัวของการให้กู้ยืม การซื้อลดตั๋วเงินในประเทศและการซื้อลดตั๋วเงินเพื่อการส่งออกค่อนข้างรวดเร็วพอสมควร และกรณีที่พิจารณาการให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆ พบว่าการให้กู้ยืมแก่ภาคธุรกิจนิติบุคคลปรับตัวได้ค่อนข้างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับภาคเศรษฐกิจอื่นๆ และปริมาณเงินให้กู้ยืมแก่ภาครัฐบาลในแต่ละไตรมาสจะมีทิศทางเคลื่อนไหวตรงข้ามกับการให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน และภาคธุรกิจนิติบุคคล ส่วนการกู้ยืมระหว่างกันของธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นจะสอดคล้องกับการให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน และภาคธุรกิจนิติบุคคล

ผลการศึกษาอัตราผลกำไรของธนาคารพาณิชย์ของทั้ง 2 กรณี ซึ่งแสดงโดยอัตราดอกเบี้ยเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากต่างประเทศ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า พฤติกรรมในการให้กู้ยืมจะสอดคล้องกับสมมติฐานของ accommodation แต่อาจจะขัดแย้งกับหลัก profit maximization หรือไม่ก็ได้

2. จรัสศรี ธิดิเลิศเดชา (2534) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อ

ประเภทต่างๆ เพื่อจะได้ทราบว่า จะมีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้วิธีการทางเศรษฐมิติสร้างสมการในรูปสมการถดถอยเชิงซ้อน และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดมาทำการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อ ได้แก่ ปริมาณเงินฝากอิสระของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศ และปริมาณเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศ ซึ่งปัจจัยทั้งสามนี้เป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของธนาคารพาณิชย์และมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาขาเศรษฐกิจนั้นๆ ในปีที่ผ่านๆ มา ซึ่งความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่อการให้สินเชื่อแต่ละประเภทดังนี้ คือ การให้สินเชื่อทุกประเภทยกเว้นสินเชื่อเพื่อธุรกิจการธนาคาร ถูกกำหนดโดยปริมาณเงินฝากอิสระของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน สินเชื่อเพื่อธุรกิจของอสังหาริมทรัพย์ถูกกำหนดโดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาที่อยู่อาศัยในปีที่ผ่านๆ มา ในทิศทางตรงกันข้าม สินเชื่อเพื่อการนำเข้าและสินเชื่อเพื่อการสาธารณูปโภคถูกกำหนดโดยปริมาณเงินกู้ยืมจากต่างประเทศในทิศทางเดียวกัน สินเชื่อเพื่อการส่งออกถูกกำหนดโดยปริมาณเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในประเทศในทิศทางเดียวกัน สำหรับสินเชื่อเพื่อธุรกิจการธนาคาร ถูกกำหนดโดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาธุรกิจการธนาคารในปีที่ผ่านๆ มา และปริมาณเงินสดสำรองส่วนเกินของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน สำหรับสินเชื่อเพื่อธุรกิจการธนาคาร ถูกกำหนดโดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาธุรกิจการธนาคารในปีที่ผ่านๆ มา และปริมาณเงินสดสำรองส่วนเกินของธนาคารพาณิชย์ในทิศทางเดียวกัน

3. ยลวรรณ ทองประสิทธิ์ (2535) ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อ : กรณีศึกษาการแบ่งกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทย รวมทั้งเพื่อศึกษาถึงการดำเนินงานและลักษณะการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยแบ่งแบบจำลองการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดกลาง กลุ่มธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดเล็ก แล้วหาความสัมพันธ์ของการให้สินเชื่อกับตัวแปรต่างๆ ที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อ โดยอาศัยแบบจำลองถดถอยเชิงซ้อน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการให้สินเชื่อ ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก ปริมาณเงินกู้ยืมและผลต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก โดยที่ปริมาณเงินฝากจะเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญของกลุ่ม

ธนาคารพาณิชย์ไทย

การศึกษาข้างต้นเป็นการให้ความสำคัญกับตัวแปรอิสระในด้านแหล่งที่มาของเงินทุนมาก ซึ่งการศึกษานี้ได้พยายามเปลี่ยนแปลงแบบจำลองโดยเพิ่มตัวแปรอิสระบางตัวเข้าไป ได้แก่ ผลผลิตภาคที่แท้จริงเฉลี่ยต่อหัว และจำนวนประชากรต่อสาขาธนาคารพาณิชย์ ซึ่งการนำเอาตัวแปรอิสระของการศึกษาข้างต้น ได้แก่ ปริมาณเงินฝาก และแนวคิดเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยมาปรับใช้ในการศึกษานี้เพื่อปรับปรุงแบบจำลองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ลักษณะโดยทั่วไปของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ประวัติความเป็นมาของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

ธนาคารพาณิชย์เริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2431 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชการที่ 5) ในสมัยนั้นประเทศไทยได้มีนโยบายทำการค้ากับชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นชนชาติของประเทศที่มีอิทธิพลทางการค้ากับทางด้านตะวันออกในขณะนั้นได้เข้ามาประกอบกิจการค้าในประเทศไทยมากขึ้น มีผลทำให้การค้าระหว่างประเทศของไทยได้มีการขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง และนอกจากนี้ในระยะแรกๆ ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ชาวต่างประเทศยังได้มีการนำเอาระบบการธนาคารเข้ามาสู่ประเทศไทยด้วย ทำให้กิจการธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยเป็นสาขาของธนาคารต่างประเทศที่มีอยู่ถึง 7 ธนาคาร แต่เมื่อเหตุการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองได้ผันแปรไป เป็นผลทำให้คนไทยได้เริ่มหันมาให้ความสนใจในกิจการค้าและรู้จักใช้ระบบการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์มากยิ่งขึ้น จึงได้มีการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์กันมาก ซึ่งบางธนาคารได้ดำเนินกิจการอยู่จนถึงปัจจุบัน บางธนาคารก็ได้มีการเลิกล้มกิจการไปและบางธนาคารก็ได้ร่วมกิจการเข้าด้วยกัน ดังนั้นประวัติความเป็นมาของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย อาจแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะด้วยกันคือ

ระยะที่ 1 เป็นระยะที่มีการเริ่มต้นก่อตั้งธนาคารพาณิชย์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2431 ถึง พ.ศ. 2484

ระยะที่ 2 เป็นระยะที่ธนาคารพาณิชย์ไทยได้มีบทบาทอย่างแท้จริงในระหว่างปี พ.ศ. 2485 ถึง พ.ศ. 2504

ระยะที่ 3 เป็นระยะที่เข้าสู่ระบบธนาคารพาณิชย์สมัยใหม่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2505 ถึง พ.ศ. 2521

ระยะที่ 4 เป็นระยะที่เข้าสู่ระบบของธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Banking) ระหว่างปี พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบัน

ระยะที่ 1 ระหว่าง พ.ศ. 2431-2484

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2431 ประเทศไทยได้มีการติดต่อทางการค้ากับต่างประเทศ ซึ่งประเทศทางตะวันตกเหล่านี้ได้มีการนำเอาธุรกิจการธนาคารเข้ามาใช้ปฏิบัติในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกในกิจการค้าระหว่างประเทศของตนให้ดำเนินไปด้วยดี โดยในระยะแรกได้เข้ามาในรูปของบริษัทตัวแทน ซึ่งดำเนินการให้กู้ยืมเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ต่อมาเมื่อการค้ามีความเจริญรุดหน้ามากขึ้นเป็นลำดับจึงได้มีการก่อตั้งธนาคารพาณิชย์แห่งแรกขึ้นในประเทศไทยเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2431 ในรูปของธนาคารสาขาของธนาคารต่างประเทศ คือธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ (The Hongkong & Shanghai Banking Corporation Ltd) ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของธนาคารประเทศอังกฤษ ต่อมาในปี พ.ศ. 2437 ประเทศอังกฤษได้เข้ามาจัดตั้งธนาคารสาขาขึ้นในประเทศไทยอีก 1 แห่ง คือ ธนาคารชาร์เตอร์ (The Chartered Bank Ltd.) หลังจากนั้นประมาณเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2440 ก็ได้มีธนาคารของประเทศฝรั่งเศสเข้ามาเปิดดำเนินการธนาคารพาณิชย์ คือ ธนาคารแห่งอินโดจีน (Banque De L' Indochine Ltd.) (ตามตารางที่ 2) เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าในระยะเริ่มแรกของการก่อตั้งธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยนั้นล้วนแล้วแต่เป็นธนาคารสาขาของธนาคารในประเทศทางยุโรปทั้งสิ้น ซึ่งในระยะนี้ธนาคารของต่างประเทศขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านภาษาไทย และไม่มีความรอบรู้ถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นที่ธนาคารพาณิชย์ตั้งอยู่จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ระบบกัมปราดอร์ (compradore) โดยการจ้างบุคคลเข้ามาเป็นผู้ดำเนินเงินกู้แก่ บริษัท พ่อค้าและประชาชน ซึ่งกัมปราดอร์ที่ธนาคารต่างประเทศว่าจ้างนั้นส่วนใหญ่จะเป็นพ่อค้าชาวจีนที่มีฐานะและต้องฝากเงินไว้กับธนาคารจำนวนมากพอสมควร เพื่อประกันเงินกู้ของลูกค้าที่กัมปราดอร์เป็นผู้แนะนำมากู้เงินจากธนาคาร

ต่อมา เมื่อธุรกิจการธนาคารมีการขยายตัวมากขึ้นตามความเจริญเติบโตทางการค้า พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย (พระองค์เจ้าไชยันตมงคล) ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะปรับปรุงการค้าและเศรษฐกิจของประเทศไทยให้รุดหน้าทัดเทียมนานาประเทศ จึงได้ทรงมีพระดำริจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ของคนไทยขึ้น เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2447 โดยให้

ชื่อว่า "บุคคัลย์" (Book Club) เมื่อกิจการได้รับความนิยมและดำเนินมาด้วยความเรียบร้อย ต่อมาภายหลังจึงได้จดทะเบียนเป็นบริษัทแห่งสยามกัมมาจลทุนจำกัด (Siam Commercial Bank Company Limited) เมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2449 และได้เปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(ตามตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงรายชื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนในระหว่างปี พ.ศ. 2431-2484

ชื่อธนาคาร	ประเทศ	ปี พ.ศ. ที่เปิด ดำเนินการ
1. ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้แบงคิงคอร์ปอเรชั่น จำกัด (The Hongkong & Shanghai Banking Corp. Ltd.)	อังกฤษ	2431
2. ธนาคารชาร์เตอร์ (The Chartered Bank Ltd.)	อังกฤษ	2437
3. ธนาคารแห่งอินโดจีน (Banque De L' Indochine Ltd)	ฝรั่งเศส	2440
4. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (Siam Commercial Bank Ltd.)	ไทย	2449
5. ธนาคารซีไฮทง จำกัด (Sze Hai Tong Bank)	จีน	2452
6. ธนาคารกวางตุ้ง จำกัด (Bank of Canton)	จีน	2462
7. ธนาคารเมอร์แคนไทล์ จำกัด (Mercantile Bank)	อังกฤษ	2463
8. ธนาคารหวังหลี่ จำกัด 1/ (Wang Lee Chan Bank)	ไทย	2476
9. ธนาคารตั้งเปงชุน จำกัด 2/ (Tang Peng Choon Bank)	ไทย	2477
10. ธนาคารโยโกฮามาสเปชี 3/ (Yokohama Specie Bank)	ญี่ปุ่น	2479
11. ธนาคารแห่งเอเชีย จำกัด (Bank of Asia)	ไทย	2482
12. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (Siam City Bank)	ไทย	2484

หมายเหตุ : 1/ ธนาคารหวังหลี่จีน จำกัด ได้เปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารหวังหลี่ ในปี พ.ศ. 2515

และ ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น ธนาคารนครชน

2/ ธนาคารตั้งเปงชุน จำกัด ได้เปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารไทยพัฒนาในปี พ.ศ. 2503

และ ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น ธนาคารมหานคร

3/ ธนาคารโยโกฮามาสเปชีนี้ได้เลิกดำเนินการในเวลาต่อมา

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2534

เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2482 ซึ่งนับเป็นก้าวแรกของการดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของคนไทย อย่างแท้จริง

หลังจากนั้นในการจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ได้มีการขยายตัวอย่างกว้างขวาง ซึ่งปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ในขณะนั้นถูกจัดตั้งโดยพ่อค้าชาวจีนในขณะนั้นชาวจีนได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในประเทศไทย โดยที่พ่อค้าชาวจีนในขณะนั้นได้มีการประกอบการค้าและก่อตั้งสถาบันการเงินของตน รวมทั้งการก่อตั้งธนาคารพาณิชย์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่พ่อค้าชาวจีนด้วยกัน และมักจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่พ่อค้าที่ค้าขายในส่วนของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือเอเชียตะวันออกเฉียงไกล และนอกจากนี้พ่อค้าชาวจีนยังได้มีการก่อตั้งสถาบันการเงินอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเรียกว่า "โหยก๊ว^{1/}" (Puay kuan shop) ซึ่งเป็นธุรกิจที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการรับฝากเงินจากชาวจีนในประเทศไทยแล้วส่งเงินไปให้แก่ญาติมิตรของตนในประเทศจีน โดยเก็บค่าบริการจากผู้ส่งเงินแต่ในที่สุดกิจการเหล่านี้ต้องเลิกล้มกิจการไป ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลได้ออกกฎหมายควบคุมการส่งเงินตราออกนอกประเทศ เว้นแต่จะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐบาลก่อน และรัฐบาลไม่ต้องการให้มีการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์และโหยก๊ว จึงมีผลทำให้โหยก๊วต้องเลิกกิจการไปตั้งแต่ปี พ.ศ. 2485 เป็นต้นมา

จากปี พ.ศ. 2431-2484 เป็นช่วงเวลาที่ระบบธนาคารพาณิชย์ของไทยมีรูปแบบค่อนข้างจะครบถ้วน เนื่องจากได้มีการออกพระราชบัญญัติควบคุมดูแลกิจการธนาคาร พ.ศ. 2480 ซึ่งเป็นกฎหมายฉบับแรกที้ออกมาเป็นกฎหมายเฉพาะสำหรับควบคุมดูแลกิจการธนาคารพาณิชย์ และต่อมาในปีพ.ศ. 2482 ก็ได้มีการจัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติไทยอันเป็นธนาคารกลางของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันก็คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งในขณะนั้นมุ่งในเรื่องของการค้าระหว่างประเทศ และการจัดส่งเงินของชาวจีนในประเทศไทยไปให้แก่ญาติพี่น้องในประเทศจีน

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นระยะเริ่มต้นของการก่อตั้งธนาคารพาณิชย์ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยตั้งใจจะทำธุรกิจเพื่อสนับสนุนการค้าและการลงทุนของบุคคลที่อยู่ในประเทศไทย และการดำเนินงานตามระบบธนาคารพาณิชย์

---

^{1/} คือร้านโอนเงินของชาวจีน โดยโอนเงินไปยังประเทศจีน หรือประเทศอื่นๆ ในรูปตัวสัญญาใช้เงิน ต่อมาเมื่อปี 2485 ร้านโหยก๊วจึงหมดหน้าที่ลง

ในระยะเริ่มแรก โดยส่วนใหญ่แล้วธนาคารสาขาต่างประเทศจะมีบทบาทมาก ทั้งนี้เนื่องจากธนาคารสาขาของต่างประเทศมีการบริหารงานที่ดี และเป็นธนาคารที่มีเงินทุนสูงจึงเป็นที่นิยมของพ่อค้าและประชาชน ทำให้สามารถระดมเงินฝากได้มากกว่าธนาคารในประเทศ นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินงานอยู่ในประเทศไทยในขณะนั้น มีอยู่ 12 ธนาคาร เป็นธนาคารสาขาของต่างประเทศอยู่ 7 ธนาคาร และเป็นธนาคารพาณิชย์ของคนไทยอีก 5 ธนาคาร ดังจะเห็นรายชื่อธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินงานในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2431 - 2484 ได้จากตารางที่ 2 ซึ่งธนาคารเหล่านี้บางแห่งได้ดำเนินการจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ระยะที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2485 - 2504

ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2485 จนถึง พ.ศ. 2504 เป็นระยะประวัติศาสตร์ของธนาคารพาณิชย์ไทยอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเป็นระยะของการเกิดสงครามโลกครั้งที่สองกองทัพญี่ปุ่นได้บุกเข้ามาในประเทศไทยและบังคับให้ไทยทำสัญญาเป็นพันธมิตรร่วมกับญี่ปุ่น และประกาศสงครามกับกลุ่มประเทศสัมพันธมิตรอันมีสหรัฐอเมริกาและอังกฤษเป็นผู้นำ มีผลทำให้การค้าระหว่างประเทศได้เปลี่ยนจากการค้าเฉพาะกับประเทศในภาคพื้นยุโรปมาเป็นการค้าระหว่างประเทศเพื่อนบ้านและประเทศญี่ปุ่น และยังทำให้สาขาของธนาคารต่างประเทศบางแห่งต้องถูกปิดกิจการไปเป็นการชั่วคราว เช่น ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้ ธนาคารชาร์เตอร์และธนาคารแห่งอินโดจีน ซึ่งปิดกิจการไปเมื่อปี พ.ศ. 2484 และได้เริ่มกิจการใหม่เมื่อภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง คือเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2489 ยกเว้นธนาคารโศโกฮามาสเปชิของญี่ปุ่นที่ยังคงดำเนินการต่อไปในระบะนั้น

จากช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้เป็นโอกาสให้คนไทยสามารถก่อตั้งธนาคารของตนเองขึ้นโดยได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลไทยที่มีนโยบายให้ธนาคารในท้องถิ่นขยายตัวเพื่อเป็นการลดบทบาทของธนาคารต่างประเทศ และนอกจากนี้ในระยะนี้ประเทศไทยได้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตรา (multiple exchange rate) อันได้แก่อัตราทางการ (official rate) และอัตราในตลาด (market rate) ประกอบกับในช่วงระยะหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็นระยะที่ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับภาวะการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ อันเป็นเหตุให้ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก โดยกำหนดให้พ่อค้าส่งออกจำหน่ายเงินต่างประเทศให้แก่ธนาคารกลางในอัตราทางการ เพื่อให้การใช้เงิน

ตราต่างประเทศเป็นไปในทิศทางที่จำเป็น และเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ดังนั้น จึงทำให้ผู้ดำเนินธุรกิจธนาคารพาณิชย์สามารถหากำไรจากการซื้อเงินตราต่างประเทศจากลูกค้าที่เป็นพ่อค้าส่งออก แล้วขายเงินตราต่างประเทศนั้นให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยที่ธนาคารพาณิชย์จะได้รับผลกำไรจากส่วนต่างของอัตราซื้อและอัตราขายเงินตราต่างประเทศ (margin) ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่ดึงดูดให้นักลงทุนสนใจในการตั้งธนาคารพาณิชย์กันมากขึ้น ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2485 - 2488 จึงเป็นยุคทองของธนาคารพาณิชย์ของไทยในเวลานั้น ต่อมาเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองยุติลง จนถึงปีพ.ศ. 2504 ธนาคารสาขาของต่างประเทศก็ได้เข้ามาเปิดดำเนินการในประเทศไทย ในขณะที่เดิยวกันธนาคารพาณิชย์ของคนไทยก็ยังคงเปิดดำเนินการเพิ่มขึ้นอีกหลายธนาคารดังปรากฏในตารางที่ 3

ระยะที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2505-2521

การพัฒนาของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในระยะนี้ เรียกว่าเป็นยุคสมัยใหม่ของระบบธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย (Modern Era of the Thai Banking Industry) ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินกิจการธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยมีการบริหารงานเป็นไปอย่างกว้างขวาง เป็นเหตุให้รัฐบาลในสมัยนั้นเห็นความจำเป็นในการออกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ขึ้นมาเพื่อควบคุมการดำเนินกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น ธนาคารพาณิชย์ในระยะที่ 3 นี้จึงเป็นธนาคารพาณิชย์ที่สมบูรณ์แบบตลอดมา

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการใหม่ขึ้นในประเทศไทย ทั้งที่เป็นธนาคารสาขาของต่างประเทศและธนาคารพาณิชย์ของคนไทยอีก 6 ธนาคาร ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 3 แสดงรายชื่อธนาคารในประเทศไทยที่จดทะเบียนระหว่าง ปี พ.ศ. 2485-2503

ชื่อธนาคาร	ประเทศ	ปี พ.ศ. ที่เปิด ดำเนินการ
1. ธนาคารมณฑล จำกัด (The Provincial Bank Ltd.)	ไทย	2485
2. ธนาคารกรุงเทพ พาณิชยกรรม จำกัด (The Bangkok Bank of Commerce Ltd.)	ไทย	2487
3. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (Bangkok Bank Ltd.)	ไทย	2487
4. ธนาคารแห่งกรุงศรีอยุธยา จำกัด (Bank of Ayudhya Ltd.)	ไทย	2488
5. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (The Thai Farmer Bank Ltd.)	ไทย	2488
6. ธนาคารแห่งประเทศไทย จำกัด (Bank of China Ltd.)	จีน	2490
7. ธนาคารอินเดียโอเวอร์ซีส์ (The Indian Overseas Bank or Charter Overseas Bank)	อินเดีย	2490
8. ธนาคารแหลมทอง (The Laem Thong Bank Ltd.)	ไทย	2491
9. สหธนาคารกรุงเทพ (The Union Bank of Bangkok Ltd.)	ไทย	2492
10. ธนาคารไทยหนู (The Thai Dani Bank Ltd.)	ไทย	2492
11. ธนาคารเนชั่นแนลแฮนด์เลดแบงก์ (The National Handalles Bank)	ฮอลันดา	2492
12. ธนาคารแห่งอเมริกา (Bank of America)	อเมริกา	2492
13. ธนาคารเกษตร (Agricultural Bank Ltd.)	ไทย	2493
14. ธนาคารศรีนคร (Bangkok Metropolitan Bank Ltd.)	ไทย	2493
15. ธนาคารมิตซูบิชิ (The Mitsui Bank Ltd.)	ญี่ปุ่น	2495
16. ธนาคารทหารไทย (The Thai Military Bank Ltd.)	ไทย	2500
17. ธนาคารมหานคร (First Bangkok City Bank Ltd.)	ไทย	2503

ตารางที่ 4 แสดงรายชื่อธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนในระหว่างปี พ.ศ.2505-2521

ชื่อธนาคาร	ประเทศ	ปี พ.ศ.ที่เปิดดำเนินการ
1. ธนาคารแห่งโตเกียว (The Bank of Tokyo)	ญี่ปุ่น	2505
2. ธนาคารเชสแมนฮัตตัน (The Chase Manhattan Bank)	อเมริกา	2507
3. ธนาคารสหมาลายัน (United Malayan Banking Corp. Ltd.)	มาเลเซีย	2507
4. ธนาคารเอเชียทรัสต์ (The Asia Trust Bank Ltd.)	ไทย	2508
5. ธนาคารกรุงไทย จำกัด ^{1/} (The Krung Thai Bank Ltd.)	ไทย	2509
6. ธนาคารยุโรปเอเชีย ^{2/} (The European Asian Bank)	เยอรมัน	2521

หมายเหตุ : ^{1/} ธนาคารกรุงไทย จำกัด เป็นธนาคารที่รวมกิจการระหว่างธนาคารมณฑลและธนาคารเกษตร เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2509 และถือได้ว่าเป็นธนาคารของรัฐบาล เพราะรัฐบาลถือหุ้นอยู่ถึงร้อยละ 97 และส่วนที่เหลือร้อยละ 3 เป็นหุ้นที่ถือโดยเอกชน ต่อมาได้รวมกับธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2530

^{2/} ธนาคารยุโรปเอเชีย ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารดอยซ์แบงก์ (เอเชีย) (Deutsche Bank (Asia))

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2534

ระยะที่ 4 ระหว่าง พ.ศ. 2522 - ปัจจุบัน

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2520 เป็นต้นมา มีแรงกดดันทางการเมืองที่จะให้มีการจัดตั้งบริษัทเพื่อประกอบกิจการพาณิชย์ขึ้นมาใหม่ในการดำเนินกิจการธนาคารพาณิชย์ ในที่สุดธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงการคลังจึงได้ตัดสินใจออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ ปีพ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด พ.ศ. 2528 เพื่อให้การประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์เป็นบริษัทมหาชน จำกัด

ต่อมา เมื่อมีความก้าวหน้าในทางเทคโนโลยีสูงขึ้นก็ได้มีการพัฒนาระบบการทำงานโดยการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในกิจการธนาคาร เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานขจัดปัญหาด้านการเก็บรักษาเอกสารและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเอกสาร โดยในระยะแรกธนาคารจะใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บ และรวบรวมข้อมูลทางด้านบัญชี สินเชื่อ-เงินฝาก และงานอื่น ๆ ภายในสำนักงาน นอกจากนี้ยังได้มีการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อวางระบบเครือข่าย (On-Line) ระหว่างสาขาต่างๆของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมีผลทำให้ลูกค้าสามารถฝากถอนเงินต่างสาขาได้อย่างสะดวกรวดเร็วโดยที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ได้เริ่มมีการให้บริการเป็นครั้งแรกในระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเมื่อปีพ.ศ. 2513 และในระยะต่อมาธนาคารก็ได้มีการพัฒนางานด้านคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย และสอดคล้องกับภาวะการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในยุคแห่งการพัฒนาด้านการสื่อสารข้อมูล โดยการพัฒนาระบบธนาคารให้เป็นธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (electronic banking) ซึ่งธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ได้นำเอาเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ (Automatic Teller Machine : ATM) เข้ามาให้บริการแก่ลูกค้าเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2526 ต่อมาปี พ.ศ. 2527 ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ก็ยังได้มีการให้บริการธนาคารทางโทรศัพท์ (Telephone Banking : TB) อีกด้วย ซึ่งเป็นบริการของธนาคารที่จัดอยู่ในประเภทของบริการธนาคารทางบ้าน (Home Banking : HB) ที่ลูกค้าสามารถใช้บริการจากในบ้านของตนเองโดยการให้บริการตอบข้อมูลข่าวสารต่างๆ และการให้บริการทางการเงิน ในเวลาเดียวกันธนาคารกรุงเทพ จำกัดก็ได้มีการให้บริการโอนเงินข้ามเขตระหว่างกรุงเทพฯและเชียงใหม่ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ผ่านดาวเทียม และบริการธนาคารในสำนักงาน (office banking : OB)

เมื่อประมาณเดือนธันวาคม พ.ศ. 2527 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ธนาคาร

พาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตดำเนินการให้บริการฝากถอนเงินอัตโนมัตินั้นจะต้องจัดให้มีธนาคารพาณิชย์อื่นอีกตั้งแต่ 2 ธนาคารขึ้นไปมาร่วมให้บริการด้วยปรากฏว่าตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ.2528 เป็นต้นมา ได้มีการดำเนินการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นแกนกลางและมีธนาคารขนาดกลางและขนาดเล็กเข้าร่วมด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เปิดบริการด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการฝากและถอนเงินไว้ เพื่อให้ธนาคารต่างๆได้ถือปฏิบัติโดยมีธนาคารกสิกรไทย จำกัด ธนาคารทหารไทย จำกัดและธนาคารสยาม จำกัด ได้ให้บริการโอนเงิน ๗ จุดขาย (electronic funds transfer at point of sale : EFTPOS)และในขณะเดียวกันธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ก็ให้บริการชนิดเดียวกันโดยเรียกชื่อว่า "บริการโทรธนกิจ" ซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการให้บริการทางธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์ที่ลูกค้าสามารถซื้อสินค้าและบริการได้อย่างสะดวกโดยไม่ต้องมีเงินสดติดตัวก็ได้

จะเห็นได้ว่าในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2522 จนถึงปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้ทำให้รูปแบบของการให้บริการของธนาคารมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปมาก โดยมี การนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาให้บริการแก่ลูกค้าซึ่งลูกค้าสามารถติดต่อเพื่อทราบข้อมูลต่างๆหรือฝากถอนเงินจากธนาคาร โดยไม่จำเป็นต้องมาติดต่อกับธนาคารโดยตรงทำให้เกิดความสะดวกสบาย ประหยัดเวลาและมีความปลอดภัย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวนี้เป็นยุคของระบบธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ให้ประโยชน์แก่ลูกค้าที่ใช้บริการอย่างมาก

หน้าที่ของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าจะอยู่ในระบบใดก็ตามต่างก็มีหน้าที่คล้ายคลึงกัน กล่าวโดยทั่วไปแล้วหน้าที่ของธนาคารพาณิชย์ อาจจะแยกได้เป็นสามประการด้วยกัน คือ หน้าที่ในการรับฝากเงิน หน้าที่ในการสร้างเงินฝาก และหน้าที่ในการให้บริการอื่น ๆ

1. หน้าที่ในการรับฝากเงิน (deposits function)

หน้าที่ในการรับฝากเงิน หรือการระดมเงินออมของธนาคารพาณิชย์ สามารถระดมได้ ในรูปของเงินฝากประเภทต่างๆ อันได้แก่ เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ ซึ่งเงินฝากนี้ถือได้ว่าเป็นแหล่งที่มาของเงินทุนที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่ง โดยธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบสามารถระดมเงินฝากทุกประเภท มีจำนวนสูงถึงร้อยละ 16.28 (อัตราการขยายตัวของเงินฝาก) หรือเป็นจำนวน 2,826,920 ล้านบาทในปี 2537 (ตามตารางที่ 5)

การรับฝากเงินของธนาคารอาจแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

ก. การรับฝากเงินประเภทกระแสรายวัน (current or demand deposits)

การรับฝากเงินประเภทกระแสรายวัน เป็นเงินฝากที่จะต้องจ่ายคืนทันทีเมื่อทวงถามเงินฝากประเภทนี้ธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฝากในอัตราต่ำตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยออกตามความในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ธนาคารจะให้ดอกเบี้ยแก่เงินฝากกระแสรายวัน รวมตลอดถึงเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาไม่ถึง 3 เดือน ได้เพียงไม่เกินร้อยละ 0.01 ต่อปีเท่านั้น เว้นแต่จะเป็นเงินฝากประเภทกระแสรายวัน ซึ่งมีข้อกำหนดให้สิ่งจ่ายเช็คได้เดือนหนึ่งไม่เกิน 4 ฉบับ จึงให้ดอกเบี้ยได้ถึงร้อยละ 3 ต่อปี เหตุที่ธนาคารให้ดอกเบี้ยในอัตราต่ำเพราะธนาคารไม่อาจเอาเงินฝากนี้ไปลงทุนถาวรในระยะยาวได้ ประกอบกับผู้ฝากได้ประโยชน์จากบริการด้านต่างๆ ของธนาคารเป็นการชดเชยกันไป เช่น ความสะดวกจากการใช้เช็ค การเก็บเงินตามเช็ค การหักบัญชี เป็นต้น ธนาคารจึงให้ดอกเบี้ยในอัตราต่ำ

ข. เงินฝากประเภทออมทรัพย์ (saving deposits)

เงินฝากประเภทนี้เหมาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่จะเก็บสะสมทรัพย์ที่ละเล็กทีละน้อยเงินฝากประเภทนี้สามารถที่จะถอนคืนได้ทันที จึงมีผู้เรียกเงินฝากประเภทนี้อีกชื่อหนึ่งว่า "เงินฝากกระแสรายวันพิเศษ" (special current account) ธนาคารจะให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประเภทนี้ไม่เกินร้อยละ 5.0 ต่อปี (ณ.วันที่ 10/4/38) โดยคิดดอกเบี้ยให้จากยอดเงินต่ำสุดของแต่ละเดือน และคิดรวมเข้ากับเงินต้นทุกๆ 6 เดือน

ค. การรับฝากเงินประเภทประจำ (time deposits)

การฝากเงินประเภทประจำ หมายถึง เงินฝากซึ่งผู้ฝากจะถอนคืนได้เมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาหรือถอนคืนเมื่อไปแจ้งให้ธนาคารทราบล่วงหน้าเท่านั้นเท่านั้น ธนาคารจะให้ดอกเบี้ยเงินฝากนี้ ตามกำหนดระยะเวลาที่ฝาก กล่าวคือ (ณ.10 เม.ย.38)

	3 เดือน	6 เดือน	12 เดือน
ต่ำกว่า 5 แสนบาท	10.0	10.0	11.0
5 แสนบาทขึ้นไป	10.50	10.50	11.0
1 ล้านบาทขึ้นไป	11.50	11.50	11.50
5 ล้านบาทขึ้นไป	11.75	11.75	11.75
20 ล้านบาทขึ้นไป	12.00	12.00	12.00

เหตุที่ธนาคารจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้กับผู้ที่ฝากเงินประเภทเงินฝากประจำมากเพราะธนาคารสามารถเอาเงินฝากนั้นไปลงทุนถาวรในระยะยาวได้ ยิ่งเงินฝากมีระยะยาวมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งนำไปลงทุนหาประโยชน์ได้มากขึ้นเท่านั้นและการฝากเงินประเภทนี้ผู้ฝากก็ไม่ต้องใช้เช็คในการถอนเงิน แต่ใช้สมุดฝากเป็นหลักฐานในการฝากและถอนทำให้งานธุรการของธนาคารลดลง

2. การให้กู้เงินและการสร้างเงินฝาก

การสร้างเงินฝากอาจจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การขยายเครดิต การสร้างเงินฝากถือได้ว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้เพราะการสร้างเงินฝากนอกจากจะเป็นผลให้ระบบเศรษฐกิจมีเงินและเครดิตเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการผลิตการค้า และการบริโภคเพิ่มขึ้นอย่างมากแล้ว การสร้างเงินฝากยังเป็นทางหารรายได้หรือผลกำไรอันสำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์อีกด้วย การขยายเครดิตของธนาคารอาจจะกระทำโดย

ก. การให้ลูกค้าเบิกเงินเกินบัญชีเงินฝากกระแสรายวัน (overdraft หรือ overdraw) เช่น นายสัมจุกมีเงินฝากกระแสรายวันอยู่ 50,000 บาท แต่มีหนี้สินที่ต้องจ่ายอยู่ 70,000 บาท นายสัมจุกอาจจะตกลงขอกู้เงินจากธนาคารโดยวิธีขอเบิกเงินเกินบัญชี เมื่อธนาคารยินยอมแล้วนายสัมจุกก็สามารถเขียนเช็คสั่งจ่ายเงิน 70,000 บาทได้ เมื่อธนาคารจ่ายเงินไปแล้วก็ถือว่านายสัมจุกเป็นหนี้ธนาคารอยู่ 20,000 บาท

ข. ให้ลูกหน้มาทำสัญญากู้ยืมอย่างธรรมดา (loan) การกู้ยืมวิธีนี้ลูกค้าส่วนใหญ่ของธนาคารมักได้แก่ พวกพ่อค้า นักธุรกิจต่างๆ เมื่อธนาคารให้กู้ยืมธนาคารมักไม่ได้จ่ายเงินสดให้ไปแต่ใช้วิธีเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันให้แก่ผู้กู้ แล้วมอบเช็คให้ผู้กู้ไปเขียนสั่งจ่ายภายในวงเงินกู้

ค. รับซื้อตั๋วเงินโดยหักค่าส่วนลด (discount bills) โดยวิธีนี้ธนาคารจะรับซื้อตั๋วเงินที่มีกำหนดระยะเวลาจากลูกค้า เช่น นายสมชายมีตั๋วเงินฉบับหนึ่งมูลค่า 50,000 บาท แต่มีระยะเวลาจ่ายเงิน 30 วันนับแต่วันออกตั๋ว ถ้านายสมชายต้องการเงินสดทันทีจะเอาตั๋วเงินใบนั้นไปขายลดให้ธนาคาร ธนาคารก็จะซื้อลดตั๋วเงินโดยคิดค่าส่วนลด ค่าส่วนลดนั้นก็คือรายได้ของธนาคาร

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณเงินฝากและเงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ ตั้งแต่ปี 2526

ถึงปี พ.ศ. 2537

ปี	เงินฝาก		เงินให้สินเชื่อ	
	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	มูลค่า (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
2526	407,597.1	25.68	401,648.2	33.99
2527	496,322.5	21.77	474,993.2	18.26
2528	555,546.3	11.93	521,036.0	9.69
2529	627,152.5	12.89	543,728.7	4.36
2530	752,568.1	20.00	672,906.8	23.76
2531	893,413.5	18.72	853,545.4	26.84
2532	1,135,073.0	27.05	1,110,596.2	30.12
2533	1,458,568.8	28.50	1,457,876.0	32.89
2534	1,733,539.0	18.86	1,797,303.0	21.78
2535	2,024,097.0	16.76	2,179,817.0	21.28
2536	2,431,138.0	20.11	2,459,270.0	12.82
2537	2,826,920.0	16.28	2,993,510.0	21.72

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

3. บริการอื่นๆ

นอกจากการรับฝากเงินและการให้กู้เงินแล้ว ธนาคารพาณิชย์ยังทำหน้าที่ในการให้บริการประเภทอื่นๆอีก เช่น

ก. ให้บริการในด้านเป็นตัวแทนของลูกค้า เช่น การซื้อขายหุ้นในนามของลูกค้าช่วยเก็บเงินตามเช็ค ตั๋วเงิน และตราสารอื่นๆ ช่วยเก็บเงินและจ่ายประเภทอื่นๆ เช่น ค่าเช่า ค่าดอกเบี๋ย เงินปันผล เงินค่าน้ำประปา ไฟฟ้า ทะเบียนรถยนต์ ฯลฯ ช่วยจัดทำบัญชีกรมและเป็นทรีสตี ช่วยควบคุมดูแลผลประโยชน์ตามที่ลูกค้ามอบหมายให้และช่วยเป็นตัวแทนรัฐบาลในการจัดการเงินบางประเภท เช่น ทรัพย์สินบัตร ตั๋วเงินคลังให้ เป็นต้น

ข. ให้บริการช่วยเหลือด้านการค้าและการชำระเงินระหว่างประเทศ เช่น การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อส่งสินค้าเข้า การซื้อลดตั๋วเงินต่างประเทศค่าสินค้าออก การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินต่างประเทศ การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

ค. การให้บริการอื่นๆที่ให้ความสะดวกกับลูกค้า เช่น การรับฝากของมีค่า การบริการขายเช็คเดินทาง รับโอนเงินภายในประเทศและนอกประเทศ บริการด้านการศึกษาต่อต่างประเทศ ออกหนังสือและเอกสารต่างๆหรือแจ้งข่าวสารทางการค้าและเศรษฐกิจแก่ลูกค้า เป็นต้น

แหล่งที่มาของเงินทุนและการใช้เงินทุนของธนาคารพาณิชย์

การประกอบการของธนาคารพาณิชย์ก็เช่นกันกับการประกอบการของธุรกิจอื่นๆ กล่าวคือ จะต้องแสดงฐานะการเงินต่อผู้ถือหุ้นเพื่อแจ้งผลการประกอบการในระหว่างรอบปีที่ได้ผ่านมา การที่จะทราบฐานะการเงินของกิจการธนาคารพาณิชย์มั่นคง หรือไม่เพียงใดนั้นอาจพิจารณาได้จากงบดุลของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งงบดุลของธนาคารหรือธุรกิจทั่วไปแบ่งออกได้เป็น 2 ด้านคือ ด้านทุนและหนี้สิน (liabilities) และด้านสินทรัพย์ (assets) ซึ่งยอดรวมจำนวนเงินของแต่ละด้านจะเท่ากัน ในกรณีที่เราประสงค์จะวิเคราะห์ดูว่าแหล่งที่มาของเงินทุนธนาคารพาณิชย์ได้มาจากไหนและใช้ไปอย่างไรนั้นในการวิเคราะห์งบดุลเราถือว่า ด้านทุน และหนี้สินของ

ธนาคารพาณิชย์ เป็นแหล่งที่มาของเงินทุน (sources of funds) ซึ่งรายการสำคัญสรุปประกอบด้วยเงินกองทุน (capital funds) เงินฝากเพื่อเรียก (demand deposits) และเงินฝากประจำ (time deposits) ส่วนทางด้านสินทรัพย์เราถือว่าเป็นการใช้เงินทุน (uses of funds) ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งรายการสำคัญสรุปประกอบด้วย เงินสดในมือและเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (cash in hand and balances with the bank of thailand) เงินให้กู้ยืม (loans and advances) ช้อลคตัวเงิน (bills discounted) และเงินลงทุน (investments)

ธนาคารพาณิชย์จะต้องสำรองเงินสดไว้ในมือและเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งได้รวมทั้งเงินสำรองตามกฎหมาย (legal reserve หรือ primary reserve) 7% ด้วย ก็เพื่อกันเงินส่วนหนึ่งไว้สำหรับผู้ฝากที่จะมาถอนเงินจากธนาคารพาณิชย์ออกไปใช้และสำรองไว้ให้ผู้ขอกู้ที่ธนาคารพาณิชย์ได้ตั้งวงเงินเครดิตประเภทเบิกเงินเกินบัญชี (overdraft) ซึ่งผู้ขอกู้อาจต้องการเบิกเงินจากธนาคารพาณิชย์ออกไปใช้เมื่อใดก็ได้ ธนาคารพาณิชย์จะสำรองเงินไว้จำนวนหนึ่งจำนวนใดนั้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินของธนาคารที่เคยผ่านมาว่า ระยะเวลาใดบ้างที่มีผู้ฝากหรือผู้กู้ได้ขอรวงเงินเบิกเกินบัญชีถอนเงินออกไปใช้มากถึงระยะนั้น ธนาคารก็ต้องเตรียมเงินสำรองไว้มาก ถ้ามีน้อยก็จะเตรียมสำรองไว้น้อย เพราะถ้าเงินสำรองไว้มากธนาคารพาณิชย์จะเสียผลประโยชน์จากเงินที่เก็บดอกเบี้ยแทนที่จะนำเงินส่วนเกินไปซื้อหลักทรัพย์ระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง ซึ่งจะเกิดดอกผลแก่ธนาคารพาณิชย์มากขึ้น เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้ปฏิบัติการสำรองเพื่อการถ่ายถอนไว้เพียงพอแล้ว เงินส่วนที่เหลือธนาคารพาณิชย์จะพิจารณาให้กู้ยืมและการรับช้อลคตัวเงินต่อไป เมื่อมีเงินเหลือจากการให้กู้ยืมและการรับช้อลคตัวเงินแล้ว ธนาคารพาณิชย์จะนำเงินนั้นไปลงทุนซื้อทั้งสินทรัพย์ที่จะนำมาใช้ในสำนักงานและหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง เช่น ตั๋วเงินคลัง และพันธบัตรของรัฐบาล หุ้นและหุ้นกู้ของบริษัทต่างๆ ที่เห็นว่ามี ความมั่นคง ปลอดภัย และจ่ายเงินปันผลสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

จากข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงานทางด้านเงินกองทุน เงินฝาก เงินสดในมือและเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เงินให้กู้ยืม ช้อลคตัวเงิน เงินลงทุน และสินทรัพย์อื่นของธนาคารพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2537 พอดีจะแยกสรุปเป็นจำนวนเงินและอัตราร้อยละได้ตามตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยปี พ.ศ. 2537

<u>แหล่งที่มาของเงินทุนดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ไทย ปี พ.ศ. 2537</u>	
(หน่วย : ล้านบาท)	
เงินฝาก	2,826,920.00
เงินกู้ยืม	7,199,313.20
เงินกองทุน	290,865.00
หนี้สินอื่น	2,294,157.00
<u>แหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ไทย ปี พ.ศ. 2537</u>	
(หน่วย : ล้านบาท)	
เงินให้สินเชื่อ	2,993,510.00
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	2,324,159.40
เงินสดและเงินฝากที่ธนาคารอื่น	943,122.80
สินทรัพย์อื่น	2,016,011.40

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2537

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่าแหล่งที่มาของเงินทุนดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยเงินฝาก เงินกู้ยืม เงินกองทุน และหนี้สินอื่น ปรากฏว่ามีจำนวนรวมทั้งสิ้น 12,611,255.20 ล้านบาท แบ่งออกเป็น เงินฝาก จำนวน 2,826,920.00 ล้านบาท เงินกู้ยืม จำนวน 7,199,313.20 ล้านบาท เงินกองทุน จำนวน 290,865.00 ล้านบาท และหนี้สินอื่น จำนวน 2,294,157 ล้านบาทนั้น จึงกล่าวได้ว่าการประกอบการของธนาคารพาณิชย์ดำเนินไปด้วยดีเสมอมา ทั้งนี้ก็โดยอาศัยเงินฝากจากบริษัท ห้างร้าน พ่อค้าและประชาชนทั่วไป มาใช้เพื่อดำเนินการหาผลประโยชน์ในการประกอบการของธนาคารพาณิชย์ขึ้นเอง โดยการจัดสรรเงินฝากเหล่านั้นไปตามวิธีการประกอบการของธนาคารพาณิชย์ด้วยการสำรองเงินไว้ส่วนหนึ่งเพื่อการไถ่ถอนของผู้ฝาก จัดสรรส่วนหนึ่งให้

เงินกู้ระยะสั้นแก่ผู้ซื้อและจัดสรรส่วนหนึ่งเพื่อการลงทุน ด้วยเหตุนี้ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่งจึงได้พยายามวางนโยบายเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความมั่นคงแก่กิจการของตนเอง เพื่อเป็นที่เชื่อถือแก่วงการธุรกิจและประชาชนทั่วไป ซึ่งในที่สุดเงินฝากก็จะหลั่งไหลเข้ามาเอง สำหรับแหล่งใช้ไปของทุนดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วยเงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในหลักทรัพย์ เงินสด และเงินฝากในธนาคารอื่นและสินทรัพย์อื่น ปรากฏว่ามีจำนวนรวมทั้งสิ้น 8,276,803.60 ล้านบาท แบ่งออกเป็นเงินให้สินเชื่อจำนวน 2,993,510.0 ล้านบาท เงินลงทุนในหลักทรัพย์ จำนวน 2,324,159.40 ล้านบาท เงินสดในมือและเงินฝากที่ธนาคารอื่น จำนวน 943,122.80 ล้านบาท และสินทรัพย์อื่น จำนวน 2,016,011.40 ล้านบาท ซึ่งจะเห็นได้ว่าเงินให้สินเชื่อเป็นแหล่งใช้ไปของเงินทุนดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ไทยที่สำคัญที่สุด โดยที่ธนาคารพาณิชย์นั้นถือว่าเงินให้สินเชื่อเป็นสินทรัพย์ที่สร้างรายได้ให้กับธนาคาร และยังมีความสำคัญต่อสาขาเศรษฐกิจต่างๆอีกด้วย

ความหมายของสินเชื่อ

สินเชื่อ คือ กำลังหรือความสามารถที่จะได้รับสินค้าหรือบริการโดยการให้ค้ำมั่นสัญญาว่าจะชำระเงินให้ในเวลาต่อมา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ อำนาจหรือความสามารถในการที่จะได้รับเงินโดยวิธีการกู้ยืม โดยให้ค้ำมั่นสัญญาว่าจะชำระเงินคืนในเวลาต่อมา

ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ได้ให้คำนิยามการให้สินเชื่อในมาตรา 4 ว่า "การให้สินเชื่อ" หมายความว่า การให้กู้ยืมเงิน ชื่อ ชื่อลดรับช่วง ชื่อลดตัวเงิน เป็นเจ้าหนี้เนื่องจากได้จ่ายหรือสั่งให้จ่ายเงินตามคำสั่งของผู้เคยค้า หรือเป็นเจ้าหนี้จ่ายเงินตามเช็คเตอร์ออฟเครดิต ซึ่งมีความหมายอย่างกว้างก็คือ นอกจากจะหมายถึงเงินที่ให้กู้ยืมทั้งในรูปของเงินให้กู้ เงินเบิกเงินเกินบัญชี ตัวเงินชื่อลดแล้ว ยังหมายถึงหน้ออย่างอื่นที่ธนาคารได้จ่ายเงินแทนลูกค้า เช่น หนี้ตามเช็คเตอร์ออฟเครดิต หนี้ตามการค้าประกัน เป็นต้น

ประเภทของสินเชื่อ ในการจัดประเภทสินเชื่อของธนาคารในประเทศไทยได้แบ่งลักษณะ

การให้สินเชื่อ ดังนี้

1. สินเชื่อเพื่อการสั่งซื้อสินค้าเข้า (import credit) ที่เรียกกันว่า O/D (overdraft) (ลักษณะสินเชื่อประเภท O/D นี้เป็นการให้กู้เพื่อการค้าเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ (ตามปกติธนาคารจะกำหนดวงเงินให้แน่นอนผู้ขอกู้จะเบิกเงินเกินกว่านั้นไม่ได้ และผู้ขอกู้จะเสียดอกเบี้ยเพียงเฉพาะยอดเงินตามที่ได้กู้หรือเบิกไปจริงเท่านั้น แต่ถ้ามีกรณีจำเป็นผู้ขอกู้อาจจะขอร้องเงินชั่วคราวจากธนาคารได้ซึ่งจะไม่เกินกำหนด 7 วัน ธนาคารนิยมให้สินเชื่อประเภทนี้มากเนื่องจากผู้ขอสินเชื่อประเภทนี้มีการติดต่อกิจกับธนาคารอยู่ตลอดเวลา ซึ่งตรงข้ามกับการให้กู้ลูกค้ามักขาดการติดต่อกับธนาคาร) แก่ลูกค้าที่ทำการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายสนับสนุนการให้เปิด L/C (letter of credit) เข้า และบางครั้งถ้าสินค้าและเอกสาร shipping documents ของลูกค้ามาแล้ว ลูกค้า(ประจำ)ยังไม่มีเงินพอที่จะเบิกสินค้าออกจากท่าเรือที่กรมศุลกากรแล้ว ทางธนาคารพาณิชย์ก็ยังสามารถให้ทำ T/R (trust receipt) แก่ลูกค้าเพื่อไปเอาสินค้าออกมาจำหน่ายก่อนได้ภายในกำหนด 30 วัน หรือ 60 วัน หรือ 90 วัน ตามข้อตกลงเมื่อครบกำหนดแล้วลูกค้าจะต้องนำเงินมาชำระทันที ในการที่ธนาคารพาณิชย์ได้ให้การสนับสนุนการปล่อยสินเชื่อแก่ลูกค้าที่ทำการสั่งซื้อสินค้าเข้านั้น ธนาคารพาณิชย์จะได้รายได้ทั้งประเภทดอกเบี้ยจาก O/D ค่าธรรมเนียมในการขอเปิด L/C และกำไรการแลกเปลี่ยนจากการซื้อลดตั๋วแลกเงิน (draft) อีกด้วย การขายหรือชำระเงินตราต่างประเทศแก่ผู้จำหน่ายสินค้าต่างประเทศแทนผู้ส่งสินค้าเข้า

เกี่ยวกับการพิจารณาใบคำขอในการขอเปิด L/C ของลูกค้าอันดับแรกจะต้องพิจารณาฐานะทางการเงินของลูกค้าว่าสามารถที่จะชำระเงินตามตั๋ว L/C เมื่อถึงกำหนดหรือไม่ ฐานะการเงินของลูกค้าจะดีหรือไม่นั้นสามารถที่จะพิจารณาจากประวัติการติดต่อกับธนาคารพาณิชย์ว่าได้เคยชำระเงินตามตั๋วและหรือเคยชำระเงินกู้ทุกครั้งเมื่อครบกำหนดหรือไม่ ถ้าเป็นกรณีที่ไม่เคยขอเปิด L/C มาก่อนอาจจะพิจารณาได้จากบัญชีกระแสเงินสดหมุนเวียน เครดิตที่ธนาคารพาณิชย์เคยให้และการสอบถามฐานะกิจการของลูกค้า ถ้าเป็นลูกค้ารายใหม่ธนาคารพาณิชย์อาจจะยังไม่แน่ใจในฐานะการเงินของลูกค้า ซึ่งนอกจากจะต้องสอบถามฐานะทางเครดิตแล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องเรียกหลักทรัพย์เป็นประกัน หรือบุคคลที่มีฐานะดีที่ธนาคารพาณิชย์รู้จักเป็นผู้ค้ำประกัน หรือบางครั้งอาจจะต้องเรียกเงินมัดจำ (marginal deposit) ประมาณ 5% ถึง

100% ของจำนวนเงินที่ได้ขอเปิด L/C ด้วย ทั้งนี้ผู้ดูแลกรณีที่ธนาคารพาณิชย์เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันอัตราการเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ บางกรณีชนิดของสินค้าที่ลูกค้าขอซื้อเข้ามาจะต้องพิจารณาว่ามีทางที่จะจำหน่ายได้รวดเร็วในท้องตลาดหรือไม่อีกด้วย

2. สินเชื่อเพื่อการส่งสินค้าขาออก (export credit)

ธนาคารพาณิชย์จะสนับสนุนการอำนวยความสะดวกประเภทเบิกเงินเกินบัญชี โดยเฉพาะแก่ลูกค้าที่ทำการส่งสินค้าพื้นเมืองและ/หรือผลิตภัณฑ์อย่างอื่นออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ บางครั้งถ้าลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ได้รับ L/C หรือ orderการสั่งซื้อจากบริษัทผู้ซื้อต่างประเทศ แต่บังเอิญขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะก้าวซื้อสินค้าเพื่อสนองความต้องการแก่ผู้สั่งซื้อ ธนาคารพาณิชย์อาจสนับสนุนการให้เงินกู้ประเภท packing credit ซึ่งไม่เกิน 90 วันนับจากวันที่ลูกค้านำตัว L/C มาให้ธนาคารจนถึงวันหมดอายุหรือ ถ้าบางครั้งพ่อค้าผู้ส่งสินค้าขาออกจำหน่ายยังต่างประเทศจำเป็นต้องเสียค่า premium ข้าวให้แก่กระทรวงเศรษฐกิจ ในการนี้ธนาคารพาณิชย์อาจจะออก promissory note แก่กระทรวงเศรษฐกิจ โดยจ่ายผ่านธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อเป็นสัญญาค้ำประกันการใช้เงินว่า ถ้าลูกค้าไม่สามารถชำระเงินเมื่อตัวครบกำหนดเมื่อใดธนาคารพาณิชย์จะต้องชำระแทนลูกค้าของเขาทันที ในการนี้ธนาคารพาณิชย์จะได้รับ commission ประมาณ 2% ต่อปีจากลูกค้า

3. สินเชื่อเพื่อการอุตสาหกรรม (industrial credit)

ธนาคารพาณิชย์จะให้การสนับสนุนการอำนวยความสะดวก ทั้งประเภทเงินกู้และเบิกเงินเกินบัญชีแก่ลูกค้าเฉพาะที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม สำหรับเงินกู้ที่ธนาคารพาณิชย์อาจจำเป็นต้องให้เงินกู้ระยะที่ยาวกว่า 1 ปีขึ้นไป ซึ่งเหมาะสมกับกิจการอุตสาหกรรมที่ต้องการลงทุนซื้อเครื่องจักร หรือขยายโรงงานที่มีราคาสูง และรายที่มีความจำเป็นต้องลงทุนเป็นจำนวนมากโดยที่ลูกค้าจะต้องทำการผ่อนชำระคืนเงินกู้จำนวนตามที่ได้ตกลงกับธนาคารพาณิชย์ไว้ แต่โดยทั่วไปแล้วธนาคารพาณิชย์มักจะอนุโลมให้ลูกค้าขอสินเชื่อประเภทเบิกเงินเกินบัญชีมากกว่า ทั้งนี้เพราะสะดวกแก่ลูกค้าและประหยัดดอกเบี้ยได้มากกว่าเงินกู้ ในบางกรณีลูกค้าที่ดำเนินกิจการด้านอุตสาหกรรม บางครั้งต้องสั่งซื้อสินค้าเข้า เช่น วัตถุดิบจากต่างประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องเปิด L/C กับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งวิธีขอเปิด L/C ก็เช่นเดียวกับสินเชื่อเพื่อการส่งสินค้าเข้า ในทางตรงข้ามถ้าผลิตภัณฑ์ของเขาออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ (มีนอขาย) ก็ต้อง

ดำเนินวิธีการเช่นเดียวกับสินเชื่อเพื่อการส่งสินค้าขาออก

4. สินเชื่อเพื่อการก่อสร้าง (construction credit)

ธนาคารพาณิชย์สนับสนุนการอ่านวสินเชื่อทั้งประเภทเงินกู้ เงินกู้โดยจำนองและการเบิกเงินเกินบัญชีแก่ลูกค้าที่ประกอบธุรกิจการก่อสร้าง และกิจการจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง สำหรับการอ่านวสินเชื่อประเภทเงินกู้โดยจำนองนั้น ก็เช่นเดียวกับประเภทเงินกู้ธรรมดาผัดกันตรงที่ว่าเงินกู้โดยจำนองนั้น มีหลักทรัพย์ประกันเป็นที่ดินหรือโรงเรือน หรืออาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น

5. สินเชื่อเพื่อการเกษตร (agricultural credit)

ธนาคารพาณิชย์จะให้การสนับสนุนการอ่านวสินเชื่อแก่เกษตรกร ทั้งประเภทเงินกู้และประเภทเบิกเงินเกินบัญชี เพื่อเป็นทุนดำเนินงานปรับปรุงกิจการ ไร่ นา ที่ดิน และเครื่องจักรอุปกรณ์ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตและให้มีรายได้สูงขึ้น แม้กระนั้นก็ตามธนาคารพาณิชย์บางแห่ง เช่น ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ยังได้ให้คำแนะนำตามหลักวิชาการที่ถูกต้องทันสมัยในการเพิ่มผลผลิต ช่วยจัดหาตลาดแก่สมาชิกให้ได้ขายผลผลิตในราคาที่ยุติธรรม บริการข่าวสารความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าเกษตร และช่วยจัดการติดต่อเอเยนต์ขายเครื่องจักรอุปกรณ์ให้สมาชิกซื้อในราคาถูก

โดยทั่วไปธนาคารพาณิชย์จะพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรตามประเภทเงินให้กู้ดังนี้

ก. ประเภทรายบุคคล สำหรับเกษตรกรที่มีที่ดินประกอบกิจการขนาดใหญ่และปานกลาง ซึ่งต้องอยู่ในท้องถิ่นที่สาขาของธนาคารพาณิชย์ตั้งอยู่

ข. ประเภทสมาชิกกลุ่ม สำหรับเกษตรกรที่มีที่ดินประกอบกิจการขนาดย่อมหรือไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ซึ่งได้ประกอบกิจการเกษตรอยู่ในเขตจังหวัดที่ธนาคารมีสาขารับวสินเชื่อเพื่อการเกษตรอยู่

6. สินเชื่อเพื่อธุรกิจการค้า (commercial credit)

ธนาคารพาณิชย์จะสนับสนุนการอ่านวสินเชื่อ แก่ลูกค้าประเภทธุรกิจการค้าในด้านการค้าปลีกและค้าส่งทุกประเภท รวมทั้งนักธุรกิจขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมในครัวเรือนในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งธุรกิจเหล่านี้จะขอสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ในด้านเงินให้กู้เบิกเงินเกินบัญชี การซื้อลดตั๋วเงินและการออกหนังสือค้ำประกัน เป็นต้น

7. สินเชื่อส่วนบุคคล (personal credit)

ธนาคารพาณิชย์จะสนับสนุนในการให้เงินกู้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีความสามารถในทางด้านการประกอบอาชีพการงานที่ดีและมั่นคง และเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้ในวงสังคมเพื่อให้ผู้ขอกู้สามารถที่จะจับจ่ายใช้สอยเพื่อซื้อสินค้าประเภทคงทนล่วงหน้า ก่อนที่ผู้ขอกู้จะสามารถสะสมเงินได้ หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็เพื่อช่วยเหลือผู้ขอกู้ให้มีมาตรฐานการครองชีพดีขึ้น วัตถุประสงค์ที่ธนาคารพาณิชย์จะให้เงินกู้ประเภทนี้ก็เพื่อให้ผู้ขอกู้ซื้อ รถยนต์ เครื่องเรือน เฟอร์นิเจอร์ วิทยุ โทรทัศน์ ตู้เย็น การศึกษาของบุตร สวัสดิการ ซ่อมแซม และซื้อบ้านที่อยู่อาศัย เป็นต้น

8. สินเชื่อเพื่อการซื้อลดตั๋วเงิน (bill discounted credit)

ธนาคารพาณิชย์จะสนับสนุนการให้เงินกู้ในรูปการซื้อลดตั๋วเงินแก่ลูกค้าหลายประเภทไม่ว่าจะเป็นลูกค้าที่มีการค้าต่างประเทศ การอุตสาหกรรม การก่อสร้าง และ/หรือการค้าโดยทั่วไป ในการซื้อลดตั๋วเงิน (ตั๋วเงิน ประกอบด้วย ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน เช็ค) จากลูกค้าแต่ละครั้ง ธนาคารพาณิชย์จะหักค่าส่วนลดหรือดอกเบี้ยทันทีจากต้นเงินได้ทำการขายลดให้กับธนาคารพาณิชย์ การรับซื้อลดตั๋วเงินตามปกติจะมีกฎหมายพิเศษกำหนดไว้ต่างหาก เช่น สิทธิในการไล่เบี้ย เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามสิ่งจำเป็นซึ่งเจ้าหน้าที่พิจารณาสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ควรรู้จักคือ ความสมบูรณ์แห่งตั๋วสัญญาใช้เงิน กล่าวคือ ตั๋วสัญญาใช้เงินจะสมบูรณ์ต่อเมื่อมีลายเซ็นของผู้รับมอบอำนาจของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนั้นๆ รวมทั้งการประทับตราของบริษัทด้วย

โดยทั่วไป วิธีการรับซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงิน และ/หรือ เช็ค นั้น ตามปกติธนาคารพาณิชย์ได้แบ่งการรับซื้อไว้ 3 ประเภทด้วยกันดังนี้ :-

1. L.B.D. (D) (local bill discounted (documentary))

หมายถึง ธนาคารพาณิชย์รับซื้อตั๋วเงินจากลูกค้า โดยที่ลูกค้าได้นำเอาเอกสารสินค้าที่ได้จำหน่ายไว้ในท้องถิ่นค้า มาไว้เพื่อเป็นหลักประกัน

2. L.B.D. (C) (local bill discounted (clean))

หมายถึง ธนาคารพาณิชย์รับซื้อตั๋วเงินจากลูกค้าโดยไม่มีสินค้าอะไรมาจำหน่ายเพื่อเป็นหลักประกัน แต่บางครั้งลูกค้าอาจจะมอบสิทธิการรับเงินตามสัญญาต่างๆให้กับธนาคารพาณิชย์รับแทนเพื่อเป็นหลักประกัน หรือบางครั้งอาจจะไม่ต้องมีหลักประกันอะไรก็ได้ถ้าธนาคารพาณิชย์เห็นว่าผู้ออกตั๋วเงินเป็นบุคคลที่มีฐานะดี เป็นบุคคลที่ธนาคารพาณิชย์เชื่อถือไว้วางใจ

3. C.B.D. (clean bill discounted)

หมายถึง ธนาคารพาณิชย์รับซื้อลงวันที่ล่วงหน้าจากลูกค้า ซึ่งอาจจะค้าประกันหรือไม่ก็ได้ตั้งแต่ธนาคารพาณิชย์จะพิจารณาเห็นว่าเหมาะสม

9. การออกหนังสือค้ำประกัน (issuance of letter of guarantee)

ธนาคารพาณิชย์จะให้การสนับสนุนการออกหนังสือค้ำประกันแก่ลูกค้าทุกประเภท ก่อนที่ธนาคารพาณิชย์จะอนุมัติการให้การค้ำประกันนั้น การพิจารณาที่เหมือนกับกรให้กู้ คือ ธนาคารพาณิชย์จะต้องพิจารณาถึงความสามารถในการดำเนินกิจการ ฐานะการเงิน ประวัติการติดต่อกับธนาคาร และหลักทรัพย์ประกัน เป็นต้น การที่จะต้องพิจารณาเช่นนี้เนื่องจากสาเหตุที่ว่าถ้าธนาคารพาณิชย์เมื่อให้การค้ำประกันแล้ว ถ้าเกิดมีอะไรเสียหายในภายหลังแล้วธนาคารพาณิชย์ย่อมต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นในบางกรณีธนาคารพาณิชย์ยังได้อนุมัติวงเงินค้ำประกันให้กับลูกค้าอีกด้วย ถ้าเห็นว่ามีควมจำเป็นและจะเป็นประโยชน์แก่ลูกค้าในการดำเนินธุรกิจที่ต้องขอให้ธนาคารพาณิชย์ออกหนังสือประกันบ่อยครั้ง เช่น ลูกค้าประเภทก่อสร้าง เป็นต้น

การออกหนังสือค้ำประกันของธนาคารพาณิชย์ ตามปกติจะแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ด้วยกัน 2 ประเภท คือ :-

1. การค้ำประกันประเภทประกวดราคา

ธนาคารพาณิชย์ออกหนังสือค้ำประกันประเภทเงินมัดจำซอง ในกรณีที่มีการยื่นซองประกวดราคา ไม่ว่าจะการยื่นซองประกวดราคาจะยื่นต่อหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานในองค์การรัฐบาลก็ตามผู้เรียกประกวดราคาหรือผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้กำหนดวงเงินมัดจำซองประกวดราคา ซึ่งโดยทั่วไปมูลค่าเงินมัดจำซองประกวดราคา จะตกอยู่ในราคา 5% ของราคาที่เสนอ

2. การค้ำประกันประเภทสัญญา

ธนาคารพาณิชย์ออกหนังสือค้ำประกันประเภทสัญญาในกรณีที่มีการว่าจ้างของ การชำระหนี้ การประกันการใช้เช็คเพื่อชำระค่าภาษีต่อกรมศุลกากรและสัญญาก่อสร้างต่างๆดังที่ผู้ว่าจ้างและลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ได้ตกลงระยะเวลาไว้ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ให้การค้ำประกันต่อผู้ว่าจ้างแทนลูกค้า เมื่อลูกค้าไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาที่ลูกหนี้ได้ตกลงกับผู้ว่าจ้างไว้

หลักเกณฑ์การพิจารณาการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

1. สิ่งที่ควรพิจารณาก่อนที่จะให้กู้โดยทั่วไป

- ลักษณะของผู้ที่จะมากู้เงิน
- ลักษณะของธุรกิจ
- ภาวะการแข่งขัน
- ความต้องการทางการเงินของผู้ที่ขอกู้เงิน
- ข้อมูลทางการเงิน

2. การวิเคราะห์และประเมินธุรกิจที่จะมาขอกู้

- วิธีวิเคราะห์ธุรกิจ

ก. วิเคราะห์องค์ประกอบของธุรกิจ เพื่อพิจารณาข้อได้เปรียบเสียเปรียบของ

ปัจจัยสำคัญอื่นได้แก่

1. ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของธุรกิจนี้
2. จำนวนชนิด รูปแบบ คุณสมบัติของผลิตภัณฑ์หรือดีเด่นและบัพพรองที่จุดใด
3. นโยบายด้านการตลาด
4. การผลิต ต้องศึกษาถึง
5. วัตถุดิบ
6. การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (R & D) หรือไม่ ค่าใช้จ่ายมากน้อยเพียงใดและ

ประสบความสำเร็จมาบ้างหรือไม่ อะไร

7. ความเป็นเจ้าของและการจัดการ

8. ฝ่ายแรงงาน

ข. การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนของธุรกิจ

1. รายได้
2. ยอดขาย
3. ค่าใช้จ่ายประจำและค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค. วิเคราะห์งบดุล

1. ทุนหมุนเวียนของธุรกิจ พิจารณาจากอัตราส่วนของทรัพย์สินหมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนในรูป current ratio, quick ratio หรือ acid-test ratio และ leverage ratio (อัตราส่วนระหว่างหนี้สินและทุน)

2. สินค้าในมือ
3. ลูกหนี้
4. เงินสด
5. เจ้าหนี้
6. โรงงานและเครื่องจักรเครื่องมือ
7. หนี้สินที่ยังไม่เกิดขึ้น
8. หนี้สินระยะยาว
9. ทุน
10. เงินสำรอง

ง. ด้านกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของธุรกิจ

1. คดีฟ้องร้องในอดีต ปัจจุบัน และคาดการณ์ในอนาคต
2. ทัศนคติที่ปรึกษา
3. บริคณห์สนธิ
4. บริษัทในเครือ
5. ข้อตกลงในการแบ่งผลกำไร (เงินปันผล, หุ้นปันผล)

จ. ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- การประเมินธุรกิจ

วิธีการประเมินที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ก. วิธีการวิเคราะห์การเงิน (financial analysis) วิธีนี้เป็นวิธีที่ใช้โดยทั่วไปตามปกติที่ประกอบขึ้นด้วยการวิเคราะห์ช่วงความสามารถในการทำกำไร (spread) ช่วงของกำไรหรือขาดทุนที่ปรากฏในตัวเลขจากงบประกอบการและอัตราส่วนต่างๆจากงบดุล ซึ่งจะมีการวิเคราะห์ย้อนหลัง 3 หรือ 5 ปี ซึ่งสมมติฐานของวิธีนี้เชื่อว่าผลงานที่จะปรากฏในอนาคต

ของธุรกิจมักจะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงต่อเนื่องเป็นแนวโน้มจากอดีตไปอนาคตข้างหน้า แต่ก็ เป็นเหตุผลที่เชื่อถือได้เฉพาะธุรกิจขนาดใหญ่ที่ได้มีการวางรากฐานอย่างมั่นคงในตลาด และได้ มีการลงทุนอย่างมหาศาลในการพัฒนานักบริหารในการพัฒนาตลาด และในการพัฒนาทางด้านการ ค้นคว้าวิจัยในเทคนิควิทยาการสมัยใหม่เท่านั้น ส่วนธุรกิจที่มีฐานะขนาดกลางและขนาดเล็กจะถูก ทิ้งช่วงห่างออกไปไกล เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในทางอุตสาหกรรมได้มีอัตราเร่งที่สูงขึ้นอย่าง ไม่หยุดยั้ง

ในทางปฏิบัติ วิธีการวิเคราะห์ทางการเงินมักจะเป็นวิธีซึ่งใช้เสริมกับวิธีการ วิจัยตลาด (marketing research) ซึ่งได้มีการสัมภาษณ์จากลูกค้ารายสำคัญและลูกค้ารายใหญ่ หรือโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับทัศนะของผู้บริหารระดับสูง หรือโดยการศึกษากับนักวิทยาศาสตร์ที่มี ความสามารถในการประเมินถึงวิวัฒนาการและแนวโน้มในด้านเทคนิควิทยาการของธุรกิจ

ข. การประเมินปัจจัยสำคัญ เพื่อที่ธุรกิจจะได้รู้ถึงหรือเข้าใจถึงจุดอ่อนจุดแข็ง ต่างๆทั้งหมดของธุรกิจ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้มองเห็นหรือบรรยายถึงสภาพที่แท้จริงของปัจจัยเหล่านั้น ได้ ระบบดังกล่าวมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่จะต้องมีการประเมินด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เป็น ชุดเป็นสำหรับที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการเงินอยู่ด้วยอันได้แก่

1. เกี่ยวกับสายผลิตภัณฑ์และฐานะการแข่งขัน ซึ่งต้องมีการศึกษาถึงจุดอ่อนจุด ดีเด่นของผลิตภัณฑ์ ส่วนแบ่งตลาด ทัศนะของลูกค้า วงจรธุรกิจ และแนวโน้มของผลิตภัณฑ์ทั้งใน อดีตปัจจุบันและอนาคต กลยุทธ์ทางการตลาดต่างๆ และฐานะในการแข่งขัน

2. เกี่ยวกับด้านการวิจัยและค้นคว้าพัฒนา (R & D) และแผนดำเนินการต่างๆ หรือฝ่ายต่าง ๆ ทั้งธุรกิจเองและอุตสาหกรรมทั้งระบบ

3. เกี่ยวกับฐานะการเงินตามที่ปรากฏ โดยการวิเคราะห์ทางการเงินแบบเดิม ผสมกับการประเมินคุณภาพของการจัดการทางการเงิน หรือประสิทธิภาพของการบริหารการเงิน นั้นเอง

4. การประเมินถึงฝ่ายจัดการระดับสูงด้วยการเน้นเป็นพิเศษ ไม่เฉพาะจาก ประวัติในอดีตแต่พิจารณาไปถึงความพอเพียงที่จะแก้ปัญหาด้วยความพร้อมในการแก้ปัญหาในอนาคต นั้นด้วย

เมื่อข้อมูลต่างๆเหล่านี้ได้มีการพิจารณารวบรวมสรุปความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันตามความ

เป็นจริงและเหตุอันควรแล้ว เราก็พอที่จะประเมินฐานะของธุรกิจนั้นทั้งในปัจจุบันหรือแม้ในอนาคตข้างหน้าได้บ้าง

3. หลักเกณฑ์การประเมินการเสี่ยงภัยในการให้สินเชื่อ

- หลัก 5 P's ในการประเมินการเสี่ยงภัยในการให้สินเชื่อ เรามีหลักใหญ่ๆ ที่เรียกว่า "5 P's"

1. People เป็นปัจจัยทางด้านตัวบุคคลซึ่งแยกเป็นหลักใหญ่ๆ สองประการมีความสำเร็จในการทำงานมากน้อยเท่าใด โดยการสืบหาข้อมูลของผู้นั้นผ่านทางผู้ที่มาชีพเดียวกัน ซึ่งรู้จักบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดเคยขายสินค้าให้หรือผู้แข่งขันจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีความรับผิดชอบเพียงใดการดูแลวินัยของการปฏิบัติงาน การลงทุน ผลกำไร เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งจะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จของบุคคลนั้น ถึงแม้ว่าบริษัทส่วนตัวจะไม่ค่อยแสดงผลกำไรที่แท้จริงเนื่องจากกลัวเสียภาษีมากก็ตาม ทำให้การพิจารณาเครดิตของบริษัทส่วนตัวลำบากมากกว่าบริษัทมหาชน

2. Purpose คือ ความมุ่งหมายในการกู้ยืม ในการพิจารณาเงินกู้เราต้องทราบว่าเงินกู้นั้นจะเอาไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าดูจากงบดุล เงินกู้ธนาคารเอาไปใช้ในเรื่องใหญ่ 4 ประเภทคือ

- (1) เอาไปใช้เป็นทุนหมุนเวียน
- (2) เอาไปซื้อทรัพย์สินหรือเครื่องจักร
- (3) เอาไปชำระหนี้เจ้าหน้อน
- (4) เอาไปใช้แทนคน

ทรัพย์สินอาจจะแบ่งออกไปได้ 3 ประเภทคือ

- (1) ทรัพย์สินหมุนเวียนตามฤดูกาล
- (2) ทรัพย์สินหมุนเวียนที่ไม่เกี่ยวกับฤดูกาล
- (3) ทรัพย์สินไม่หมุนเวียน ส่วนใหญ่ใช้ในการผลิตการชำระหนี้ให้กับเจ้าหน้อน

จะเป็นในรูปส่วนลดการค้า (trade discount) และนำไปเสียภาษีด้วยหรือเสี่ยงภัยมากกว่านั้นก็คือเอาไปชำระเงินกู้ธนาคารอื่น (taking out or bailing out) การเอาเงินกู้ไปทำทุนถือว่าเสี่ยงที่สุดในการกู้ยืมเพราะจะทำให้อัตราส่วนหนี้ต่อทุนสูงขึ้นไปอีก แต่บางครั้งความมุ่งหมายของการกู้ประเภทนี้จะป้องกันไม่ให้ผู้ถือหุ้นกลุ่มหนึ่ง กลุ่มใดมีเสียงส่วนใหญควบคุมบริษัทได้

โดยเฉพาะบริษัทที่มีกำไรสูง

3. payment คือ การชำระหนี้เป็นหัวใจในการพิจารณาการให้สินเชื่อ เป็นการพิจารณาว่าผู้กู้มีความสามารถที่จะชำระหนี้เงินคืนให้ธนาคารภายในระยะเวลาที่ตกลงไว้หรือเปล่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะต้องทราบที่มาของเงินที่จะชำระคืนนั้น และความสามารถชำระคืนภายในกำหนดระยะเวลาได้หรือไม่ ความยากลำบากในการพิจารณาข้อนี้ คือเจ้าหน้าที่สินเชื่อต้องพิจารณาสิ่งซึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยใช้ข้อมูลในอดีตมาพิจารณาประกอบซึ่งอาจจะมีสิ่งเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นได้ในอนาคต ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้

การให้เงินกู้ประเภทนี้ที่เอาไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ (asset conversion loans) ไม่ว่าจะเป็นการให้ตามฤดูกาลหรือเป็นการให้ครั้งเดียว จะต้องวิเคราะห์ว่าเมื่อไร เท่าไร ทรัพย์สินนั้นๆ ขยายและหดตัว ข้อพิจารณาที่ดีของการชำระหนี้คืนนั้นก็ดูประวัติที่ผ่านมาว่าบริษัทสามารถจะชำระคืนได้หรือไม่ในระยะเวลาที่บริษัทมียอดขายต่ำสุด

นโยบายในการจัดลูกหนี้ เช่น

- (1) มีข้อมูลของลูกหนี้ใหม่ ๆ
- (2) จำกัดไม่ให้มีลูกหนี้ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันมากเกินไป
- (3) การติดตามลูกหนี้ที่ชำระช้า
- (4) เมื่อไรจึงจะถือว่าเป็นหนี้สูญ

นโยบายเกี่ยวกับสินค้าในมือจำเป็นต้องพิจารณาถึง

- (1) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแบบของผลิตภัณฑ์และเทคนิคในการผลิต ความเสี่ยงภัยในการล้าสมัยของสินค้า
- (2) อะไรคือวัตถุดิบ งานระหว่างทำ และสินค้าสำเร็จรูป
- (3) มีการควบคุมปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เร็วแค่ไหน
- (4) ราคาสินค้าในมือเพียงพอกับหนี้หรือเปล่า
- (5) สินค้ามีการประกันภัยหรือเปล่า

การให้เงินกู้ประเภทที่นำไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์นี้ เป็นการให้กู้ในระยะเวลาจำกัด เพราะฉะนั้นการเสี่ยงภัยจึงน้อยกว่าการให้กู้ประเภทอื่น

เงินกู้ที่ไม่มีภาระชำระคืนโดยการขายสินค้า ก็ถือว่าเป็นเงินกู้ที่อาศัยการหมุนเวียน

ของเงินสด (cash flow loans) เงินกู้ประเภทนี้ตามธรรมดาแล้วชำระคืนด้วยกำไรและค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรหรือกองทุนนอกเหนือจากกิจการอาจเป็นหนี้หรือทุน ซึ่งบริษัทสามารถนำเข้ามาเนื่องจากผลกำไรและความสามารถของเจ้าของธุรกิจในภายหน้า เป็นสิ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาเงินกู้ที่อาศัยการหมุนเวียนของเงินสด ฉะนั้นเราจะต้องวิเคราะห์ถึง

(1) คุณภาพของสมมติฐานทางการบัญชี

(2) ยอดขายและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการสมมติว่าใกล้เคียงความจริง หรือเป็นไปได้

แค่ไหน

(3) แนวโน้มของการทำผลกำไร

เราควรระวังถึงค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่ตัวเงิน (non-cash charges) เช่น ค่าเสื่อมราคาหรือภาษีค้างชำระที่ยังไม่ถึงกำหนด ค่าใช้จ่ายประเภททุน อัตราเงินเฟ้อ การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค และการเพิ่มของยอดขาย ซึ่งตามธรรมดาแล้วจะต้องสูงกว่าค่าเสื่อมราคาและภาษีค้างจ่าย เพราะภาษีค้างจ่ายนี้ ได้มาจากการขายเงินเชื่อจะต้องไม่สูงกว่ายอดลูกหนี้ที่เพิ่มขึ้นตามปกติแล้ว ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่เงินสดเป็นที่มาของเงินสดซึ่งตามธรรมดาจะต้องสูงกว่าการใช้เงินสด ค่าใช้จ่ายประเภททุนหรือระดับของลูกหนี้ เนื่องจากเราต้องพิจารณาถึงการหากำไรในอนาคตเพราะฉะนั้นจึงมีข้อที่ไม่แน่นอนหลายประการ ฉะนั้น เราจึงต้องสร้างส่วนเกินไว้ในการคาดคะเนเพื่อมิให้ผิดพลาดมาก

การชำระเงินคืนของเงินกู้ประเภทที่เอาไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์เป็นวิธีที่ท้าทายนักวิเคราะห์เครดิต แต่งานประเภทนี้ได้เบาบางลงโดยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำการคาดคะเนกระแสเงินสด (cash flow projection) ซึ่งทำให้นักวิเคราะห์เครดิตสามารถศึกษาถึงที่มาของเงินทุนและการใช้ไปของเงินทุนในอนาคตจากยอดขาย ยอดกำไรและยอดค่าใช้จ่ายของเงินทุนหลาย ๆ ยอดด้วยกันโดยการสร้างตัวเลขจำลองในสมมติฐานต่าง ๆ กัน เพื่อดูว่าสมมติฐานอันไหนใกล้เคียงกับความจริงในอนาคตมากที่สุด

4. protection คือ หลักประกันโครงสร้างของเงินกู้จะต้องรวมทางออกที่สองไว้ด้วยในเมื่อการจ่ายเงินที่คิดไว้ไม่เป็นไปตามแผนเบื้องต้น หลักประกันแยกออกได้สองประการคือ

(1) internal หมายถึง ธนาคารจะมองจากผู้กู้เงินโดยเฉพาะ และ

(2) external จะมองถึงบุคคลภายนอกเข้ามารับผิดชอบในหนี้สินด้วยการป้องกัน

ภาษาในอาจจะมาจากหลักประกันของผู้กู้เอง หรือของบริษัทซึ่งรับผิดชอบจะต้องพิจารณาถึงผู้ที่มีความคุมหลักประกันนั้นว่าเป็นธนาคารหรือผู้กู้ และสามารถจะขายได้ทันทีหรือไม่ควรจะมีส่วนเกิน (margin) เท่าไร ส่วนเครดิตของบริษัทนั้นจะวิเคราะห์ในแง่ของหนี้สินกับทุนและสภาพคล่องของทรัพย์สินนั้น การพิจารณาเงินกู้บางครั้งล้มดูความสามารถในการชำระเงิน การให้กู้โดยพิจารณาจากบุคคลอาจมีหลักประกันโดยทำสัญญามีข้อจำกัดต่างๆ เพื่อที่จะให้ธนาคารรู้ถึงปัญหาทางการเงินเร็วขึ้นหรือห้ามไม่ให้ผู้กู้เอาทรัพย์สินที่มีอยู่ไปจำหน่ายกับบุคคลอื่น (negative pledge clause) และเป็นเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้โดยระบุว่าหนี้สินจะต้องไม่สูงกว่าที่กำหนดไว้หรือทรัพย์สินไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ ถ้าเกินผู้กู้จะต้องเพิ่มทุนหรือนำเงินที่จะเอาไปชำระหนี้บุคคลอื่นนั้นมาชำระให้แก่ธนาคารก่อน (subordinated debt) หรือเอาทรัพย์สินของผู้กู้ไปชำระหนี้ของธนาคารโดยตรง ('throughout' agreement)

ส่วนหลักประกันภายนอกนั้นตามธรรมดาอยู่ในรูปการค้ำประกัน การสลักหลัง หรือการรับซื้อคืน เงินกู้ที่ให้โดยหวังพึ่งผู้ค้ำประกันเป็นคนชำระอย่างเด็ดขาดถือว่ามีภาระสูง เพราะว่าแหล่งที่มาของการชำระมาจากแห่งเดียว โดยมีได้มีการพิจารณาถึงความสามารถชำระเงินของผู้กู้เป็นอันดับแรก

5. perspective (overview) หมายถึง การพิจารณาทุกอย่างกันทั้งหมดทุกอย่างว่าควรจะให้กู้หรือไม่ โดยเปรียบเทียบระหว่างอัตราส่วนของดอกเบี้ยกับการเสี่ยงภัยในธุรกิจนั้น ธนาคารจะต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงที่เงินกู้จะสูญ ความยุ่งยากในการเรียกเก็บ การเสียเวลาในการเป็นคดีความฟ้องร้องจะต้องนำมาพิจารณากับรายได้อันที่จะได้รับจากเงินกู้และความสัมพันธ์กับลูกค้ารายนั้นในอนาคตในแง่

(1) ดอกเบี้ยผูกกับระยะเวลาที่เงินกู้ค้างอยู่ บวกกับค่าธรรมเนียมต่าง ๆ

(2) เงินฝากซึ่งหักค่าใช้จ่ายแล้ว

(3) โอกาสที่จะได้ลูกค้าซึ่งอยู่ในเครือเดียวกันในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งเป็นสิ่งที่ลำบากในการวิเคราะห์

จะเห็นได้ว่าการให้กู้ของธนาคารพาณิชย์เป็นศิลปะ (art) ไม่ใช่เป็นวิทยาศาสตร์ (science) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการเงินและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ ซึ่งก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตามวิธีวิเคราะห์แบบต่างๆซึ่งได้กล่าวมาแล้วเป็นหลักที่จะใช้ในการพิจารณา

เงินกู้ที่มีระบบและประหยัดเวลา นักวิเคราะห์เครดิตซึ่งสามารถใช้เทคนิคเบื้องต้นของอัตราส่วนทางการเงินและงบกระแสเงินสด โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญแล้วนำมาใช้ให้ถูกต้องจะช่วยในการตัดสินใจและฝึกฝนให้เป็นเจ้าหน้าที่สินเชื่อ (lending officer หรือ account officer) ที่ดีในอนาคต

4. การอนุมัติสินเชื่อ

ในการอนุมัติสินเชื่อซึ่งมีความเสี่ยงทุกจุด นับตั้งแต่การใช้ดุลพินิจพิจารณาประเมินฐานะทางการเงิน ความสามารถในการชำระหนี้ ตลอดจนถึงการดำเนินการสัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องกำหนดระเบียบพิธีการต่างๆ ในการขออนุมัติโดยละเอียด เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในขั้นตอนต่างๆ ลงให้เหลือน้อยที่สุด โดยมีขั้นตอนในการอนุมัติสินเชื่อดังนี้

- เมื่อมีลูกค้ามาติดต่อขอสินเชื่อจากธนาคาร เจ้าหน้าที่สินเชื่อก็จะนำไปคำขอสินเชื่อมาให้ลูกค้ากรอกข้อความที่ธนาคารต้องการรวมทั้งขอเอกสารสำคัญต่างๆ เช่น สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน โครงการขอสินเชื่อเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับหลักประกัน เช่น โฉนดที่ดิน เป็นต้น เมื่อรวบรวมได้แล้วก็จะส่งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไปยังหน่วยงานที่ทำการวิเคราะห์สินเชื่อ

- ฝ่ายวิเคราะห์สินเชื่อ ก็จะทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการที่ขอกู้ และฝ่ายปฏิบัติการสินเชื่อได้สำรวจหลักประกันของลูกค้าแล้ว เสนอความเห็นแก่เจ้าหน้าที่สินเชื่อซึ่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อจะเป็นผู้รวบรวมความคิดเห็นของทั้งสองหน่วยงาน และนำมาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยจะพิจารณาถึงฐานะทางการเงินของผู้ขอกู้ และความคุ้มของหลักประกันมาประกอบกับความสามารถในการชำระหนี้ เพื่อนำมากำหนดเงื่อนไขในการชำระหนี้

- ฝ่ายสินเชื่อจะพิจารณากำหนดประเภท และจำนวนของวงเงินสินเชื่อที่จะต้องให้แก่ลูกค้ารายนั้นๆ เช่น กำหนดให้สินเชื่อส่วนหนึ่งเป็นเงินกู้เพื่อใช้ในการก่อสร้างโรงงาน ซื้อเครื่องจักร และกำหนดวงเงินอีกส่วนหนึ่งเป็นวงเงินเบิกเกินบัญชีเพื่อใช้ในการหมุนเวียนในธุรกิจ การกำหนดวงเงินให้เหมาะสมกับธุรกิจเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ทั้งนี้เนื่องจากถ้ากำหนดไม่ถูกต้องแล้วอาจจะทำให้ลูกค้าเกิดความไม่คล่องตัวในการประกอบธุรกิจอันจะมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนเมื่อรวบรวมและประเมินความเสี่ยงโดยทั่วไปเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะทำเรื่องเสนอความเห็น

ไปยังผู้มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อเพื่อให้พิจารณาต่อไป

- เมื่อผู้กู้มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่จะส่งเรื่องไปยังฝ่ายกฎหมาย เพื่อให้มีการจัดเตรียมนิติกรรมสัญญาต่างๆที่เหมาะสมกับสินเชื่อประเภทนั้นๆ รวมทั้งประสานงานให้ลูกค้ามาลงนามในสัญญา เช่น สัญญาเงินกู้ สัญญาเบิกเงินบัญชี เป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว จะมีการทำนิติกรรมเกี่ยวกับหลักประกัน ฝ่ายกฎหมายจะมีการดำเนินการให้ลูกค้าไปทำนิติกรรมจำนองที่ดินหรือจำนำแล้วแต่กรณีต่อไป

5. การติดตามและควบคุมเงินให้สินเชื่อ

เมื่อธนาคารพาณิชย์ได้มีการตัดสินใจให้สินเชื่อแล้ว ควรมีการติดตามประเมินผลของสินเชื่อที่ปล่อยไปอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ทราบถึงสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับลูกหนี้ผู้ตลอดเวลา เพื่อว่าหากมีปัญหาหรือมีเหตุการณ์ใดๆที่เกิดขึ้นกับธุรกิจของลูกหนี้แล้ว จะได้มีการปรับตัวและหาทางแก้ไขเพื่อให้ได้รับการชำระหนี้ได้ทันเวลาที่

ในการติดตามและควบคุมเงินให้สินเชื่อ อาจทำได้โดย

- การเยี่ยมเยียนลูกค้าจะทำให้ธนาคารได้ใกล้ชิดและทราบฐานะที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา
- การติดตามความเคลื่อนไหวของบัญชีเงินฝากโดยวิธีนี้ฝ่ายสินเชื่อจะต้องมีการประสานงานกับฝ่ายการธนาคารอย่างใกล้ชิด เมื่อบัญชีลูกหนี้ไม่หมุนเวียนควรแจ้งให้ฝ่ายสินเชื่อทราบ
- การตรวจสอบวงเงินสินเชื่อว่ามีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในอันจะเอื้ออำนวยต่อการอยู่รอดของธุรกิจหรือไม่

ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์

จากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์อย่างมาก ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งต้องปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อรักษาระดับความสามารถในการทำกำไรให้คงอยู่ในเกณฑ์สูง ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ไทยตั้งแต่ปี 2526-2537 จึงสรุปได้ดังนี้

1. เงินฝาก

ปี 2527 ธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากเพิ่มขึ้นจากปี 2526 ร้อยละ 21.76 ต่ำกว่าในปีก่อนค่อนข้างมาก (ตามตารางที่ 7) มีสาเหตุที่ยอดเงินฝากเพิ่มขึ้นในอัตราต่ำ สรุปได้ดังนี้

ก. ความซบเซาของภาวะเศรษฐกิจการเงินในช่วงปี 2527 เนื่องจากรัฐบาลดำเนินนโยบายการเงินและการคลังรัดตัวทำให้รายได้ของประชาชน และธุรกิจต่างๆ เพิ่มขึ้นค่อนข้างต่ำ และทำให้การออมส่วนหนึ่งลดน้อยลง

ข. การดำเนินนโยบายควบคุมสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2527

ค. ประชาชนหันไปลงทุนในตลาดเงินนอกระบบกันมากในปี

ในปี 2528 ธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากเพิ่มขึ้นจากปี 2527 ร้อยละ 11.93 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่ต่ำที่สุด ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจาก

ก. รายได้ของเกษตรกรในชนบทเพิ่มขึ้นในอัตราต่ำ เนื่องจากภาวะตกต่ำของราคาสินค้าเกษตรกร

ข. การพึ่งทลาคของตลาดเงินนอกระบบ ทำให้มีเงินไหลออกจากระบบธนาคารพาณิชย์ไปเป็นจำนวนมาก

ค. ธุรกิจการค้าขนาดกลาง เล็ก ประสบปัญหาทำให้ต้องหยุดกิจการจึงมีผลทำให้เงินออมทรัพย์ภาคธุรกิจลดลง

ง. การที่ธนาคารพาณิชย์ระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากเป็นกรณีพิเศษ ทำให้ยอดเงินฝากส่วนหนึ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากการปล่อยสินเชื่อต้องชะลอตัวลงไปด้วย

ในปี 2529 เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ขยายตัวในอัตราร้อยละ 12.88 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าอัตราการขยายตัวของปี 2528 เล็กน้อย (ตามตารางที่ 7) ทั้งๆที่ธนาคารพาณิชย์ลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงถึง 4 ครั้ง ในจำนวนนี้เงินฝากในเขตกรุงเทพมหานครขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น แต่นอกเขตกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าการเปลี่ยนแปลงเพดานอัตราดอกเบี้ยและปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์รวม 4 ครั้ง นับแต่ต้นปีทำให้ผลตอบแทนสุทธิของเงินฝากประจำและออมทรัพย์ไม่แตกต่างกันมากนัก ประกอบกับมีการนำเครื่อง ATM มาให้บริการแก่ลูกค้ามากขึ้นเงินฝากประจำจึงขยายตัวช้าลงมา

ปี 2530 ระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2529 ร้อยละ 19.99 (ตามตารางที่ 7) แสดงให้เห็นว่าเงินฝากยังคงมีอัตราขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจาก

ก. อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงที่ได้รับจากเงินฝากในรอบปี 2530 ยังอยู่ในเกณฑ์สูง

ข. คลอบริการบริการของประเทศเพิ่มขึ้นจากปีก่อน อีกทั้งรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมาก

ปี 2531 การขยายตัวของเงินฝากอยู่ในอัตราร้อยละ 18.71 เมื่อเทียบกับปี 2530 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากนโยบายของธนาคารพาณิชย์จากการชะลอการเพิ่มขึ้นของเงินฝากเนื่องจากมีสภาพคล่องสูงเปลี่ยนเป็นเร่งระดมเงินฝากเพิ่มขึ้นในปีนี้เพื่อให้เพียงพอกับการขยายตัวของเงินให้กู้ยืมที่เติบโตในอัตราสูงมากมาตั้งแต่ต้นปี รวมทั้งเพื่อทดแทนเงินฝากส่วนที่ถูกถอนไปเพื่อมาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ด้วย

ปี 2532 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 27.04 (ตามตารางที่ 7) เนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์มีการเร่งระดมเงินฝากเพื่อให้สอดคล้องกับการเติบโตในอัตราสูงของสินเชื่อ ประกอบกับมาตรการต่างๆที่ทางการประกาศใช้เพื่อรักษา

เสถียรภาพในระบบการเงิน ซึ่งค่อนข้างจะได้ผลดีโดยเฉพาะการประกาศยกเลิกเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝากระยะเกิน 1 ปี ทำให้ช่วงครึ่งหลังของปี 2532 ธนาคารพาณิชย์มีการเติบโตทางด้านเงินฝากเพิ่มสูงใกล้เคียงกับอัตราการเติบโตของสินเชื่อมากขึ้น

ปี 2533 ธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.93 จากปี 2532 ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับจากปี 2529 เป็นต้นมา (ตามตารางที่ 7) ซึ่งมีการปล่อยเสรีทางด้านอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ ในขณะที่ระบบธนาคารพาณิชย์มีความต้องการระดมเงินฝากเพื่อให้สินเชื่อมากขึ้นได้มีส่วนผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำระยะสั้นให้สูงขึ้นมาก ผลตอบแทนจากเงินฝากประจำที่อยู่ในเกณฑ์สูงกว่าเงินฝากออมทรัพย์ได้ดึงดูดให้ผู้ออมหันมาออมเงินในรูปของเงินฝากประจำมากขึ้น สัดส่วนเงินฝากประจำต่อเงินฝากรวมจึงเพิ่มขึ้น

ปี 2534 ธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่าปี 2533 ร้อยละ 21.56 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากมีการแข่งขันค่อนข้างรุนแรงในช่วงครึ่งแรกของปีแต่ได้ลดความรุนแรงลงในช่วงครึ่งปีหลัง เนื่องจากระบบการเงินมีสภาพคล่องสูงขึ้นการแข่งขันระดมเงินฝากส่วนใหญ่มุ่งระดมเงินฝากระยะสั้นโดยเฉพาะเงินฝากประจำประเภทอายุต่ำกว่า 1 ปี ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์ได้ให้ดอกเบี้ยเงินฝากประเภทนี้ในอัตราค่อนข้างสูง ซึ่งการระดมเงินฝากระยะสั้นทำให้ธนาคารพาณิชย์บริหารต้นทุนเงินฝากได้คล่องตัวขึ้นในภาวะการเงินและอัตราดอกเบี้ยที่ผันผวน

ปี 2535 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากเพิ่มขึ้นจากปี 2534 ร้อยละ 16.19 ลดลงเมื่อเทียบอัตราการขยายตัวร้อยละ 21.56 ในปี 2534 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากประชาชนมีทางเลือกในการออมทรัพย์มากขึ้น ประกอบกับการที่ธนาคารพาณิชย์ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากลงอย่างต่อเนื่องทำให้ประชาชนหันไปออมเงินกับสถาบันการเงินอื่นๆ โดยเฉพาะบริษัทเงินทุนที่เสนออัตราดอกเบี้ยสูงกว่าธนาคารพาณิชย์

ปี 2536 เงินฝากของธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2535 ร้อยละ 19.16 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากได้มีการเร่งระดมเงินฝากจากลูกค้ารายใหญ่ ประกอบกับมีเงินฝากจากต่างประเทศไหลเข้ามาฝากในระบบธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการนำเข้ามาฝากในรูปของบัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ เพื่อหากำไรจากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ย

เบียเงินฝาก นอกจากนี้ยังมีเงินทุนจากต่างประเทศส่วนหนึ่งนำเข้ามาฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อ
รอกการลงทุน ทั้งการลงทุนโดยตรงและการลงทุนในหลักทรัพย์

ปี 2537 เงินฝากของธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวลดลงเมื่อเทียบกับปี 2536 ใน
อัตราร้อยละ 13.85 (ตามตารางที่ 7) มีสาเหตุมาจากในครึ่งปีแรกธนาคารพาณิชย์ต่างระดม
เงินทุนโดยแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเป็นสำคัญเนื่องจากเสียดันทุนดอกเบี้ยจ่ายต่ำกว่า อีกทั้ง
ธนาคารขนาดใหญ่ยังมีนโยบายที่จะลดค่าใช้จ่ายด้านอัตราดอกเบี้ย เพื่อเพิ่มความสามารถในการทำ
กำไร ทำให้ส่วนแบ่งตลาดของกลุ่มธนาคารขนาดใหญ่ลดลง ในทางตรงข้ามกลุ่มธนาคารขนาด
กลางกลับมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากมีนโยบายเร่งระดมเงินฝากโดยจ่ายดอกเบี้ยใน
อัตราสูง

2. สินเชื่อ

ในปี 2527 เงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.26 จาก
ปี 2526 ซึ่งชะลอตัวลงมากเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวในปี 2526 (ตามตารางที่ 7) ซึ่ง
มีสาเหตุมาจากธนาคารแห่งประเทศไทยมีมาตรการจำกัดการขยายสินเชื่อแก่ภาคเอกชนมิให้เกิน
18% แต่หลังจากยกเลิกมาตรการดังกล่าวในปลายเดือนสิงหาคม ความต้องการสินเชื่อในภาค
เอกชนก็ยังไม่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะธุรกิจที่ประสบปัญหาการเงินในช่วงต้นปีไม่สามารถพึ่งพิง
ความช่วยเหลือทางการเงินจากธนาคารได้จึงล้มเลิกกิจการและหันไปกู้เงินจากแหล่งอื่น แล้วอีก
ส่วนหนึ่งเป็นเพราะในช่วงยกเลิกมาตรการดังกล่าว อัตราดอกเบี้ยในต่างประเทศเริ่มมีแนวโน้ม
ลดลงทำให้ส่วนต่างระหว่างอัตราดอกเบี้ยในประเทศและต่างประเทศมีมากยิ่งขึ้น ธุรกิจภาคเอก
ชนที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในต่างประเทศได้จึงหันไปใช้เงินทุนจากต่างประเทศแทน อีกทั้ง
มีการประกาศลดค่าเงินบาทเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน ธุรกิจภาคเอกชนหลายรายได้กู้เงินจากต่าง
ประเทศเข้ามาลดข้อดวเงินบาท/เทียบกับธนาคารพาณิชย์กันมากยิ่งผลให้สภาพคล่องของระบบธนาคาร
เพิ่มสูงขึ้นมากในช่วงปลายปี

ในปี 2528 อัตราการขยายตัวทางด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นในเกณฑ์ต่ำ
คือ ร้อยละ 9.69 จากปี 2527 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจาก

ก. ภาวะเศรษฐกิจซบเซาทำให้ไม่สนใจในการลงทุน ดังนั้นความต้องการสินเชื่อจึง
ชะลอตัวลง

ข. ในภาคเศรษฐกิจซบเซาธนาคารพาณิชย์ระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อเป็นพิเศษ เนื่องจากอาจเกิดปัญหาหนี้สูญได้

ค. อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อภายในประเทศค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศทำให้ธุรกิจหันไปกู้เงินทุนจากต่างประเทศแทน ยอดการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จึงชะลอตัวลง

ปี 2529 การขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ยังคงชะลอตัวลงมากต่อจากปีที่แล้ว ร้อยละ 4.35 (ตามตารางที่ 7) แม้ว่าธนาคารพาณิชย์จะลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อลงเนื่องจากสภาพคล่องสูงก็ตาม แต่การที่ชะลอตัวลงเป็นเพราะความต้องการสินเชื่อชะลอตัวลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา ประกอบกับธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากแล้วและยังเป็นเพราะได้มีการนำเงินทุนเข้ามาจากต่างประเทศโดยภาคเอกชน อีกทั้งทางการได้พยายามที่จะลดสัดส่วนของสินเชื่อประเภทเงินเบิกเกินบัญชีลง

ปี 2530 การขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากปี 2529 ร้อยละ 23.75 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจาก

ก. ภาวะเศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัวขึ้นทำให้มีการลงทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้นตามและมีความต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้นตามการลงทุนที่เพิ่มขึ้น

ข. อัตราดอกเบี้ยต่างประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดปี 2530 ทำให้ภาคธุรกิจหันมาใช้เงินกู้ภายในแทน ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศอยู่ในระดับต่ำตลอดทั้งปี

ค. มูลค่าการนำเข้าสินค้าในปี 2530 เพิ่มขึ้นมากเพื่อตอบสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นและเพื่อสะสมสต็อกที่ลดลงไปมากจึงส่งผลให้การขาดดุลการค้าและขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูง จึงทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์เพื่อ finance การนำเข้างดงามเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในเกณฑ์สูง

ปี 2531 อัตราการขยายตัวของสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากปี 2530 ร้อยละ 26.84 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากเศรษฐกิจภายในประเทศกำลังเติบโตอย่างเต็มที่ส่งผลให้มีผู้มาขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อไปลงทุนใหม่หรือขยายกิจการเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดโลกได้กดดันให้ผู้กู้เงินหลักเลี่ยงความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าวและหันมาใช้เงินกู้ในประเทศกันมากขึ้น โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจหลายแห่งได้เข้ามากู้เงินจากระ

บบเพื่อทำ refinance อย่างต่อเนื่อง

ปี 2532 ยอดเงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์เมื่อเทียบกับปี 2531 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 30.11 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งการที่อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่ออยู่ในเกณฑ์ดีก็เนื่องมาจากเศรษฐกิจของประเทศไทยยังมีอัตราการเติบโตค่อนข้างสูง ทำให้ประชาชนมีรายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มมากขึ้นจึงมีอำนาจซื้อเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคสินค้ารวมทั้งที่อยู่อาศัยในระดับสูงเอื้ออำนวยให้ภาวะการลงทุนยังคงแจ่มใส จูงใจนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนและใช้เงินกู้ในประเทศมากขึ้น

ปี 2533 ยอดเงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2532 ในอัตราร้อยละ 33.43 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงเกินความคาดหมายของทางการ ทั้งนี้ความต้องการสินเชื่อได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการที่เศรษฐกิจเติบโตในเกณฑ์สูงในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาทำให้ประชาชนมีอำนาจซื้อเพิ่มขึ้น การบริโภคที่สูงขึ้นทำให้ธุรกิจมีความต้องการสินเชื่อเพื่อขยายการผลิตและการลงทุนมากขึ้น รวมทั้งฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นได้กระตุ้นให้ผู้บริโภคมีความต้องการสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นด้วย ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่ออยู่ในระดับที่สูงกว่าอัตราการขยายตัวของเงินฝากนับจากเดือนตุลาคม 2530 เป็นต้นมา

ปี 2534 ยอดเงินให้สินเชื่อมีอัตราการขยายตัวลดลงจากปี 2533 ร้อยละ 20.74 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจาก

ก. ภาวะสงครามอ่าวเปอร์เซีย ทำให้ภาวะเศรษฐกิจทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทยหยุดชะงักลง การลงทุนในโครงการใหม่ๆ ต้องหยุดรอทิศทางของระบบเศรษฐกิจ ในขณะที่การลงทุนเดิมทำได้ไม่เต็มที่เพราะอำนาจซื้อของประชาชนลดลง

ข. นโยบายการเงินเข้มงวดของทางการเพื่อบรรเทาปัญหาการขาดคลั่งบัญชีเดินสะพัดและแก้ปัญหาเงินเฟ้อ โดยพยายามชะลอการใช้จ่ายของภาคเอกชนผ่านทางมาตรการดอกเบี้ย โดยคงอัตราดอกเบี้ยไว้ในระดับสูงและระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อโดยเฉพาะภาคเศรษฐกิจที่ไม่สำคัญ อีกทั้งคอบคุมการขยายตัวของสินเชื่อไม่ให้เกินร้อยละ 25 ในปี 2534

ค. มูลค่าเงินกู้รายใหญ่บางส่วนที่เคยใช้เงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยได้หันไปใช้เงินกู้จากต่างประเทศเนื่องจากมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ต่ำกว่ามาก

ง. มีการนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ ทำให้ธุรกิจไม่มีความจำเป็นต้องขอสินเชื่อเพื่อ

สต็อกสินค้า ดังเช่นที่เคยทำมาในอดีตแต่พยายามระบายสต็อกสินค้าที่มีอยู่เดิมออกให้หมดพร้อมกับยังมีกล้าส่งสินค้าใหม่เข้ามาเพิ่มเติมเพราะเกรงว่าจะต้องเสียภาษี 2 ต่อ

ปี 2535 ยอดเงินให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราการขยายตัวลดลงจากปี 2534 ร้อยละ 19.4 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในประเทศชะลอตัวการลงทุนชะงักงันสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศ และปรับโครงสร้างการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์โดยชะลอการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของ BIS ที่จะเริ่มใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2536

ปี 2536 การขยายตัวของสินเชื่อเพิ่มขึ้นจากปี 2535 ร้อยละ 24.74 (ตามตารางที่ 7) เนื่องมาจากในปีนั้นธนาคารพาณิชย์มุ่งเน้นขยายสินเชื่อไปสู่กลุ่มลูกค้ารายย่อยมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการเริ่มดำเนินการของกิจการวิเทศธนกิจของธนาคารพาณิชย์ ทำให้ลูกค้ารายใหญ่บางส่วนของธนาคารหันไปใช้เงินทุนจากกิจการวิเทศธนกิจที่มีดอกเบี้ยสูงกว่าแทนและในช่วงครึ่งหลังของปีธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศยังหันไประดมทุนด้วยการออกตราสารระดมทุนจากต่างประเทศแทนการกู้ยืมในประเทศ จึงทำให้ธนาคารพาณิชย์หันมาให้ความสำคัญแก่ลูกค้ารายย่อยในประเทศมากขึ้น โดยสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ให้ความสำคัญได้แก่สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ปี 2537 ระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราการขยายตัวของเงินให้สินเชื่อร้อยละ 28.71 เมื่อเทียบกับปี 2536 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ต้องการควบคุมสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์และเพื่อป้องกันการเพิ่มขึ้นของเงินเฟ้อ

3. สินทรัพย์

ปี 2527 ระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.24 เมื่อเทียบกับปี 2526 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งเป็นผลมาจากอัตราการเติบโตทางด้านสินเชื่อซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสินทรัพย์ของระบบธนาคารชะลอตัวลงค่อนข้างมาก เนื่องจากมาตรการจำกัดสินเชื่อของธนาคารแห่งประเทศไทยประกอบกับภาวะเศรษฐกิจในปีนั้นไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควรการลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ จึงซบเซา ทำให้ความต้องการเงินกู้จากภาคธุรกิจเอกชนลดน้อยลง

ปี 2528 ระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากปี 2527 ร้อยละ 9.89 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวค่อนข้างต่ำ เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ต่างประสบปัญหาทางด้าน

ปล่อยสินเชื่อซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทางด้านสินทรัพย์ อันเป็นผลมาจากสภาพซบเซาทางเศรษฐกิจ ทำให้ธนาคารต้องเพิ่มความระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากขึ้น เพราะมีความเสี่ยงที่จะเกิดหนี้สูญสูงกว่าภาวะปกติ

ในปี 2529 สินทรัพย์รวมของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2528 ร้อยละ 8.84 แต่ลดลงเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวในปี 2528 (ตามตารางที่ 7) ทั้งนี้เนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาและธนาคารพาณิชย์ชะลอการให้สินเชื่อ ซึ่งการให้สินเชื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญของสินทรัพย์

ในปี 2530 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดสินทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.45 จากปี 2529 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งมีอัตราการเติบโตที่สูงมากเนื่องมาจากที่ผ่านมาระบบธนาคารพาณิชย์มีการขยายตัวของสินเชื่อซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก เพราะภาวะเศรษฐกิจในปี 2530 ฟื้นตัวขึ้นส่งผลให้มีโครงการลงทุนใหม่ๆ เกิดขึ้น นอกจากนี้ภาคธุรกิจยังหันมาใช้บริการเงินกู้ภายในประเทศแทนการกู้จากต่างประเทศ อีกทั้งมีการกู้เงินจากภายในประเทศเพื่อไปใช้คืนยังต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นด้วย ทั้งนี้เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศในรอบปี 2530 ที่ผ่านมามีการเคลื่อนไหวในทิศทางที่สูงขึ้นเป็นส่วนใหญ่

ในปี 2531 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดสินทรัพย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.33 จากปี 2530 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งการเพิ่มของสินทรัพย์จัดได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ดีอันเนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์สามารถขยายการให้สินเชื่อซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสินทรัพย์ได้ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง

ในปี 2532 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดรวมของสินทรัพย์ขยายตัวจากปี 2531 ร้อยละ 24.63 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งอัตราการเติบโตของสินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูงก็เนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์มีการเติบโตทางด้านสินเชื่อ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก อีกทั้งภาวะเศรษฐกิจของประเทศกำลังเติบโตอยู่ในเกณฑ์ดีได้ส่งผลให้ฐานะลูกค้าหนี้ของธนาคารพาณิชย์โดยส่วนใหญ่ดีขึ้น ทำให้หนี้สูญของธนาคารพาณิชย์มีจำนวนน้อยลง

ในปี 2533 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นจากสินปี 2532 ในอัตรา ร้อยละ 26.62 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่สูงสุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา เนื่องจากองค์ประกอบหลักของสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ก็คือเงินให้กู้ยืมซึ่งมีสัดส่วนค่อนข้างสูง

ในปี 2534 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากปี 2533 ร้อยละ 20.11

ลดลงเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวร้อยละ 26.62 ในปี 2533 (ตามตารางที่ 7) ก็เนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์สามารถขยายการให้สินเชื่อซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสินทรัพย์ได้ในเกณฑ์ที่ชะลอตัวลง

ปี 2535 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากปี 2534 ร้อยละ 17.77 ลดลงเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวร้อยละ 20.11 ในปี 2534 (ตามตารางที่ 7) ทั้งนี้เนื่องมาจากสินทรัพย์อื่นๆ นอกเหนือจากสินเชื่อขยายตัวค่อนข้างต่ำ

ปี 2536 ยอดสินทรัพย์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 25.45 จากปี 2535 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการตีราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดิน และอาคารตามมาตรฐาน BIS

ปี 2537 สินทรัพย์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.84 จากปี 2536 (ตามตารางที่ 7) ซึ่งสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นนี้มาจากการเพิ่มของสินเชื่อและเงินลงทุนในหลักทรัพย์เป็นสำคัญ

4. เงินกองทุน

ปี 2527 ระบบธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นจากปี 2526 ร้อยละ 29.11 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากระบบธนาคารพาณิชย์เร่งกระจายหุ้นให้ได้ครบตามพรบ. การธนาคารพาณิชย์ปี 2522 ที่ต้องการให้ธนาคารพาณิชย์เป็นบริษัทมหาชนก่อนวันที่ 7 มีนาคม 2527 ประกอบกับเป็นการรองรับการขยายตัวด้านสินเชื่อให้มีจำนวนสูงขึ้น

ปี 2528 เงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากปี 2527 ร้อยละ 16.95 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากในรอบปี 2528 ธนาคารพาณิชย์เกือบทุกแห่งได้เพิ่มทุนจดทะเบียนสูงขึ้น เพื่อรองรับกับการขยายตัวทางด้านสินเชื่อ

ปี 2529 ระบบธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นจากปี 2528 ร้อยละ 4.01 แต่ลดลงเมื่อเทียบกับในปี 2528 ในอัตราร้อยละ 16.95 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจซบเซาและมีการชะลอสินเชื่อทำให้การเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ชะลอตัวลงส่งผลให้ยอดเงินกองทุนเพิ่มขึ้นไม่มากนัก

ปี 2530 เงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากปี 2529 ในอัตราร้อยละ 30.41 นับว่าเป็นอัตราที่สูงมาก (ตามตารางที่ 7) เนื่องมาจากในรอบปี 2530 ตลาดหลักทรัพย์

เฟื่องฟูถึงขีดสุดจึงทำให้ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนกันมาก ซึ่งการเพิ่มทุนในช่วงที่ภาวะตลาดหลักทรัพย์สดใสจะทำให้ได้ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสูง นอกจากนี้ยังต้องการขยายเขตแดนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพื่อประโยชน์ในการขยายสินเชื่อให้เพิ่มมากขึ้นด้วย

ปี 2531 ระบบธนาคารพาณิชย์มีเงินกองทุนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 19.09 จากปี 2530 (ตามตารางที่ 7) เนื่องมาจากตลาดหลักทรัพย์ยังอยู่ในภาวะค่อนข้างจะเฟื่องฟูทำให้การเพิ่มทุนยังคงได้ส่วนเกินมูลค่าหุ้นในเกณฑ์ดี นอกจากนี้ยังเป็นเพราะการขยายตัวทางด้านสินเชื่อทำให้ธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องเพิ่มเงินกองทุนเพื่อให้เพียงพอที่จะรองรับกับยอดสินเชื่อที่จะเพิ่มขึ้นด้วย

ปี 2532 ระบบธนาคารพาณิชย์มียอดเงินกองทุนขยายตัวชะลอลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวในปี 2531 (ตามตารางที่ 7) ทั้งนี้เนื่องมาจากธนาคารพาณิชย์ชะลอการเพิ่มทุนลง อย่างไรก็ตามยอดกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นมากได้ส่งผลให้ยอดเงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์ยังคงเพิ่มขึ้นในเกณฑ์ดี

ปี 2533 ยอดเงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2532 ในอัตราร้อยละ 34.02 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากธนาคารพาณิชย์ได้มีการประกาศเพิ่มทุนจดทะเบียนเพื่อรองรับการขยายตัวทางด้านสินเชื่อ รวมทั้งมีความสามารถในการรักษาระดับการกำกับกำไรทำให้ยอดเงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นดังกล่าว

ปี 2534 ยอดเงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.94 จากปี 2533 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้เพิ่มทุนอีกทั้งทางการได้พยายามปรับปรุงกฎระเบียบตลอดจนการกำกับควบคุมธนาคารพาณิชย์ให้เป็นสากลมากขึ้น โดยการส่งเสริมการเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ให้เกิดความมั่นคง และเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของธุรกิจได้มากขึ้นในอนาคต โดยปรับปรุงสัดส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงให้เป็นตามมาตรฐานสากลของธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ ซึ่งจะทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถนำสินทรัพย์อื่น ๆ มาตีราคาตามราคาตลาดแล้วนับรวมเป็นส่วนหนึ่งของเงินกองทุนได้ ธนาคารพาณิชย์จะได้รับประโยชน์ทำให้สามารถขยายสินเชื่อได้มากขึ้นในภาวะที่เศรษฐกิจขยายตัวสูงโดยไม่ต้องขายหุ้นเพิ่มทุน นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ในด้านความเชื่อถือจากต่างประเทศที่จะไปเปิดสาขา

ในต่างประเทศด้วย

ปี 2535 ยอดเงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.66 จากปี 2534 แต่ลดลงเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัวร้อยละ 28.94 ในปี 2534 (ตามตารางที่ 7) เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในประเทศชะลอตัว สรุปรูปเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศทำให้ชะลอสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ชะลอการเพิ่มทุน ส่งผลให้การให้สินเชื่อชะลอตัวลงยอดเงินกองทุนจึงชะลอตัวลงตาม

ปี 2536 ยอดเงินกองทุนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 29.71 จากปี 2535 (ตามตารางที่ 7) ทั้งนี้เป็นเงินกองทุนที่เพิ่มขึ้นจากการตีราคาที่ดินและอาคารเพิ่มขึ้นส่วนที่เหลือเป็นการเพิ่มขึ้นของกำไรสะสมและการเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ขนาดกลาง

ปี 2537 เงินกองทุนของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.83 จากปี 2536 (ตามตารางที่ 7) เนื่องมาจากในปีที่ผ่านมากำไรสุทธิของระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นเป็นลำดับและมีการออกตราสารต่างๆรวมทั้งการตีราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้นด้วย

ตารางที่ 7 แสดงอัตราการขยายตัวในผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยในระหว่าง ปี 2526-2537

รายการ	2526	2527	GROWTH (%)	2528	GROWTH (%)	2529	GROWTH (%)	2530	GROWTH (%)
เงินฝาก	407,597	496,322	21.76	555,546	11.93	627,152	12.88	752,568	19.99
เงินให้สินเชื่อ	401,648	474,993	18.26	521,036	9.69	543,728	4.35	672,906	23.75
สินทรัพย์	540,048	649,359	20.24	713,604	9.89	776,691	8.84	943,339	21.45
เงินกองทุน	27,980	36,126	29.11	42,251	16.95	43,948	4.01	57,315	30.41

รายการ	2531	GROWTH (%)	2532	GROWTH (%)	2533	GROWTH (%)	2534	GROWTH (%)
เงินฝาก	893,413	18.71	1,135,073	27.04	1,440,809	26.93	1,751,471	21.56
เงินให้สินเชื่อ	853,545	26.84	1,110,596	30.11	1,481,953	33.43	1,789,385	20.74
สินทรัพย์	1,144,645	21.33	1,426,670	24.63	1,806,563	26.62	2,169,914	20.11
เงินกองทุน	68,258	19.09	82,946	21.51	111,167	34.02	143,341	28.94

รายการ	2535	GROWTH (%)	2536	GROWTH (%)	2537	GROWTH (%)
เงินฝาก	2,035,076	16.19	2,425,064	19.16	2,760,944	13.85
เงินให้สินเชื่อ	2,136,526	19.40	2,665,190	24.74	3,430,423	28.71
สินทรัพย์	2,555,619	17.77	3,206,218	25.45	4,065,046	26.84
เงินกองทุน	170,092	18.66	220,635	29.71	290,865	31.83

(หน่วย/ล้านบาท)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, จากการคำนวณ

การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของประเภทสินเชื่อและอัตราการเติบโตของสินเชื่อแต่ละประเภท

สำหรับโครงสร้างของสินเชื่อในทางธนาคารแห่งประเทศไทย ได้แบ่งกลุ่มสินเชื่อออกเป็น 13 กลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นภาพรวมของระบบธนาคาร พบว่า

ในปี 2526 ภาวะเศรษฐกิจจะซบเซาในครึ่งปีแรกซึ่งต่อเนื่องมาจากปี 2525 แต่ระลอกครึ่งปีหลังก็ได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วการให้สินเชื่อทั้งปีก็ได้เพิ่มขึ้น พบว่า ยอดเงินให้สินเชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์ในปี 2526 มีจำนวน 411,962 ล้านบาท โดยภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกได้รับสินเชื่อในสัดส่วนที่สูงที่สุด คือร้อยละ 24.58 รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 21.53 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 8.87 (ตามตารางที่ 8)

ปี 2527 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 481,851 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2526 ร้อยละ 16.96 ภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกได้รับสินเชื่อในสัดส่วนที่สูงสุดในปีนี้คือ ร้อยละ 23.45 รองลงมาคือภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 22.0 และภาคการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 8.68 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 8) การให้สินเชื่อเกือบทุกประเภทมีแนวโน้มขยายตัวลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ยกเว้นสินเชื่อเพื่อการส่งออก ธุรกิจการบริการอุตสาหกรรม ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และธุรกิจก่อสร้างที่ปริมาณการให้สินเชื่อยังขยายตัวในเกณฑ์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะการให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกการอุตสาหกรรมนั้นเป็นเรื่องที่ธนาคารแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุนเป็นพิเศษทำให้ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งหันมาให้ความสนใจกับการขยายสินเชื่อทางด้านนี้มากขึ้น ส่วนสินเชื่อเพื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้างที่ยังขยายตัวสูงอยู่นั้น เป็นเพราะธุรกิจประเภทนี้ยังต้องการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ที่ดำเนินการต่อเนื่องมาจากปี 2526 อยู่อีกมาก

ปี 2528 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 529,504 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากสิ้นปี 2527 ร้อยละ 9.88 ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคที่ได้รับสินเชื่อสูงที่สุดในปีนี้ คือ ร้อยละ 23.15 รองลงมาคือภาคการค้าส่งค้าปลีก คือ ร้อยละ 23.09 การบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 8.60 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 8) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณายอดสินเชื่อ

เชื้อที่ภาคเศรษฐกิจสำคัญได้รับจากระบบธนาคารพาณิชย์ อาทิเช่น การเกษตร เหมืองแร่ อุตสาหกรรม การส่งออก และการค้าส่งค้าปลีก จะมีจำนวนทั้งสิ้น 332,567 ล้านบาท (ร้อยละ 62.80 ของยอดการให้สินเชื่อ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.20 เมื่อเทียบกับยอดสินเชื่อที่ได้รับในปี 2527 จำนวน 299,046 ล้านบาท (ร้อยละ 62.02 ของยอดการให้สินเชื่อรวม) การที่สัดส่วนการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญค่อนข้างคงที่ แม้ว่าจะได้มีการลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 เป็นร้อยละ 2.0 นับจากวันที่ 17 มิ.ย.28 เป็นต้นมาก็ไม่ได้ส่งผลให้ภาคเศรษฐกิจดังกล่าวได้รับสินเชื่อเพิ่มมากนัก ภาคเศรษฐกิจส่วนใหญ่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอลงเมื่อเทียบกับปี 2527 ยกเว้นสาขาเหมืองแร่และสาธารณูปโภคที่ได้รับสินเชื่อในอัตราที่สูงขึ้น ส่วนการนำเข้านั้นได้รับสินเชื่อลดลงร้อยละ 5.15 เมื่อเทียบกับสิ้นปี 2527 (ตามตารางที่ 9)

ปี 2529 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 549,023 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในอัตราลดลงเมื่อเทียบกับปี 2528 ร้อยละ 3.68 ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคที่ได้รับสินเชื่อสัดส่วนสูงสุดในปีนี้คือร้อยละ 22.76 รองลงมาคือภาคธุรกิจการส่งออกร้อยละ 9.13 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลร้อยละ 8.79 ตามลำดับ(ตามตารางที่ 8)การขยายตัวของสินเชื่อในปีนี้ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงมากเนื่องจากเป็นเพราะความต้องการสินเชื่อชะลอลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา ประกอบกับธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวังในการให้สินเชื่อมากยิ่งขึ้นทั้งยังมีการนำเงินทุนเข้ามาจากต่างประเทศโดยภาคเอกชน ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาคธุรกิจเหมืองแร่และเหมืองหิน ภาคธุรกิจนำเข้า ภาคธุรกิจสาธารณูปโภค มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ -5.71,-5.26,-0.39 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 9)

ปี 2530 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 691,781 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2529 ร้อยละ 26.0 ภาคอุตสาหกรรมได้รับสินเชื่อในสัดส่วนที่สูงสุดในปีนี้ คือร้อยละ 23.45 รองลงมา คือภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก ร้อยละ 20.27 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 9.42 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 8) ส่วนการขยายตัวของสินเชื่อโดยภาคเศรษฐกิจต่างๆมีอัตราการขยายตัวของสินเชื่อสูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2528 คือ ภาคธุรกิจธนาคารและสถาบันการเงิน ภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ภาคธุรกิจอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ภาคธุรกิจการสาธารณูปโภค ตามลำดับ (ตามตารางที่ 9) ซึ่งการที่

อัตราการขยายตัวของสินเชื่อเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับจากปี 2528 เป็นเพราะว่าภาวะเศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัวขึ้นทำให้มีการลงทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้นตาม และส่งผลให้มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น

ปี 2531 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 866,862 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2530 ร้อยละ 25.30 ภาคอุตสาหกรรมได้รับสินเชื่อในสัดส่วนที่สูงสุดในปีนี้คือ ร้อยละ 25.83 รองลงมาคือ ภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกร้อยละ 18.94 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 10.30 ตามลำดับ(ตามตารางที่ 8) สำหรับอัตราการขยายตัวของสินเชื่อในปีเพิ่มขึ้นมากติดต่อกันนับแต่ต้นปีตามภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วต่อจากปีที่แล้ว ซึ่งภาคเศรษฐกิจที่ได้รับสินเชื่อจากระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นในอัตราสูงมากในปีนี้ได้แก่ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ 75.39 ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ร้อยละ 38.02 ภาคธุรกิจการบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 37.02 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 9)

ปี 2532 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 1,126,033 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2531 ร้อยละ 29.89 ภาคอุตสาหกรรมได้รับสินเชื่อในสัดส่วนที่สูงสุดในปีนี้คือ ร้อยละ 25.80 รองลงมาคือ ภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกร้อยละ 17.72 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 10.81 ตามลำดับ(ตามตารางที่ 8) สำหรับสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่ขยายตัวในเกณฑ์สูงต่อเนื่องจากปี 2531 นั้น ภาคเศรษฐกิจที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นในอัตราสูง ได้แก่ ภาคธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ภาคธุรกิจสาธารณูปโภค ภาคธุรกิจอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลตามลำดับ ซึ่งสินเชื่อที่ให้แก่อสังหาริมทรัพย์ขยายตัวขึ้นตามภาวะการเก็งกำไรในธุรกิจที่ดินและการขยายตัวของสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ปี 2533 ยอดการให้สินเชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของธนาคารพาณิชย์มี จำนวน 1,494,062 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2532 ร้อยละ 32.68 ระบบธนาคารพาณิชย์ได้ให้สินเชื่อแก่ภาคอุตสาหกรรมเป็นสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 25.11 ของยอดการให้สินเชื่อรวม รองลงมาได้แก่ ภาคการค้าส่งและค้าปลีก ธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์และการอุปโภคส่วนบุคคลเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.61, 11.89 และ 10.61 ของยอดการให้สินเชื่อตามลำดับ ในปีนี้ยอดการให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีการขยายตัวในอัตราที่สูงมากถึงร้อยละ 76.59 เนื่องจากการสูง

ขึ้นของราคาที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่กระตุ้นให้มีการลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้น รวมทั้งประชาชนที่มีอำนาจซื้อต่างก็แสวงหาที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองมากขึ้น ความต้องการสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยในโครงการต่างๆจึงเพิ่มขึ้นตามไปด้วย (ตามตารางที่ 8,9)

ในปี 2534 ยอดการให้สินเชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 1,807,558 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2533 ร้อยละ 20.98 ระบบธนาคารพาณิชย์ได้ให้สินเชื่อแก่ภาคอุตสาหกรรมเป็นสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 25.32 ของยอดการให้สินเชื่อรวม รองลงมาได้แก่ภาคการค้าส่งและค้าปลีก ธุรกิจเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์เป็นสัดส่วนร้อยละ 17.42, 11.46 ตามลำดับ สำหรับอัตราการขยายตัวของสินเชื่อเกือบทุกประเภทในปีนี้เป็นเมื่อเทียบกับจากปี 2533 มีอัตราลดลง เนื่องจากเกิดสงครามอ่าวเปอร์เซียทำให้ภาวะเศรษฐกิจโลกและภาวะเศรษฐกิจไทยชะงักลงการลงทุนในโครงการใหม่ๆต้องหยุดรอคูทิศทาง ในขณะที่การลงทุนเดิมทำได้ไม่เต็มที่เพราะอำนาจซื้อของประชาชนลดลง อีกทั้งธนาคารพาณิชย์จะระมัดระวังมากขึ้นในการให้สินเชื่อโดยสินเชื่อที่ให้แก่ธุรกิจที่มีความสำคัญน้อยและสินเชื่อเพื่อการเก็งกำไรซึ่งเป็นสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงได้ชะลอตัวลง ซึ่งสินเชื่อที่ชะลอตัวลงมาก ได้แก่ สินเชื่อเพื่อซื้อที่ดินที่ยังไม่ได้ทำประโยชน์ สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นต้น (ตามตารางที่ 8,9)

ปี 2535 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 2,182,358 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2534 ร้อยละ 20.73 ระบบธนาคารพาณิชย์ได้ให้สินเชื่อแก่ภาคอุตสาหกรรมเป็นสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 23.73 ของยอดการให้สินเชื่อรวม รองลงมาคือภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกร้อยละ 17.02 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลร้อยละ 12.34 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 8) การขยายตัวของการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญโดยทั่วไปขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง ยกเว้น อุตสาหกรรม การก่อสร้าง ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ส่งออก ในขณะที่สินเชื่อให้แก่ธุรกิจที่มีความสำคัญน้อยกลับขยายตัวในอัตราสูงขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.46 จากปี 2534 (ตามตารางที่ 9)

ปี 2536 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 2,671,117 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2535 ร้อยละ 22.39 ระบบธนาคารพาณิชย์ได้ให้สินเชื่อแก่ภาคอุตสาหกรรมเป็นสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 23.79 ของยอดการให้สินเชื่อรวม รองลงมาคือภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกร้อยละ 17.70 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ

12.72 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 8) การขยายตัวของกาให้สินเชื่อก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญโดยทั่วไปขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง ยกเว้นกาให้สินเชื่อก่ภาคอุตสาหกรรมผลิตที่ขยายตัวสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ส่วนสินเชื่อก่ให้แก่อุตสาหกรรมที่มีความสำคัญน้อยขยายตัวลดลงแทบทุกประเภทขณะที่สินเชื่อก่ให้แก่อภาคเศรษฐกิจทั่วไปโดยเฉลี่ยขยายตัวสูงขึ้น โดยเฉพาะสินเชื่อก่ให้แก่อธุรกิจการค้าส่งและค้าปลีก และธุรกิจสาธารณูปโภค

ปี 2537 ยอดเงินให้กู้ยืมจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์มีจำนวน 3,293,072 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2536 ร้อยละ 23.28 ระบบธนาคารพาณิชย์ได้ให้สินเชื่อก่ภาคอุตสาหกรรมเป็นสัดส่วนสูงสุดถึงร้อยละ 23.46 ของยอดกาให้สินเชื่อก่รวม รองลงมาคือภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกร้อยละ 18.33 และภาคธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล ร้อยละ 13.28 ตามลำดับ (ตามตารางที่ 8)

สรุป ในปี 2526-2537 กาให้สินเชื่อก่ของธนาคารพาณิชย์ในภาคการเกษตร การก่อสร้าง การนำเข้า และการส่งออก จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในช่วงแรกแต่ในช่วงหลังจะลดลงมาโดยตลอด ส่วนภาคอุตสาหกรรม ธุรกิจสิ่งหามทรัพย์ ธุรกิจบริการ การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล จะมีการให้สินเชื่อก่เพิ่มขึ้นมาโดยตลอด และในภาคธุรกิจเหมืองแร่และเหมืองหิน ธุรกิจสาธารณูปโภค ธนาคารและสถาบันการเงิน ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก กาให้สินเชื่อก่ของธนาคารพาณิชย์ค่อนข้างจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก แต่กาให้สินเชื่อก่ของธนาคารพาณิชย์ได้มีการกระจายตัวโดยจะเน้นที่สินเชื่อก่ภาคอุตสาหกรรมเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 23.83 รองลงมา คือ ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 18.38 และธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 10.46 และภาคธุรกิจเหมืองแร่และเหมืองหินจะมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยต่ำสุด ร้อยละ 0.58 (ตามตารางที่ 8)

และใน ปี 2526-2537 กาให้สินเชื่อก่ของธนาคารพาณิชย์ไทยในภาคการเกษตร ภาคธุรกิจเหมืองแร่และเหมืองหิน ธุรกิจสิ่งหามทรัพย์ จะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นในช่วงปีแรกๆ แต่ในช่วงปีหลังการขยายตัวเริ่มลดลง ส่วนภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การนำเข้า การสาธารณูปโภค การธนาคารและสถาบันการเงิน การบริการ การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล จะมีอัตราการขยายตัวลดลงในปีแรกๆและในช่วงปีหลังจะเริ่มเพิ่มขึ้น ส่วนธุรกิจการค้าส่งและค้าปลีกโดยเฉลี่ยจะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่กาให้สินเชื่อก่ของธนาคารพาณิชย์จะมี

อัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคธุรกิจสิ่งทอหัตถ์ร้อยละ 38.47 และภาคธุรกิจบริการร้อยละ 27.13 และภาคธุรกิจสาธารณูปโภคร้อยละ 26.23 และในภาคที่มีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาคธุรกิจการนำเข้า ร้อยละ 11.24 (ตามตารางที่ 9)

ตารางที่ 8 แสดงสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงของการให้เงิน! ชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ในระหว่าง ปี2526-2537 (หน่วย/ล้านบาท)

รายการ	2526	สัดส่วน (%)	2527	สัดส่วน (%)	2528	สัดส่วน (%)	2529	สัดส่วน (%)	2530	สัดส่วน (%)	2531	สัดส่วน (%)	2532	สัดส่วน (%)
การเกษตร	30,450	7.39	37,409	7.76	39,355	7.43	39,694	7.23	46,136	6.67	57,184	6.60	73,556	6.53
เหมืองแร่และเหมืองหิน	2,439	0.59	2,844	0.59	3,361	0.63	3,169	0.58	3,478	0.50	4,587	0.53	5,203	0.46
อุตสาหกรรม	88,713	21.53	106,048	22.0	122,576	23.15	124,944	22.76	162,238	23.45	223,930	25.83	290,518	25.80
การก่อสร้าง	21,773	5.29	26,143	5.43	29,427	5.56	30,555	5.57	31,800	4.60	37,413	4.32	42,990	3.82
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	12,218	2.97	16,781	3.48	19,446	3.67	20,764	3.78	31,005	4.48	54,381	6.27	100,624	8.94
การนำเข้า	34,566	8.39	36,048	7.48	34,188	6.46	32,387	5.90	39,240	5.67	45,985	5.30	58,030	5.15
การส่งออก	32,022	7.77	39,733	8.25	45,019	8.50	50,143	9.13	60,809	8.79	72,067	8.31	83,242	7.39
ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก	101,271	24.58	113,012	23.45	122,256	23.09	127,618	4.38	140,220	20.27	164,169	18.94	199,508	17.72
สาขาธุรกิจ	6,552	1.59	7,476	1.55	9,548	1.81	9,510	1.74	12,628	1.83	13,680	1.59	20,442	1.82
ธนาคารและสถาบันการเงิน	25,714	6.24	30,302	6.29	31,842	6.01	33,405	6.08	63,037	9.11	54,895	6.33	66,011	5.86
ธุรกิจบริการ	19,703	4.79	24,251	5.04	26,926	5.09	28,548	5.20	36,022	5.21	49,276	5.68	64,167	5.71
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	36,537	8.87	41,800	8.68	45,555	8.60	48,280	8.79	65,162	9.42	89,288	10.30	121,736	10.81
รวม	411,962	100	481,851	100	529,504	100	549,023	100	691,781	100	866,862	100	1,126,033	100

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, จากการคำนวณ

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(หน่วย/ล้านบาท)

รายการ	2533	สัดส่วน (%)	2534	สัดส่วน (%)	2535	สัดส่วน (%)	2536	สัดส่วน (%)	2537	สัดส่วน (%)	เฉลี่ย
การเกษตร	99,353	3.65	126,387	3.99	135,493	3.21	148,958	5.58	152,177	4.62	6.34
เหมืองแร่และเหมืองหิน	8,204	3.55	8,247	1.04	12,053	3.55	16,664	3.62	13,780	3.42	0.58
อุตสาหกรรม	375,108	25.11	457,617	25.32	517,913	23.73	635,562	23.79	772,519	23.46	23.93
การก่อสร้าง	59,321	3.97	72,395	3.99	88,371	4.05	103,074	3.86	137,738	4.18	4.55
ธุรกิจสิ่งหาปริมาตร	177,699	11.89	207,140	11.46	251,124	11.51	303,175	11.35	358,951	13.90	7.56
การนำเข้า	68,600	4.59	71,543	3.96	87,030	3.99	89,184	3.34	105,849	3.21	5.29
การส่งออก	91,366	3.12	95,257	5.27	116,650	5.35	134,862	5.05	163,354	4.96	7.07
ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก	263,154	17.61	314,843	17.42	371,505	17.02	472,805	17.70	603,565	19.33	18.38
สาธารณูปโภค	25,084	1.68	30,096	1.67	40,881	1.87	60,941	2.28	78,364	2.39	1.92
ธนาคารและสถาบันการเงิน	76,170	5.10	99,266	5.49	132,835	3.09	157,511	5.90	202,842	3.16	6.22
ธุรกิจบริการ	91,381	3.12	123,217	3.22	159,103	7.29	208,700	7.81	266,252	8.09	9.08
การรวมบริษัททั่วโลกส่วนบุคคล	158,617	13.61	201,846	11.17	269,394	12.34	339,675	12.72	437,374	13.28	10.46
รวม	1,494,032	100	1,837,558	100	2,192,358	100	2,671,117	100	3,293,072	100	100

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, จากการคำนวณ

ตารางที่ 9 แสดงอัตราการขยายตัวของกำไรให้เงินเชื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ของระบบธนาคารพาณิชย์ไทย ในระหว่างปี 2526-2537

(หน่วย/ล้านบาท)

รายการ	2526	2527	GROWTH (%)	2528	GROWTH (%)	2529	GROWTH (%)	2530	GROWTH (%)	2531	GROWTH (%)	2532	GROWTH (%)
การเกษตร	30,450	37,409	22.85	39,355	5.20	39,694	0.86	46,136	6.67	57,184	23.94	73,558	28.63
เหมืองแร่และเหมืองหิน	2,439	2,844	16.60	3,361	18.17	3,169	-5.71	3,478	9.75	4,587	31.88	5,203	13.42
อุตสาหกรรม	88,713	106,048	19.54	122,576	15.58	124,944	1.93	162,238	29.84	223,930	38.02	290,518	29.73
การก่อสร้าง	21,773	26,143	20.07	29,427	12.56	30,555	3.83	31,800	4.07	37,413	17.65	42,990	14.90
ธุรกิจสิ่งทอมีกำไร	12,218	16,781	37.34	19,446	15.88	20,764	6.77	31,005	49.32	54,381	75.39	100,624	85.03
การนำเข้า	34,566	36,048	4.28	34,188	-5.15	32,387	-5.26	39,240	21.15	45,985	17.18	58,030	26.19
การส่งออก	32,022	39,733	24.08	45,019	13.30	50,143	11.38	60,809	21.27	72,067	18.51	83,242	15.50
ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก	101,271	113,012	11.59	122,256	8.17	127,618	4.38	140,220	9.87	164,169	17.07	199,508	21.52
สาขาเปิด	6,552	7,476	14.10	9,548	27.71	9,510	-0.39	12,628	32.78	13,680	8.33	20,442	49.42
ธนาคารและสถาบันการเงิน	25,714	30,302	17.84	31,842	5.08	33,405	4.90	63,037	88.70	54,895	-12.91	66,011	20.24
ธุรกิจบริการ	19,703	24,251	23.08	26,926	11.03	28,548	6.02	36,022	26.18	49,276	36.79	64,167	30.21
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	36,537	41,800	14.40	45,555	8.98	48,280	5.98	65,162	34.96	89,288	37.02	121,736	36.34
รวม	411,962	481,851	16.96	529,504	9.88	549,023	3.68	691,781	26.00	866,862	25.30	1,126,033	29.89

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, จากการศึกษาเฉพาะ

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(หน่วย/ล้านบาท)

รายการ	2533	GROWTH (%)	2534	GROWTH (%)	2535	GROWTH (%)	2536	GROWTH (%)	2537	GROWTH (%)	เฉลี่ย GROWTH
การเกษตร	99,353	35.06	126,387	27.21	135,493	7.20	148,958	9.93	152,177	2.16	15.42
เหมืองแร่และเหมืองหิน	8,204	57.67	8,247	0.52	12,053	46.15	16,664	38.25	13,780	-17.31	19.04
อุตสาหกรรม	375,108	29.11	457,617	21.99	517,913	13.17	635,562	22.71	772,519	21.54	22.11
การก่อสร้าง	59,321	37.98	72,095	21.53	88,371	22.57	103,074	16.63	137,738	33.63	18.67
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์	177,699	76.59	207,140	16.56	251,124	21.23	303,175	20.72	358,951	18.39	38.47
การนำเข้า	68,600	18.21	71,543	4.29	87,030	21.64	89,184	2.47	105,849	18.68	11.24
การส่งออก	91,366	9.75	95,257	4.25	116,650	22.45	134,862	15.61	163,354	21.12	16.11
ธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก	263,154	31.90	314,843	19.64	371,505	17.99	472,805	27.26	603,565	27.65	17.91
สาขาทั่วโลก	25,084	22.70	30,096	19.98	40,881	35.83	60,941	49.06	78,664	29.08	26.23
ธนาคารและสถาบันการเงิน	76,170	15.38	99,266	30.32	132,835	33.81	157,511	18.57	202,842	28.77	22.79
ธุรกิจบริการ	91,381	42.41	123,217	34.83	159,103	29.12	208,700	31.17	266,252	27.57	27.13
การอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	158,617	30.29	201,846	27.25	269,394	33.46	339,675	26.08	437,374	28.76	25.77
รวม	1,494,062	32.68	1,807,558	20.98	2,182,358	20.73	2,671,117	22.39	3,293,072	23.28	21.07

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, จากการคำนวณ

ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงในการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจ

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศและการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากธนาคารพาณิชย์จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่สำคัญของตลาดเงินในฐานะที่ระดมเงินออมจากประชาชนและบริษัทต่างๆ เพื่อนำมาให้ภาคธุรกิจต่างๆที่ต้องการใช้เงินทุนในการขยายกิจการเป็นผู้กู้ยืม ในอดีตที่ผ่านมาธนาคารพาณิชย์นับเป็นแหล่งเงินทุนที่ใหญ่และสำคัญมากเพียงแหล่งเดียวเนื่องจากการพัฒนาตลาดทุนยังไม่เกิดขึ้น การระดมทุนจากประชาชนทั่วไปผ่านตลาดหลักทรัพย์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายเช่นในปัจจุบันนี้ อีกทั้งธุรกิจขนาดย่อมหรือบุคคลธรรมดาไม่สามารถหาแหล่งเงินทุนอื่นใดที่จะนำมาใช้ขยายกิจการได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีความสัมพันธ์ในลักษณะแปรตามกันของการขยายตัวทางเศรษฐกิจกับอัตราการขยายตัวของการให้สินเชื่อ ดังนี้

ในปี 2527 ภาวะเศรษฐกิจขยายตัวในอัตราร้อยละ 6.0 เท่ากับปี 2526 (ตามตารางที่ 10) โดยการขยายตัวชะลอลงเท่ากับปีก่อนและทางด้านการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ก็ชะลอตัวลงตามภาวะเศรษฐกิจ และสภาพคล่องที่สูงตลอดปีทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีมาตรการจำกัดการขยายตัวของสินเชื่อที่ให้แกภาคเศรษฐกิจต่างๆ

ในปี 2528 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยชะลอลดลงร้อยละ 4.1 (ตามตารางที่ 10) เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีประมาณการค้าของโลกขยายตัวในอัตราต่ำ อัตราแลกเปลี่ยนมีความไม่แน่นอน มีการแข่งขันทางการค้ารุนแรง ราคาสินค้าลดลงและการขยายตัวของสินเชื่ออยู่ในระดับต่ำลงร้อยละ 9.6 ก็เนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนชะลอลงความต้องการสินเชื่อจึงเพิ่มขึ้นไม่สูงนัก ประกอบกับสถาบันการเงินเพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้นอีกทั้งได้รับผลกระทบมาจากความผันผวนในตลาดการเงินระหว่างประเทศ

ในปี 2529 ภาวะเศรษฐกิจของไทยยังคงฟื้นตัวไม่มากคือ ร้อยละ 3.8 (ตามตารางที่ 10) เนื่องจากปริมาณการค้ายังขยายตัวไม่มาก การผลิตทางการเกษตรและนอกภาคการเกษตรกำลังฟื้นตัวและการขยายตัวของการให้สินเชื่ออยู่ในอัตราร้อยละ 4.3 โดยชะลอลดลงจากปีก่อน

เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจยังคงฟื้นตัวไม่ชัดเจนนัก และธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ยังคงระมัดระวังในการให้สินเชื่อ เพราะต้องการเน้นลูกค้าที่มีคุณภาพและศักยภาพสูงเป็นสำคัญ

ในปี 2530 อัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจไทยอยู่ในอัตราร้อยละ 6.6 (ตามตารางที่ 10) ซึ่งสูงกว่าเนื่องมาจากการฟื้นตัวของภาคอุตสาหกรรมและภาคการผลิตที่สำคัญๆ ได้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน อีกทั้งทางการได้ดำเนินมาตรการส่งเสริมการส่งออก การลงทุน มาตรการด้านการเงิน และอัตราแลกเปลี่ยนช่วยสนับสนุนให้ภาคเอกชนสามารถปรับตัวให้รับกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปยิ่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจไทยโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ดีและอัตราการขยายตัวของการให้สินเชื่ออยู่ในอัตราร้อยละ 23.7 สูงกว่าปี 2529 ที่อยู่ในอัตราร้อยละ 4.3 ซึ่งเป็นผลมาจากการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ และประกอบกับอัตราดอกเบี้ยในประเทศลดลงเป็นลำดับได้ส่งผลสะท้อนให้ความต้องการสินเชื่อเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ฐานะทางการเงินของธุรกิจต่างๆดีขึ้นธนาคารพาณิชย์จึงมีความพร้อมที่จะสนองความต้องการสินเชื่อของลูกค้า ประกอบกับผ่านพ้นช่วงเวลาที่ธนาคารพาณิชย์ต้องปรับตัวเต็มที่เพื่อแก้ไขปัญหาลูกค้าที่ขาดคุณภาพไปแล้ว

ในปี 2531 เศรษฐกิจไทยขยายตัวประมาณร้อยละ 10.3 (ตามตารางที่ 10) นับว่าสูงกว่าหลายปีที่ผ่านมาเนื่องจากอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะประเทศอุตสาหกรรมที่มีอัตราการเติบโตสูงมีส่วนทำให้ปริมาณการค้าของโลกขยายตัวมาก ตลาดส่งออกขยายตัวในเกณฑ์สูงประกอบกับผู้ประกอบการและผู้ส่งออกของไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงทำให้ปริมาณและมูลค่าส่งออกของไทยเพิ่มขึ้นมาก อีกทั้งราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นทำให้ราคาสินค้าโภคภัณฑ์ของไทยสูงขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่การขยายตัวของสินเชื่อมีประมาณร้อยละ 26.8 ซึ่งยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปี 2530 เพื่อรองรับภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวและรองรับการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจต่างๆ

ในปี 2532 เศรษฐกิจขยายตัวอยู่ในอัตราร้อยละ 10.8 (ตามตารางที่ 10) ซึ่งขยายตัวในอัตราสูง อันเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศอุตสาหกรรมยังคงเอื้ออำนวยพอสมควร เป็นผลทำให้มีตลาดรองรับสินค้าออกของไทยปริมาณการค้าของโลกยังคงขยายตัวในอัตราสูง ในขณะที่ศักยภาพในการผลิตของผู้ผลิตและผู้ส่งออกของไทยยังคงสูง ตลอดจนความเชื่อมั่นของนักธุรกิจทั้งในและต่างประเทศต่อแนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวอย่างต่อเนื่องแม้ว่าการลงทุนจะชะลอลงเมื่อเทียบกับ 2 ปีที่ผ่านมา นอกจากนี้

นั้นรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวยังคงอยู่ในเกณฑ์ดี ประกอบกับมีเงินนำเข้ามาจากต่างประเทศ เป็นจำนวนมากจึงทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเต็มที่ ในขณะที่การขยายตัวของการให้สินเชื่อก็ขยายตัวในเกณฑ์สูงก็เนื่องมาจากปี 2531 ตามภาวะเศรษฐกิจที่ขยายตัวสูงขึ้น ภาคเศรษฐกิจที่ได้รับสินเชื่อเพิ่มขึ้นในอัตราสูง ได้แก่ ภาคธุรกิจก่อสร้าง ธุรกิจอาหาริมทรัพย์ การบริโภคส่วนบุคคลและธุรกิจบริการ ซึ่งจะสังเกตได้ว่าสินเชื่อที่ให้ธุรกิจอาหาริมทรัพย์ขยายตัวขึ้นตามภาวะการเก็งกำไรในธุรกิจที่ดิน สินเชื่อที่ให้แก่งธุรกิจบริการเพิ่มขึ้นมากตามภาวะขยายตัวของธุรกิจ การท่องเที่ยวที่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ดีและการขยายตัวของสินเชื่อเพื่อการบริโภค ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ในปี 2533 เศรษฐกิจโดยทั่วไปยังคงขยายตัวสูงต่อเนื่องจากปีก่อนแม้ว่าในช่วงครึ่งหลังของปีจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจยังอยู่ในระดับร้อยละ 11 (ตามตารางที่ 10) โดยการผลิตนอกภาคเกษตรยังคงขยายตัวสูง ส่วนการผลิตในภาคการเกษตรลดลงเนื่องจากภาวะดินฟ้าอากาศไม่เอื้ออำนวย การที่เศรษฐกิจยังคงขยายตัวในระดับสูงเป็นเพราะนักลงทุนมีความเชื่อมั่นต่อสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศ อีกทั้งเป็นเพราะระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความยืดหยุ่นมากขึ้นสามารถรับผลกระทบจากความผันผวน และแรงกดดันจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ ได้ดี ส่วนทางด้าน การให้สินเชื่อยังคงขยายตัวสูงร้อยละ 33.4 (ตามตารางที่ 10) ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ การลงทุนและความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อซื้ออาหาริมทรัพย์และซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ โดยสินเชื่อที่ให้แก่งธุรกิจอาหาริมทรัพย์ สินเชื่อเพื่อการบริโภค และสินเชื่อที่ให้แก่งธุรกิจสนามกอล์ฟและคอนโดมิเนียมเพิ่มขึ้นสูงมาก

ในปี 2534 เศรษฐกิจได้ชะลอการขยายตัวลงในอัตราร้อยละ 7.9 เมื่อเทียบกับการขยายตัวในปี 2533 ร้อยละ 11.0 (ตามตารางที่ 10) เนื่องมาจากการอุปโภคบริโภคและการลงทุนชะลอตัวลงค่อนข้างมาก ส่งผลให้ภาวะการผลิตนอกภาคเกษตรและการนำเข้าชะลอลงและการเกินดุลบริการและบิรจาคก็ชะลอลงมากเช่นกัน จากภาวะการท่องเที่ยวที่ฟื้นตัวช้ากว่าที่คาดหมายไว้เนื่องจากปัจจัยภายนอกไม่เอื้ออำนวยทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดปรับตัวดีขึ้นไม่มากนัก ในส่วนของการขยายตัวของการให้สินเชื่อจะชะลอลงในอัตราร้อยละ 20.7 จากร้อยละ 33.4 ในปี 2533 (ตามตารางที่ 10) ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายการเงินอย่างระมัดระวังและเป็น

ผลมาจากเศรษฐกิจที่ชะลอลง

ในปี 2535 เศรษฐกิจไทยยังอยู่ในภาวะของการปรับตัวต่อเนื่องจากปีก่อน คือในอัตราร้อยละ 7.4 ชะลอลงเล็กน้อยจากปีก่อน (ปี 2534 ขยายตัวร้อยละ 7.9) (ตามตารางที่ 10) อันเป็นผลมาจากการอ่อนตัวของเศรษฐกิจโลก ความไม่แน่นอนในสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยในช่วงต้นปี และการดำเนินมาตรการทางการเงินและการคลังที่สำคัญในช่วงครึ่งแรกของปีที่ทำให้ภาคธุรกิจต้องปรับตัว ในส่วนของการขยายตัวของ การให้สินเชื่อจะชะลอลงในอัตรา ร้อยละ 19.4 โดยจะชะลอลงตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอลงเล็กน้อย

ในปี 2536 ภาวะเศรษฐกิจไทยได้ปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากที่ได้เริ่มฟื้นตัวในช่วงปลายปี 2535 คือในอัตราร้อยละ 8.2 (ตามตารางที่ 10) โดยในช่วงครึ่งแรกมีปัจจัยหลายประการที่เป็น ข้อจำกัดของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เช่น ภาวะตกต่ำของราคาผลผลิตและการส่งออกสินค้า เกษตร ความล่าช้าของโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ทำให้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจในช่วงครึ่งแรก ของปีไม่แรงตัวเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามข้อจำกัดเหล่านี้ได้ปรับตัวดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี ทำให้เศรษฐกิจเร่งตัวขึ้น อีกทั้งการลงทุนของภาคเอกชนมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้น อย่างต่อเนื่องโดยอัตราเงินเฟ้อชะลอลง ส่วนการให้สินเชื่อมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 23.2 เพิ่มขึ้นจากปี 2535 ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 19.4 (ตามตารางที่ 10) ซึ่งเป็นผลมาจาก เศรษฐกิจมีการปรับตัวดีขึ้น อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในปีนี้มีแนวโน้ม ลดลง

ในปี 2537 การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยอยู่ในเกณฑ์สูงคืออัตราร้อยละ 8.5 เมื่อ เทียบกับร้อยละ 8.2 ในปี 2536 (ตามตารางที่ 10) ซึ่งเป็นผลมาจากเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญ ปรับตัวดีขึ้นทำให้ความต้องการสินค้าไทยขยายตัวได้มากขึ้น ราคาสินค้าเกษตรในประเทศสูง ตามภาวะตลาดโลกทำให้รายได้เกษตรกรไทยเพิ่มสูงขึ้น การเร่งการลงทุนของภาครัฐและนโย บายกระจายการลงทุนสู่ภูมิภาค ส่วนอัตราการขยายตัวของ การให้สินเชื่อจะสูงขึ้นคือในอัตรา ร้อย ละ 28.7 ซึ่งจะขยายตัวสูงขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่เร่งตัวขึ้นและจากการที่อัตราดอกเบี้ยเงินให้ กู้ยืมแก่ลูกค้ารายย่อยขึ้นดีและลูกค้าทั่วไปยังอยู่ในระดับต่ำกว่าปี 2536 รวมถึงการทดแทนเงินกู้ โดยตรงจากต่างประเทศของภาคเอกชนด้วย การกู้ผ่านวิเทศธนกิจโดยเฉพาะที่ผ่านธนาคาร พาณิชย์ต่างประเทศแห่งใหม่

สรุป ในปี 2526-2537ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจกับอัตรา
การขยายตัวของการให้สินเชื่อจะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าหากอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
เพิ่มขึ้นอัตราการขยายตัวของสินเชื่อก็จะเพิ่มขึ้น และถ้าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลง
อัตราการขยายตัวของสินเชื่อก็จะลดลง (ตามตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจกับอัตราการขยายตัวของการให้สินเชื่อ

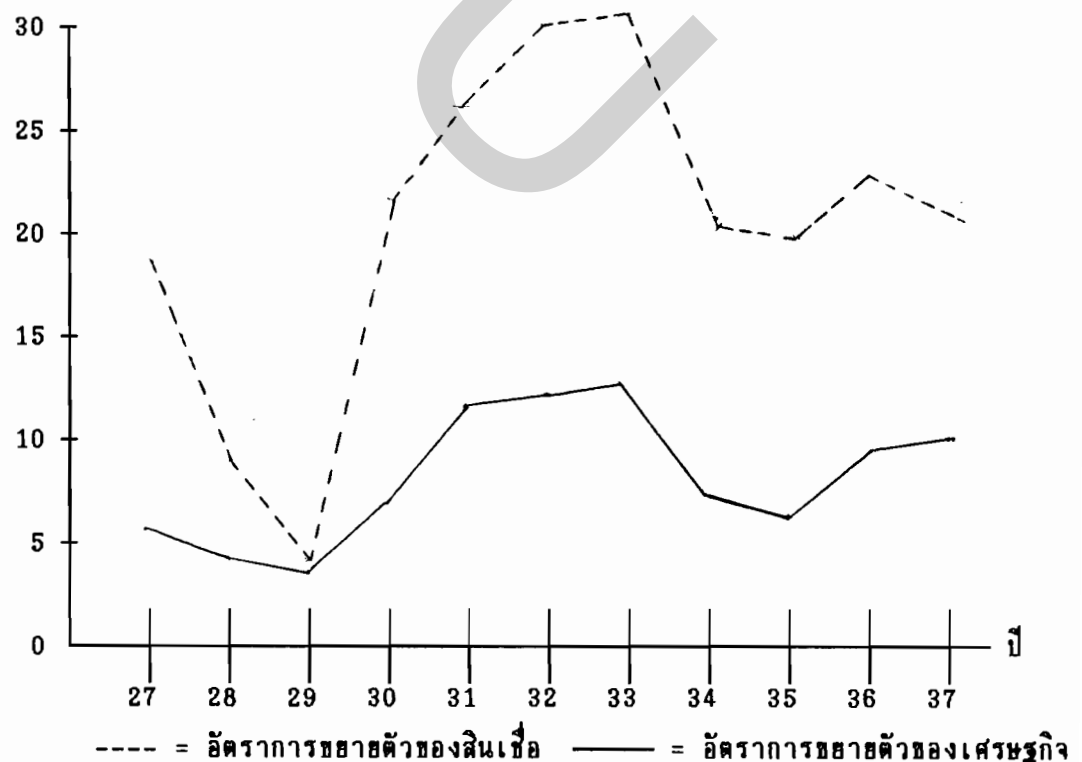
รายการ	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	เฉลี่ย
อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ	18.2	9.6	4.3	23.7	26.8	30.1	33.4	20.7	19.4	23.2	28.7	21.6
อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ	6.0	4.1	3.8	6.6	10.3	10.8	11.0	7.9	7.4	8.2	8.5	7.69

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, จากการค้าคำนวณ

ภาพที่ 4

แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจกับอัตราการขยายตัวของการให้สินเชื่อ

อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ, อัตราการขยายตัวของสินเชื่อ

แนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย

การคาดการณ์แนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อ จะแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2
ระยะ ดังนี้

ระยะสั้น

คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยที่เอื้ออำนวย ดังนี้

1. การเปิดตลาดภาษีได้ข้อตกลงของแกตต์ที่จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในต้นปี 2538 จะเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้บรรยากาศทางการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศโดยทั่วไปดีขึ้นสำหรับประเทศไทย รวมทั้งแรงกดดันจากประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจจะลดน้อยลง
2. การลงทุนภายในประเทศมีแนวโน้มเร่งตัวขึ้น เนื่องจากโครงการขนาดใหญ่ด้านบริการพื้นฐาน และการลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตในภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งโครงการที่ได้รับการส่งเสริมไปแล้วจะเริ่มดำเนินการได้มากขึ้น
3. ปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการเพาะปลูกจะน้อยลงเนื่องจากปริมาณน้ำในเขื่อนยังอยู่ในเกณฑ์สูง เอื้ออำนวยต่อการปลูกพืชฤดูแล้ง ซึ่งจะทำให้การผลิตในภาคเกษตรจะขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี
4. ความเชื่อมั่นของนักลงทุนไทย และต่างประเทศต่อภาวะเศรษฐกิจไทยที่มีอัตราการเจริญเติบโตในเกณฑ์สูงประเทศหนึ่งในภูมิภาคนี้ ประกอบกับมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่มั่นคงและมีศักยภาพในการส่งออกจะช่วยกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจในประเทศไทยและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ
5. การปรับเงินเดือนทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จะส่งผลให้กำลังซื้อของประชาชนยังคงขยายตัวในเกณฑ์สูง
6. ค่าเงินเยนที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์จะทำให้นักลงทุนชาวญี่ปุ่นเคลื่อนย้ายฐานการผลิตออกนอกประเทศ และประเทศไทยก็จะเป็นประเทศหนึ่งที่นักลงทุนชาวญี่ปุ่นสนใจเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทต่างๆ ซึ่งจะมีผลกระตุ้นต่อธุรกิจไทยและจะมีผลให้การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยครบวงจรมากขึ้น การที่เศรษฐกิจภายในประเทศมีการขยายตัวสูงขึ้นเนื่องมาจากปัจจัยเอื้ออำนวยดังกล่าวจึงมีผลผลักดันให้เกิดการลงทุนมากขึ้นตามมา ซึ่งทำให้มีความต้องการให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นจึงคาดว่า การให้สินเชื่อในระยะสั้นจะเพิ่มขึ้น และการให้สินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์จะเน้นให้

สินเชื่อในภาคอุตสาหกรรมเนื่องมาจากในภาคอุตสาหกรรมผลผลิตมีแนวโน้มขยายตัวดีขึ้น เนื่อง
 จากความต้องการในตลาดโลกขยายตัวสูงขึ้นและตลาดภายในแจ่มใสทำให้มีแนวโน้มที่จะต้องขยาย
 กำลังการผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิม รองลงมาคือ สินเชื่อในภาคธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกเนื่องมาจาก
 คาดว่าประชาชนจะมีรายได้เพิ่มขึ้นทำให้มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคสูงขึ้นทำให้ราคาสินค้า
 โดยทั่วไปสูงขึ้น จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ประกอบการในธุรกิจค้าส่งและค้าปลีกหันมาลงทุนกันมากขึ้น
 และสินเชื่อในธุรกิจการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคล เนื่องจากมีการปรับโครงสร้างเงินเดือนข้าราชการ
 การและรัฐวิสาหกิจ ขณะที่ผลของนโยบายกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคของรัฐบาลเริ่มเห็นผลเป็น
 ผลให้อำนาจซื้อของประชาชนสูงขึ้น ประกอบกับผู้เสนอขายสินค้าในปัจจุบันมีสินค้าใหม่ๆมากมาย
 ออกสู่ตลาดรวมทั้งแข่งขันกันใช้กลยุทธ์ทางการเงินและการตลาดเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค
 ยิ่งส่งผลให้การใช้จ่ายใช้สอยของประชาชนขยายตัวมากขึ้น และสินเชื่อเพื่อการส่งออกและนำเข้า
 เป็นหลัก ส่วนสินเชื่อในภาคธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จะชะลอตัวลงเนื่องจากลักษณะการเบิก
 จ่ายสินเชื่อของภาคธุรกิจนี้จะมีการเบิกจ่ายทั้งวงเงินในครั้งเดียว อีกทั้งเป็นสินเชื่อที่ทางการ
 ต้องการให้มีการควบคุม

ระยะยาว

แนวโน้มการให้สินเชื่อในระยะยาวคาดว่าจะเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจ
 ไทยที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลได้วางเป้าหมายและทิศทางทางการเงินที่ชัดเจนไว้ ดังนี้

1. เร่งรัดให้มีการพัฒนาสินเชื่อระยะยาว เช่น สินเชื่อเพื่อการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม สินเชื่อ
 เพื่อการเคหะ เป็นต้น
2. เพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบการเงินในการรองรับธุรกิจ และการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ
 ของประเทศ รวมทั้งการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและการเปิดเสรีทางการเงิน
3. ให้มีการกระจายสินเชื่อและบริการทางการเงินไปสู่ภูมิภาค และชนบทตามนโยบายการกระจาย
 ความเจริญไปสู่ภูมิภาคของรัฐบาล
4. พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางทางการเงินสำหรับการขยายธุรกิจการเงิน ซึ่งจะ เป็นปัจจัยที่
 ทำให้ต่างประเทศเข้ามาประกอบธุรกิจลงทุนในประเทศไทย
5. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินในรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้กู้ยืมหรือร่วมลงทุนในโครงการที่เป็นประ
 โยชน์ต่อเศรษฐกิจไทย

ดังนั้น จึงคาดว่าแนวโน้มในระยะยาวการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องตามนโยบายทางการเงินที่รัฐบาลได้วางไว้และคาดว่านโยบายการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จะเน้น สินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรม สินเชื่อเกษตร สินเชื่อพาณิชย์กรรม สินเชื่อเพื่อการนำเข้าและส่งออกและสินเชื่อเพื่อการเคหะ เป็นต้น ซึ่งเป็นการให้สินเชื่อไปสู่ภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ใช่เป็นการให้สินเชื่อที่มีส่วนกระตุ้นการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยหรือเก็งกำไร

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่สามารถระดมเงินฝากจากประชาชนและจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ เช่น การกู้ยืมจากต่างประเทศ หรือกู้ยืมจากสถาบันการเงินด้วยกันเองไปแสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปการให้กู้ยืมและการให้สินเชื่อนี้นับได้ว่าเป็นทางใช้เงินทุนที่สำคัญที่สุดของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้เนื่องจากการให้สินเชื่อเป็นวิธีการหาผลประโยชน์ที่ได้รับอัตราผลตอบแทนสูงกว่าวิธีอื่นๆ และนอกจากนี้ยังเป็นการแสวงหาลูกค้าเพิ่มขึ้นอีกด้วยทั้งที่เป็นลูกค้าเงินฝากซึ่งอาจมีความต้องการกู้ยืมจากธนาคารด้วย ในขณะที่เดียวกันในการให้สินเชื่อธนาคารจะจัดสรรให้แก่ ภาคเศรษฐกิจต่างๆ ในการที่สนองตอบต่อความต้องการเงินทุนของภาคเศรษฐกิจเหล่านี้

ในการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าแต่ละรายธนาคารพาณิชย์มีขั้นตอนในการพิจารณาที่รอบคอบและยุ่งยากซับซ้อน อีกทั้งอาจจะมีการปฏิเสธการขอกู้สำหรับลูกค้าบางรายที่คาดว่าอาจจะมีปัญหาในภายหลังได้แต่เนื่องจากธนาคารพาณิชย์มีการดำเนินธุรกิจทางด้านการให้สินเชื่อ ดังนั้นธนาคารย่อมพร้อมที่จะให้ความสนับสนุนทางด้านเงินทุนให้แก่บริษัท ธุรกิจโครงการต่างๆ ตลอดจนสนองความต้องการสินเชื่อของประชาชนทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามการที่ธุรกิจจะได้รับการอนุมัติสินเชื่อหรือไม่นั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้ขอกู้เป็นสำคัญ ถ้าผู้ขอกู้เป็นลูกค้าที่ดีของธนาคารมีความซื่อสัตย์สุจริตมีการให้ข้อมูลต่างๆแก่ธนาคารอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลาในการชำระหนี้ โอกาสที่จะได้รับสินเชื่อก็มีมากขึ้น แต่การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ก็ยังมีขีดจำกัดภายใต้การควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อระบบเศรษฐกิจ

โดยมีการใช้มาตรการต่างๆ เช่น การกำหนดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย การกำหนดสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมาตรการให้ธนาคารพาณิชย์จัดสรรสินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆที่สำคัญ เช่น การจัดสรรสินเชื่อแก่ภาคเกษตรกรรม เป็นต้น

จากการศึกษาถึงการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงระหว่างปี 2526-2537 จะเป็นการศึกษาถึงผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์และการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างของประเภทสินเชื่อและอัตราการขยายตัวของสินเชื่อแต่ละประเภท รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงสินเชื่อที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจและแนวโน้มการกระจายตัวของการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยในปี 2538

ผลจากการวิเคราะห์ พบว่า

1. ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ จะพบว่าการกู้เงินหรือการฝากเงินมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ประกอบกับภาวะการแข่งขันระหว่างธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินทั้งภายในและนอกประเทศมีความรุนแรงมากขึ้นธนาคารจะต้องหันไปพึ่งพารายได้ที่มิใช่ดอกเบี้ยมากขึ้น การกระจายของสินทรัพย์ตลอดจนคุณภาพของสินทรัพย์จะมีความสำคัญต่อผลประกอบการของธนาคาร ทั้งนี้รวมถึงความสามารถของผู้บริหารที่จะขยายธุรกิจและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
2. การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทยในช่วงปีพ.ศ. 2526-2537 ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากสินเชื่อภาคเศรษฐกิจหลัก คือ สินเชื่อภาคอุตสาหกรรมและธุรกิจค้าส่งและค้าปลีก เป็นสินเชื่อภาคเศรษฐกิจอื่นมากขึ้น เช่นภาคธุรกิจบริการและสินเชื่อเพื่อการอุปโภคและบริโภคส่วนบุคคลมากขึ้น แต่สัดส่วนเฉลี่ยของสินเชื่อที่สูงที่สุดยังคงอยู่ในภาคอุตสาหกรรม และสัดส่วนเฉลี่ยของสินเชื่อที่ต่ำสุดจะอยู่ในภาคธุรกิจเหมืองแร่และเหมืองหิน ส่วนทางด้านอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของสินเชื่อที่สูงที่สุดก็คือ สินเชื่อภาคธุรกิจอาหาริมทรัพย์และอัตราการเติบโตโดยเฉลี่ยของสินเชื่อที่ต่ำที่สุดก็คือ สินเชื่อภาคธุรกิจการนำเข้า
3. ความสัมพันธ์ในการให้สินเชื่อกับภาวะเศรษฐกิจ พบว่าอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจจะเป็นตัววัดอัตราการขยายตัวของสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือเมื่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นการขยายตัวของสินเชื่อก็จะเพิ่มขึ้น ถ้าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจลดลงการขยายตัวของสินเชื่อก็จะลดลง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆของธนาคารพาณิชย์นั้น พบว่าสัดส่วนของการให้สินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจสำคัญต่อมูลค่าการให้สินเชื่อรวมมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำและคงที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาเกษตรกรรม สาขาเหมืองแร่ สาขาสถาปัตยกรรมและสาขาบริการ ดังนั้นรัฐบาลควรกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อชักจูงให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยสินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจต่างๆเหล่านี้ให้มากยิ่งขึ้น
2. รัฐบาลควรวางนโยบายในเรื่องของการควบคุมการปล่อยสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น ถ้าต้องการให้เศรษฐกิจฟื้นตัวก็ควรเพิ่มปริมาณสินเชื่อให้สอดคล้องกันโดยการลดอัตราดอกเบี้ยในระบบการเงิน ซึ่งจะเห็นว่าจะมีนโยบายด้านอัตราดอกเบี้ยเข้ามามีส่วนในการกำหนดระดับการพัฒนาเศรษฐกิจด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในอนาคต

ในการพิจารณาอนุมัติการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในบางครั้งอาจจะมีการปฏิเสธการให้สินเชื่อแก่ลูกค้าบางรายที่ต้องการกู้เงินจากธนาคาร ซึ่งลูกค้ารายนั้นจำเป็นต้องมีการแสวงหาสินเชื่อจากสถาบันการเงินอื่น ดังนั้นผู้ศึกษาเห็นว่าในการศึกษาต่อไปควรจะศึกษาการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินอื่นที่มีใช้ธนาคาร เช่น บริษัทเงินทุน ซึ่งนับได้ว่าเป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญรองลงมาจากธนาคารพาณิชย์ว่าจะมีในการให้สินเชื่อเช่นเดียวกันหรือคล้ายคลึงกับธนาคารพาณิชย์หรือไม่

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- จรินทร์ เทศวานิช. การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2522.
- ชนินทร์ พิทยาวิธ. ธนาคารพาณิชย์ใช้มาตรการอะไรในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอัมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2533.
- เทพ รุ่งธนาภิรมย์. หลักการและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเครดิต. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เกษมการพิมพ์, 2521.
- พิกุล ใคว์สุวรรณ. ทฤษฎีและนโยบายการเงินเล่ม 1, 2. เชียงใหม่: โครงการตำราคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2533.
- เพชร ชุมทรัพย์. หลักการบริหารการเงิน. พิมพ์ครั้งแรก, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัษธรรมศาสตร์, 2529.
- เริงชัย มะระกานนท์. การเงินและการธนาคารในประเทศไทยพร้อมด้วยภาคทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2521.
- วเรศ อุปปาติก. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- วาสนา สิงห์โกวินท์. การจัดการธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2527.
- สุรักษ์ บุณนาค. การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

อำนาจ ลีชาติพิศกุล. การธนาคารพาณิชย์: การดำเนินงานและเทคโนโลยี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

วารสารและเอกสารอื่นๆ

- ธนาคารกสิกรไทย . เศรษฐกิจไทย"34
- ธนาคารทหารไทย . แนวโน้มเศรษฐกิจ ,ปีที่ 9 ฉบับที่ 13 (มกราคม 2532)
- _____ . รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินและการธนาคาร ปี 2527 และแนวโน้มปี 2528
- _____ . รายงานภาวะเศรษฐกิจการเงินและการธนาคาร ปี 2528 และแนวโน้มปี 2529
- _____ . เศรษฐกิจسنเทศ,ปีที่ 3 ฉบับที่ 5 (พฤษภาคม 2537)
- _____ . เศรษฐกิจسنเทศ,ปีที่ 2 ฉบับที่ 11(พฤศจิกายน 2536)
- _____ . เศรษฐกิจسنเทศ,ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2537)
- _____ . เศรษฐกิจسنเทศ,ปีที่ 2 ฉบับที่ 5 (พฤษภาคม 2536)
- ธนาคารไทยพาณิชย์ . เศรษฐกิจปริทัศน์, บ.ศูนย์วิจัยไทยพาณิชย์ จก, ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2538)
- ธนาคารนครหลวงไทย . เศรษฐกิจทัศน์, ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและการเงิน, ปีที่ 12 ไตรมาสที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2537)
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. เอกสารวิชาการของส่วนการเงิน, ฝ่ายวิชาการ, ธันวาคม 2536.
- _____ . รายงานภาวะเศรษฐกิจรายเดือน,ปีที่ 34 เล่มที่ 8(สิงหาคม 2537)
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน,ปี 2526
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน,ปี 2527
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน,ปี 2528
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน,ปี 2529
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน,ปี 2530

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน, ปี 2531
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน, ปี 2532
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน, ปี 2533
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน, ปี 2534
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน, ปี 2535
- _____ . รายงานเศรษฐกิจและการเงิน, ปี 2536
- _____ . สรุปภาวะเศรษฐกิจปี 2537 และแนวโน้มปี 2538, ฉบับพิเศษ
- _____ . รายงานเศรษฐกิจรายเดือน, ปีที่ 34 เล่มที่ 9 (กันยายน 2537)
- _____ . รายงานเศรษฐกิจรายเดือน, ปีที่ 27 เล่มที่ 11 (พฤศจิกายน 2530)
- บริษัทหลักทรัพย์เอ็กอ้ารง. วิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์

วิทยานิพนธ์

- จรัสศรี อธิติเลิศเดชา "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย"
วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2534
- ไชยสง ปฐุวินทรานนท์ "พฤติกรรมการให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย" เศรษฐศาสตร์
บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527
- ชลวรรณ ทองประสิทธิ์ "การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้สินเชื่อ : กรณีการแบ่งกลุ่ม
ธนาคารพาณิชย์ไทย" วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์) บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนันทิกร อภิชาติบุตร เกิดเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2511 ที่จังหวัดสมุทรสาคร สำเร็จการศึกษาปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เมื่อปีการศึกษาพ.ศ.2532

ประวัติการทำงาน ได้เข้าทำงานเป็นพนักงานสินเชื่อธนาคารสหธนาคาร จำกัด สำนักงานใหญ่ในปี 2532 ต่อมาได้เข้าทำงานที่ธนาคารทหารไทย จำกัด สำนักงานใหญ่ ตำแหน่งพนักงานสินเชื่อเมื่อปี 2534 และเข้าศึกษาในระดับปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ วิชาเอกการเงินการคลังเมื่อปี 2534 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งพนักงานอำนวยการสินเชื่อ ธนาคารทหารไทย สำนักงานใหญ่